श्रीगौराङ्गस्तवकल्पतरः ।

गितं हृष्ट्वा यत्य प्रमद्-गजवर्येऽखिल-जना मुखं च श्रीचन्द्रोपरि द्धति थूल्कार-निवहम् । स्वकान्त्या यः स्वर्णाचलमधरयच्छीधु च वच-स्तरंगैगौँराङ्गो हृद्य उद्यन्मां मद्यति ॥ १॥

अलंक्रत्यात्मानं नव-विविध-रत्नैरिव वलद्-विवर्णत्व-स्तम्भास्फुट-वचन-क्रम्पाश्रु-पुलकेः । इसन् स्विद्यन्तृत्यन् शितिगिरि-पतेनिर्भरमुदे पुरः श्रीगौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयति ॥ २ ॥

रसोल्लासैस्तिर्यग्गतिभिरभितो वारिभिरलं हशोः सिञ्चँल्लोकानरुण-जलयंत्रत्विभतयोः । मुदा दन्तैर्देष्ट्वा मधुरमधरं कम्प-चलितै-र्नटम् श्रीगौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयति ॥ ३॥

क्वचिन्मिश्रावासे व्रजपति—सुतस्योरु—विरहात् श्रथच्छ्रीसन्धित्वाद्दधदधिक—देव्यं भुजपदोः। लुठन् भूमौ काक्वा विकल—विकलं गद्गदवचा रुदन् श्रीगौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयति॥ ४॥

अनुद्घाट्य द्वारत्रयमुरु च भित्तित्रयमहो विलंड्योच्चैः कालिङ्गिक-सुरभि-मध्ये निपतितः। तनृचत्-सङ्कोचात् कमठ इव कृष्णोरु-विरहाद्-विराजन् गौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयति॥ ४॥

स्वकीयस्य प्राणाबु द—सदृश—गोष्ठस्य विरहात् प्रलापानुनमादात् सततमति कुर्वन् विकलधीः । दधद्भित्तौ शश्वद्वदन-विधु-घर्षेण रुधिरं क्षतोत्थं गौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयति ॥ ६॥

क्व मे कान्तः कृष्णस्त्वरितिमह तं लोकय सखे त्वमेवेति द्वाराधिपमभिद्धन्तुन्मद् इव। द्रुतं गच्छ द्रष्टुं प्रियमिति तदुक्तेन धृत-तद्-भुजान्तो गौराङ्गो हृद्य उदयन्मां मदयति॥ ७॥

समीपे नीलाद्रेश्चटकगिरिराजस्य कलना-दये गोष्ठे गोवर्धनिगिरिपितं लोकितुमितः। व्रजन्नस्मीत्युक्तवा प्रमद इव धावन्नवधृतो गणैः स्वैगौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयित॥ =॥

अलं दोलाखेला-महिस वर-तन्मण्डप-तले स्वरूपेण स्वेनापर-निजगणेनापि मिलितः। स्वयं कुवन्नाम्नामित-मधुरगानं मुरिभिदः सरङ्गो गौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयित॥ ९॥

द्यां यो गोविन्दे गरुड इव लक्ष्मीपतिरलं पुरीदेवे भक्ति य इव गुरुवर्ये यदुवरः। स्वरूपे यः स्नेहं गिरिधर इव श्रील-सुबले विधत्तो गौराङ्गा हृदय उदयन्मां मदयति॥१०॥

महा-सम्पद्दारादि पिततमुद्धृत्य कृपया स्वरूपे यः स्वीये कुजनमिप मां न्यस्य मुदितः । उरोगुङ्जाहारं प्रियमिप च गोवर्धनशिलां ददौ मे गौराङ्गो हृदय उदयन्मां मदयित ॥११॥ इति श्रीगौराङ्गोद्गत-विविध-सद्भाव-कुसुम-प्रभाभ्राजत्-पद्याविल-लिलतशाखं सुरतस्म्। मुहुर्योऽतिश्रद्धौषधिवर-बलत्-पाठसलिले-रलं सिञ्चेद् विन्देत् सरस-गुरुतङ्लोकनफलम्।।१२॥

इति श्रीमद्रघुनाथदासगोस्वामि-विरचित स्तवावल्याँ श्रीगौराङ्गस्तवकल्पतरुः समाप्तः ।

श्रीगोद्रुमचन्द्रभजनोपदेशः।

तोटकम्।

यदि ते हरिपादसरोजसुधा-रसपानपरं हृदयं सततम् । परिहृत्य गृहं कलिभावमयं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ १॥

धन-यौवन-जीवन-राज्य-सुखं न हि नित्यमनुक्षणनाशपरम् । त्यज प्राम्यकथासकलं विफलं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ २ ॥

रमणीजनसङ्गसुखं च सखे चरमे भयदं पुरुषार्थहरम् । हरिनाम-सुधारस-मत्तमतिर्भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ३॥

जडकाव्यरसो न हि काव्यरसः कलिपावन-गौररसो हि रसः । अलमन्यकथाद्यनुशीलनया भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ४ ॥

वृषभानुसुतान्वितवामतनुं यमुनातटनागरनन्दसुतम् । मुरलीकलगीत-विनोदपरं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ४॥

हरिकीर्तनमध्यगतं स्वजनैः परिवेष्टित-जाम्बुनदाभहरिम् । निज-गौडजनैक-कृपाजलिधं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ६ ॥ इति श्रीगौराङ्गोद्गत-विविध-सद्भाव-कुसुम-प्रभाभाजत्-पद्याविल-लितशाखं सुरतरुम् । मुहुर्योऽतिश्रद्धौषधिवर-बलत्-पाठसिलले-रलं सिञ्चेद् विन्देत् सरस-गुरुतङ्लोकनफलम् ॥१२॥

इति श्रीमद्रघुनाथदासगोस्वामि-विरचित स्तवावल्याँ श्रीगौराङ्गस्तवकल्पतरुः समाप्तः ।

श्रीगोद्रुमचन्द्रभजनोपदेशः।

तोटकम्।

यदि ते हरिपादसरोजसुधा-रसपानपरं हृदयं सततम् । परिहृत्य गृहं कलिभावमयं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ १॥

धन-यौवन-जीवन-राज्य-सुखं न हि नित्यमनुक्षणनाशपरम् । त्यज प्राम्यकथासकलं विफलं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ २ ॥

रमणीजनसङ्गसुखं च सखे चरमे भयदं पुरुषार्थहरम् । हरिनाम-सुधारस-मत्तमतिर्भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ३॥

जडकाव्यरसो न हि काव्यरसः कलिपावन-गौररसो हि रसः । अलमन्यकथाद्यनुशीलनया भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ४॥

वृषभानुसुतान्वितवामतनुं यमुनातटनागरनन्दसुतम् । मुरलोकलगीत-विनोदपरं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ४ ॥

हरिकीर्तनमध्यगतं स्वजनैः परिवेष्टित-जाम्बुनदाभहरिम् । निज-गौडजनैक-कृपाजलिंधं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ६ ॥ गिरिराजसुतापरिवीतगृहं नवखण्डपितं यतिचित्तहरम्। सुरसङ्घनुतं प्रियया सिहतं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम्॥ ७॥ कलिकुक्कुर-मुद्गरभावधरं हरिनाममहौषध-दानपरम्। पतितातदयार्द्र-सुमूर्तिधरं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम्॥ =॥

रिपुबान्धवभेदविहीनद्या यदभीक्ष्णमुदेति मुखाब्जततौ । तमकृष्णमिह व्रजराजसुतं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥ ९॥

इह चोपनिषत्-परिगीतविभुर्द्विजराजसुतः पुरटाभहरिः । निजधामनि खेलति बन्धुयुतो भज गोद्रमकाननकुञ्जविधुम्॥१०॥

अवतारवरं परिपूर्णकलं परतत्त्वमिहात्मविलासमयम् । त्रजधामरसाम्बुधि-गुप्तरसं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥११॥

श्रुतिवर्णधनादि न यस्य कृपाजनने बलवद् भजनेन विना । तमहैतुकभावपथा हि सखे भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥१२॥ अपि नक्रगतौ हृदमध्यगतं कममोचयदार्तजनं तमजम् । अविचिन्त्यबलं शिवकल्पतरुं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥१३॥

सुरभीन्द्रतपःपरितुष्टमना वरवर्णधरो हरिराविरभूत्। तमजस्रसुखं मुनिधैर्यहरं भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥१४॥

अभिलाषचयं तद्भेद्धियमशुभं च शुभं त्यज सर्वमिद्म् । अनुकूलतया प्रियसेवनया भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥१४॥

हरिसेवक-सेवनधर्मपरो हरिनामरसामृतपानरतः । नति-दैन्य-दया-परमानयुतो भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम् ॥१६॥

वद यादव माधव कृष्ण हरे वद राम जनार्दन केशव हे। वृषभानुसुता-प्रियनाथ सदा भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम्॥१०॥ वद यामुनतीरवनाद्रिपते वद गोकुलकाननपुञ्जरवे। वद रासरसायन गौरहरे भज गोद्रमकाननकुञ्जविधुम्।।१८।।

चल गौरवनं नवखण्डमयं पठ गौरहरेश्चरितानि मुदा । लुठ गौरपदाङ्कित-गाङ्गतटं भज गोद्रमकाननकुञ्जविधुम् ॥१९॥

स्मर गौरगदाधरकेलिकलां भव गौरगदाधरपक्षचरः। शृगु गौरगदाधरचारुकथां भज गोद्रुमकाननकुञ्जविधुम्।।२०॥

> इति श्रीमद्सचिदानन्द-भक्तिविनोद-ठक्कुर-विरचितं श्रीगोद्र्मचन्द्रभजनोपदेशः संपूर्णम् ।

श्रीचैतन्यशतकम् ।

प्रणम्य त्वां प्रभो गौर तव पादे शतं ब्रुवे। सदारायानां साधूनां सुखार्थं मे कृपां कुरु ॥ १ ॥ श्रीराधाकृष्णयोः सेवां स्थापयित्वा गृहे गृहे । श्रीमत्संकीर्तने गौरो नृत्यति प्रेमविह्नलः ॥ २ ॥

जिह्वायां हरिनामसाधनमहो धाराशतं नेत्रयोः सर्वाङ्गे पुलकोद्रमो निरवधि स्वेदश्च विभ्राजते। श्रीमद्रौरहरेः प्रगल्भ-मधुराभक्ति-प्रदातुर्जनैः सेवा श्रीत्रजयोषितामनुगता नित्या सदा शिक्ष्यते॥ ३।।

कलिमल-पतितानां शोकमोहावृतानां निजजन-पतिसेवा-वित्तचिन्ताकुलानाम् । इति समजिन गौरक्षाण-हेतुं विचिन्त्य प्रकट-मधुर-देहो नामदाता कृपालुः ॥ ४ ॥ अर्थतकराष्ट्रकः । िशासासामहात्रम्

श्रीश्रीमत्कृष्णचैतन्ये जगत्त्राणैक-कर्तरि । यो मूढे भक्तिहीनः स्यात् पच्यते नरके ध्रुवम् ॥ ४॥

> यः कृष्णो राधया कुञ्जे विलासं कृतवान् पुरा । गदाधरेण संयुक्तः स गौरो वसते भुवि ॥ ६ ॥

> संसार सर्पदष्टानां मूर्छितानां कलौ युगे। औषधं भगवन्नाम श्रीमद्वेष्णव-सेवनम्॥७॥

> विषयाविष्ट-मूर्खाणां चित्तसंस्कारमौष्धम् । विश्रंभेण गुरोः सेवा वैष्णवोच्छिष्ट-भोजनम् ॥ = ॥

> वन्दे श्रीकरुणासिन्धुं श्रीचैतन्यं महाप्रभुम्। कृपां कुरु जगन्नाथ! तव दास्यं ददस्व मे॥९॥

> दात्यं ते कृपया नाथ ! देहि देहि महाप्रभो ! पतितानां प्रेमदाताऽऽस्यतो याचे पुनःपुनः ॥१०॥

संसारसागरे मग्नं पतितं त्राहि मां प्रभो । दीनोद्धारे समर्थस्त्वमतस्ते शरणं गतः ॥११॥

जगतां त्राणकर्तासि भर्ता दातासि संपदाम् । त्राणं कुरुष्व भो नाथ ! दास्यं देहि शचीसुत ! ॥१२॥

सर्वेपामवताराणां पुराणेर्यत् श्रुतं फलम् । तस्मान्मे निष्कृतिर्नास्ति अतस्ते शरणं गतः ॥१३॥

विचित्र-मधुराक्षर-श्रुतिमनोज्ञ-गीतो मुदा स्वभक्तगणमण्डली-रचित-मध्यगामी प्रभुः। मनोहर-मनोहरो नटति गौरचन्द्रः स्वयं जगत्त्रय-विभूषणो परमधाम-नीलाचले॥१४॥

विलोक्य पुरुषोत्तमं कनकगौरदेहो हरि-मुदा हृदयपङ्कजे जलदकान्तिमालिङ्गितुम्। पपात धरणीतले सकलभाव-संमूर्छितः कदाचिदपि नेङ्गते परमधारि संस्पन्दनम् ॥१४॥

गौरस्य नयने धारा सगद्गद-वचो मुखे। पुलकाङ्कित-सर्वाङ्गो भावे लुठति भूतले ॥१६॥

चैतन्यचरणांभोजे यस्यास्ति प्रीतिरच्युता । बृन्दाटवीशयोस्तस्य भक्तिस्याच्छत--जन्मनि ॥१७॥

यथा राधापदांभोजे भक्तिः स्यात् प्रेमलक्षणा । तथैव कृणचैतन्ये वर्धते मधुरा रितः ॥१८॥

कनक--मुकुरकान्तिं चारुवक्त्रारविन्दं

मधुर--मुकुर हास्यं पक्वबिंबाधरोष्टम्। 特別(新 सुवित--लिताङ्गं कम्बुकण्ठं नटेन्द्रं त्रिभुवन--कमनीयं गौरचन्द्रं प्रपद्ये ॥१९॥

सुदीर्घ-सुमनोहरं मधुरकान्ति--चन्द्राननं प्रकुल्लकमलेक्षणं दशनपंक्ति--मुक्ताफलम्।

सुपुष्प-नवमञ्जरी--श्रवणयुग्म--सद्भूषणं प्रदीप्त-मणिकङ्कणं कषित-हेमगौरं भजे ॥२०॥

अखिल--भुवनबन्धो प्रेमसिन्धो जनेऽस्मिन् सकल कपटपूर्णे ज्ञानहीने प्रपन्ने । तव चरणसरोजे देहि दास्यं प्रभो त्वं पतिततरण-नाम प्रादुरासीत् यतस्ते ॥२१॥

ऊर्ध्वीकृत्य भुजद्वयं करुणया सर्वान् जनानादिशीत् रे रे भागवता हरिं वद वद श्रीगौरचन्द्रः स्वयम्। प्रेम्णा नृत्यति हुं कृतिं विकुरुते हा हा रवैर्व्याकुतो भूमौ लुण्ठित मूर्ज्जति स्वहृद्ये हस्तौविनिश्चित्यति ॥२२॥

हरेकू गरामनास-गान-रान-कारिणों शोकमोहलोभताप सर्वविद्यनाशिनीम् । पाद्पद्मलुब्ध--भक्तवृन्द्--भक्तिदायिनीं गौरमूर्तिमाशु नौभि नाम सूत्रधारिणीम् ॥२३॥

मालती--मिल्लका--दामबद्ध--कुब्रित--कुन्तलम् । भालोधित्तलकं गण्ड--रत्नकुण्डलमण्डितम् ॥२४॥

श्रीखण्डागुरुलिप्ताङ्गं कङ्कणाङ्गद भूषितम्। क्वणन--मञ्जीर--चरणं गौरचन्द्रमहं भजे।।२४॥

मधुरं मधुरं कनकाभ-तनुमरुणाम्बर-सत्परिधेयमहो । जगदेक-शुभं सकलैक-परं करुणप्रवणं भज तं परमम् ॥२६॥

कृष्णरूपं परित्यज्य कलौ गौरो बभूव यः। तं वन्दे परमानन्दं श्रीचैतन्य-महाप्रभुम्।।२७॥

पीतांशुकं परित्यज्य शोणाम्बरं धरोति यः। तं गौरं करुणासिन्धुमाश्रये मुवनाश्रयम् ॥२८॥

अवतीर्णः पुनः कृष्णो गौरचन्द्रः सनातनः। मग्नास्त्रिभाग--पापेस्मिन् तेषां त्राणस्य हेतवे ॥२९॥

अवतीर्णे कलौ गौरे चण्डालाद्याः कुजातयः। यावन्तः पापिनश्चापि प्रायशो वैष्णवा अमी ॥३०॥

पतितं दुर्गतं दृष्ट्वा वैष्णवा लोकपावनाः। करो धृत्वा हरेर्नाम याचिन्त कृपया कलौ ॥३१॥

संकीर्तनारंभ-कृतेऽपि गौरे धावन्ति जीव-स्थवणे गुणानि । अशुद्ध-चित्ताः किमु शुद्धचित्ताः श्रुत्वा प्रमत्ताः खलु ते ननतुः ॥३२॥

> किमाश्चर्यं किमाश्चर्यं कलौ जाते शचीसुते। स्री--बाल-जडमूर्खाद्याः सर्वे नामपरायणाः ॥३३॥

चाण्डाला यवना मूर्खाः सर्वे कुर्वन्ति कीर्तनम्। हरेर्नाम्नां गुणानां च गौरे जाते कलौ युगे ॥३४॥

किमद्भुतं गौरहरेश्चरित्रं ततोऽधिकं तित्रय-सेवकानाम्। संकीर्तनामोद-जनानुराग-प्रेमप्रदानं वितनोति लोके ॥३४॥

सुवलितमणिमालैबद्धचृडं मनोज्ञं सुललित--मृदुभाले--चन्द्नेनानुचित्रम् । श्रवणयुगलरम्ध्रे कुण्डली यस्य भाती हृदिविनिहितहारं नौमि तं गौरचन्द्रम् ॥३६॥

चैतन्यरूपगुणकर्म--मनोज्ञवेशं यः सर्वदा स्मरित देहमनोवचोभिः। तस्यैव पादतल-पद्म-रजोऽभिलाषी सेवां करोमि शतजन्मनि बन्धुपुत्रैः ॥३७॥

इयं रसज्ञा तव नाम कीर्तने श्रोत्रौ मनो मे श्रवणेऽनुचिन्तने।

प्रतित-ववनस्ताः प्रतित्व स्थितिकाः

नेत्रे च ते रूप निरीक्षणे सदा शिरोऽस्तु चैतन्य पदाभिवन्दने ॥३८॥

संकीर्तनानन्द--रसस्वरूपाः

प्रेमप्रदानैः खलु शुद्धचित्ताः।

सर्वे महान्तः किल कृष्णतुल्याः

संसार-लोकान् परितारयन्ति ॥३९॥

यस्मिन् देशे कुलाचारो धर्माचारश्च नास्ति वै । तथापि धन्यस्तद्देशो नामसंकीर्तनाद्धरेः ॥४०॥

> यावतां च कुतंत्राणां समुद्धारस्य हेतवे। अवतीर्णः कलौ कृष्णचैतन्यो जगतां पतिः॥४१॥

सर्वावतारा भजतां जनानां त्रातुं समर्थाः किल साधुवार्ता। भक्तानभक्तानिप गौरचन्द्र-

स्ततार कृष्णामृतनाम-दानैः ॥४२॥

चैतन्यः प्रेमदाताखिलभुवन-जनान् भावहुङ्कारनादै-गाँविन्दाकृष्टचित्तान् बुविषय-विरतान् कारयामास शीव्रम्। एवं श्रीगौरचन्द्रे जगित च

जनिते विश्वितो यो हि मूर्ख-स्तापी पापी सुरापी हरिगुरु-

विमुखः सर्वदा विद्यतः सः॥४६॥

त्रिभुवनकमनीये गौरचन्द्रेऽवतीर्णे पतित--यवनमूर्खाः सर्वथा स्फोटयन्तः। इह जगति समस्ता नामसंकीर्तनार्ता वयमपि च कृतार्थाः कृष्णनामाश्रयाद्भोः ॥४४॥

मधुर मधुर मेतद्वैष्णवानां चरित्रं कलिमल-कृतहीनान् दोषबुद्धचा न जग्मुः। सकल--निगमसारं नामदातुं च तत्र प्रबल--करणया श्रीगौरचन्द्रोऽवतीर्णः ॥४४॥

लोकान् समस्तान् कलिदुर्गवारिधे-नीम्ना समुत्तार्य स्वतः समर्पितम्। श्रीगौरचन्द्रेहरि वैष्णवानां

नाम्नश्च तत्त्वं कथितं जने जने ॥४६॥

यावन्तो वैष्णवा लोके परित्राणस्य हेतवे । रटिन्त प्रभुणादिष्टा देशे देशे गृहे गृहे ॥४०॥

जगद्वन्धोर्जगत्कर्तु जगतां त्राणहेतवे । यत्र तत्र हरेः सेवा--कीर्तने स्थापिते सुखे ॥४८॥

गौराङ्गः प्रेममूर्तिजगति यदवधि प्रेमदानं करोति पापी तापी सुरापी निखिलजनधनस्यापहारी कृतन्नः।

सर्वान् धर्मान् स्वकीयान् विषमिव विषयं संपरित्यज्य कृष्णं गायन्त्युच्चैः प्रमत्तास्तद्विध

विकलाः प्रेमसिन्धौ निमग्नाः ॥४९॥

येषां किसन् केलियुगे नोद्वारी बहुजनमसु। कलौ ते ते सुखे मग्ना नामगानं-प्रसादतः ॥४०॥ इरेर्नाम्नां प्रसादेन निस्तरेत् पातकीजनः । उपदेष्टा स्वयं कृष्णचैतन्यो जगदीश्वरः ॥४१॥

अखिल--भुवनबन्धुनीमदाता कृपालुः कषित-कनकवर्णः सर्वमाधुर्य-पूर्णः। अतिसुमधुरहासः स्निग्धदृक् प्रेमभासः स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४२॥

अतिमधुरचरित्रः कृष्णनामैकमंत्रो भुवनविदित-सर्वप्रेमदाता नितान्तः। विपुल-पुलकधारी चित्तहारी जनानां स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४३॥

सकलनिगमसारः पूर्ण--पूर्णावतारः कलि--कलुष--विनाशः प्रेमभक्तिप्रकाशः। प्रियसहचरसङ्गे रङ्गभंग्या विलासी स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४४॥

जगदतुलमनोज्ञो नाटचलीलाभिविज्ञः कलितमधुरवेशो मूर्छितारोषदेशः। प्रबल--गुण--गभीरः शुद्धसत्त्वस्वभावः स्फुरतु हृद्यमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४४॥

निरवधि गलद्श्रः स्वेद्युक्तः सकम्पः पुलकवितदेहः सर्वलावण्यगेहः। मनसिजशतचित्त-श्लोभकारी यशस्वी स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४६॥

शमनद्मन-न्ताम--कृष्णनाम-प्रदानः परम-गतित-दीन-त्राणकारण्यसीमः। व्रजविपिनरहत्य-प्रोल्लसचारुगात्रः स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४७॥ सकलरसविद्ग्धः कृष्णनाम-प्रमोदः

प्रवल-गुणगभीरः प्राणिनिस्तारधीरः।

निरुपम-तनुरूपः चोतितानङ्गभूपः

स्कुरतु हृ इयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥ ४८॥

विमल कमलवकत्रः पक्वबिम्बाधरोष्ठ-

स्तिलकुसुम-सुनासः कम्बुकण्ठः सुदीर्घ ।

सुवलित-मुजदण्डो नाभिगंभीररूपः

स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥४९॥

कषितकनककान्तेः सारलावण्यमूर्तिः

कलिकलुपविहन्ता यस्यकीर्तिर्विष्ठा।

अखिलभुवनलोके प्रेमभक्तिः प्रदाता

स्फुरतु हृ ऱ्यमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥६०॥

बहुविध मणिमाला बद्धकेशो विचित्रो

मलयजतिलको सद्भालदेशो ऽलकालिः।

श्रवणयुगललोलत्कुन्तलो हारवक्षाः

स्फुरतु हृदयमध्ये गौरचन्द्रो नटेन्द्रः ॥६१॥

यदवधि हरिनाम प्रादुरासीत् पृथिव्यां

तदवधि खलु लोका वैष्णवाः सर्वतस्ते ।

तिलक-विमलमाला नामयुक्ताः पवित्राः

हरि हरि कलिमध्ये एवमेवं बभूव ॥६२॥

जीवे पूर्णदया यतः करुणया हा हा रवैः प्रार्थनां हे हे कृष्ण कृपानिधे ! भवमहादावाग्निद्ग्धान् जनान् । त्राहि त्राहि महाप्रभो ! स्वकृपया भक्ति निजां देह्यल-

मैवं गौरहरिः सदा प्रकुरुते दीनैकनाथः प्रभुः ॥६३॥

विषण्ण-चित्तान् कलिपाप-भीतान् संवीक्य गौरो हरिनाम-मंत्रम्। स्वयं ददौ भक्तजनान् समादिशेत् कुरुष्व संकीतनमृत्यवाद्यान् ॥६४॥

हरेमू तिं सुरूपाङ्गी त्रिभङ्गमधुराकृतिम्। इति गौरो वदेक्कान् स्थापयध्वं गृहे गृहे ॥६५॥

सुशोणपद्मपत्राक्ष ! सुबिम्बाधरपल्लव ! । सुनासापुटलालित्य! गौरचन्द्र नमोऽस्तुते ॥६६॥

> कन्दर्पकोटिलावण्य! कोटिचन्द्राननित्वे । कोटिकाञ्चन-पुष्पाभ ! गौरचन्द्र ! नमोऽस्तुते ॥ १७॥

समुक्तादन्तपंत्तयाम! हास्यशोभाशुभाकर!। सिंहप्रीव ! लसत्कण्ठ ! गौरचन्द्र ! नमोऽस्तुते ॥६८॥

> मिल्लमालोल्लसद्धः वर्णालम्बतमौक्तिक! कङ्कनाङ्गदसंयुक्त ! महाभुज ! नमोऽस्तुते ॥६९॥

मृगेन्द्रमध्यकङ्काल! जानुरंभातिसुन्दर!। कूर्मपृष्ठपदद्वन्द्व ! गौरचन्द्र ! नमोऽस्तुते ॥७०॥

> आश्रये तव पादाञ्जं कलिका चम्पकांगुलम् कृपां कुरु दयानाथ ! गौरचन्द्र ! नमोऽस्तुते ॥७१॥

नखपंक्तिजितानेकमाणिक्यमुकुरद्युते चरणे शरणं याचे गौरचन्द्र! नमोऽस्तुते ॥ ७२॥

च्वजबजाङ्किते पादपद्मेऽहं शरणं गतः। करिष्यति यमः कि मे गौरचन्द्र ! नमोऽस्तुते ॥७३॥

शतशत--पतितानां त्राणकर्ता प्रभुसवं कथमपि किमु दोषे विश्वतोऽहं प्रपन्नः। कलिभय-कृतभीतं त्राहि मां दीनबन्धो ! शरणगतगतिसवं कि ब्रुवे गौरचन्द्र! ॥७४॥

किमद्भतं गौरहरेश्चरित्रं नामोपदेशा द्धरिमाश्रयन्ति नृत्यन्ति गायन्ति रदन्ति लोका रटिनत स्वार्थान् हरिभक्तियुक्ताः ॥७४॥

निरन्तरं कृष्णकथां परस्परं सुभक्तिदं नाम हरेर्वदन्ति वै। जल्पन्ति लोका मुविभावविह्नला गौरे ऽवतीर्णे कलिपापनाशके ॥७६॥

सत्यत्रेताद्वापरेषु यज्ञध्यानतपोत्रतैः । केषां केषां फलं जातं शुभकर्मविधानतः ॥७७॥

> कली श्रीगौरकृपया नाममात्रैकजल्पकाः। कृष्णसानिध्यसंप्राप्ताः प्रेमभक्तिपरायणाः ॥७८॥

अणुब्रह्माण्डयोर्मध्ये चैतन्येन समाहताम्। हरेकृष्णरामनाम--मालां भक्तिप्रदायिनीम् ॥७९॥

जल्पन्ति हरिनामानि चैतन्यज्ञानरूपतः। भजन्ति वैष्णवान् ये तु ते गच्छन्ति हरेः पद्म्।।५०।।

श्रुण्वन्ति ये वै गुरुतत्त्वगाथां गायन्ति यत्नैर्हरिनाम मंत्रम्। अर्चन्ति साधुं गुरुदेवतां च चैतन्यभक्ताः कित्रालमध्ये ॥ ८१॥ कृष्णचैतन्यदेवेन हरिनाम प्रकाशितम्। येन केनापि तत्प्राप्तं धन्योऽसौ लोकपावनः॥ ५२॥

यदि स्यात् वैष्णवे प्रीतिः सदा कीर्तनलम्पटः । गौराङ्गचन्द्रविमुखः न वे भागवतोऽपि सः ॥=३॥

> अनन्यचेता हरिमूर्तिसेवां करोति नित्यं यदि धर्मनिष्ठः तथापि धन्यो न हि तत्त्ववेत्ता गौराङ्गचन्द्रे विमुखो यदि स्यात्॥ ॥ ॥ ॥

किमु सुखमुषमोक्तुं वाञ्छयेद्वञ्चितोऽसौ सकल-निगमसिद्धं गौरचन्द्रं न वेति । हरि हरि कथमेतत् कुत्र यातं चरित्रं स भवजलिधमध्ये कुंभीपाके पपात ॥ ५४॥

शचीसुत--पदाम्बुजे शरणमात्रमन्वेषणं करोमि कुलदेवते प्रबल-कातरे वैष्णवाः । कृपां कुरुत सर्वदा मयि विचित्रवाञ्छास्पदं मम प्रणत-चेतसो भवतु सिद्धिरव्याहता ॥=६॥

न धनं न यशो न कुलं न तपो न जनं न शुभं न सुतं न सुखम्। चरणे शरणं तव गौरहरे! मम जन्मनि जन्मनि देहि वरम्॥ ५ ॥ ।

नानाक्लेशामयेयुकं स्मृतिहीनं च मां प्रभो । भवभीतेगौँरचन्द्र ! त्राहि त्राहि कृपानिधे ! ॥ ८८॥ अनेक--जन्म--भ्रमणे मनुष्योऽहं भवन् कलौ । व्याकुलात्मा पदाब्जे ते शरणं रक्ष मां प्रभो ॥ ५९॥ कातरं पतितं शोच्यं त्राहि मां श्रीशचीसुत !।

सर्वे प्रेमसुखेमग्ना विद्वतं मा कुरु प्रभो॥९०॥

सर्वेषां पापयुक्तानां त्रातुं शक्तोऽन्यदेवतः। ममोद्धारे प्रभुगौरो यतः पतितपावनः ॥९१॥

श्रीगौरचरण-दृन्द्वे याचे याचे पुनः पुनः। जीवने मरणे वापि तव रूपं विचिन्तये ॥९२॥

कृष्ण त्वं द्वापरे श्यामं कलौ गौराङ्गविष्रहम्। भृत्वाऽशेषजनान् प्रेमभक्ति यच्छसि लीलया ॥९३॥

यथेप्सितं गौरपदारविन्दे

निवेदितं देह--मनो--वचोभिः। सर्वार्थसिद्धि कुरु मे कृपालो निरन्तरं ते स्मृतिरस्तु नित्या ॥९४॥

स्वतंत्रस्तु प्रभुरेव लीलामनुजविष्रहम्। भृत्वा लोकपरित्राणं कृतवान् हरिनामभिः ॥९४॥

अनाथबन्धो करुणैकसिन्धो !

संसारबन्धात् कुरु मां विमुक्तम्। भ्रमामि तीर्थान् तव नामगानै-दृष्ट्वा सुसाधून् हरिदेवरूपान् ॥५६॥

यदुक्तं यत्कृतं पूर्वं यच्छुतं यन्मनोगतम्। सर्वं क्षमस्य हे गौर व्यत्सृतिः स्यात् सदा मम ॥९७॥

लज्जां त्यत्त्वा पदे याचे भक्ति मां प्रेमलक्षणाम्। देहि गौर कृपासिन्धो ! त्वद्विना नास्ति दुःखहा ॥९८॥

अनेकजन्मकृतमज्जतोऽच्यौ सिद्धि कुरुष्य प्रभुगौरचन्द्र!। समुज्ज्वलां ते पद्पद्मसेवां करोमि नित्यं हरिकीर्तनं च ॥९९॥

त्रजेन्द्रनन्द्नाभिन्नं गौराङ्ग ! त्वां निवेद्ये । कृपां कुरु दयानाथं! सर्वसेवां करोम्यहम्।।१००॥

गीयते ये रितत्वेन चैतन्य-शतकं मुदा। पठ्यते श्रयते तैम्तु प्राप्तः स्यात् श्रीशचीसुतः ॥१८१॥

इति श्रीचैतन्यशतकं समाप्तम् ।

श्रीचैतन्यचन्द्रामृतम् ।

स्तुमस्तं चैतन्याकृतिमतिविमर्यादपरमा-द्भुतौदार्यं वर्यं व्रजपतिकुमारं रस्रिवतुम्। विशुद्ध-स्व-प्रेमोत्मद्मधुरपीयृषलहरीं प्रदातुं चान्येभ्यः परपद्-नवद्वीपप्रकटम् ॥ १॥

सर्वैराम्नायचूडामणिभिरपि न संलक्ष्यते यत्स्वरूपं श्रीश-ब्रह्माद्यगम्या सुमधुरपदवी कापि यस्यास्ति रम्या। येनाकस्माज्ञगच्छ्रीहरिरसमदिरामत्तमेतद्व्यधायिः श्रीमच्चतन्यचन्द्रः स किमु मम गिरां गोचरश्चे तसो वा ?

धर्मे निष्ठां दधदनुपमां विष्णुभक्ति गरिष्ठां संबिभ्राणो द्धदहह हृत्तिष्ठतीवाश्मसारम्। नीचो गोन्नादपि जगदहो प्लावयत्यश्रपूरैः को वा जानात्यहह गहनं हेमगौराङ्गरङ्गम् ?।। ३।।

धर्मास्पृष्टः सततपरमाविष्ट एवात्यधर्मे दृष्टिं प्राप्तो न हि खलु सतां सृष्टिषु क्वापि नो सन्। यद्तत्रशीहरिरससुधास्वादमत्तः प्रनृत्य-त्युच्चैर्गायत्यथ विलुठति स्तौमि तं कञ्चिदीशम् ॥ ४ ॥

अकस्मादेवाविभवति भगवन्नामलहरी परीतानां पापैरिप पुरुभिरेषां तनुभृताम्। अहो वज्रप्रायं हृद्पि नवनीतायितमभू-न्नृणां यस्मिँ ह्लोके ऽवतरित संगौरो मम गतिः ॥ ४ ॥

न योगो न ध्यानं न च जपतपस्यागनियमा न वेदा नाचारः क्व नु बत निषिद्धाद्युपरितः। अकस्माच्चैतन्येऽवतरित द्यासारहृद्ये पुमर्थानां मौलि परमिह मुदा लुण्ठति जनः ॥ ६॥

यन्नाप्तं कर्मनिष्ठेर्नं च समधिगतं यत्तपोध्यानयोगै-वैराग्येल्यागतत्त्वस्तुतिभिरिप न यत्तर्कितन्त्रापि केश्चित्। गोविन्द्प्रेमभाजामपि न च कलितं यद्रहस्यं स्वयं त-न्नाम्नैव प्रादुरासीद्वतरित परे यत्र तं नौमि गौरम् ॥ ७ ॥

धिगस्तु-ब्रह्माहं-वदनपरिफुल्लान् जडमतीन् क्रियासक्तान् धिग धिग विकटतपसी धिक च यमिनः। किमेतान् शोचामो विषयरसमत्तान्नरपशू-त्र केषाञ्चिल्लेशोऽप्यहह मिलितो गौरमधुनः॥ ८॥ बध्नन् प्रेमभरप्रकम्पितकरो प्रन्थीन् कटीडोरकैः संख्यातुं निजलोक-मङ्गल-हरेकृष्णेति-नाम्नां जपन्। अशुस्नातमुखः स्वमेव हि जगन्नाथं दिदृक्ष्मिता-यातैगौँरतनुर्विलोचनमुदं तन्वन् हरिः पातु वः ॥ ९॥

परिषेचितोऽमृतरसैनैवांकुरः सम्भवेत् लांगूलं सरमापतेर्विवृणतः स्यादस्य नैवाजवम् । हस्तावुत्रयता बुधाः कथमहो धार्यं विधोर्मण्डलं सर्वं साधनमन्तु गौरकरुणाऽभावे न भावोत्सवः ॥१०॥

सौन्दर्ये कामकोटिः सकलजनसमाह्नादने चन्द्रकोटि-वीत्सल्ये मातृकोटिस्त्रिदशविटिपतोऽव्यद्भतौदार्यकोटिः। गाम्भीर्येऽम्भोधिकोटिर्मधुरिमणि सुधाक्षीरमाध्वीककोटि-गौरो देवः स जीयात् प्रणयरसपदे दशिताश्चर्यकोटिः॥११॥

प्रेमा नामाद्भुतार्थः श्रवणपथगतः कस्य नाम्नां महिम्नः को वेत्ता कस्य वृन्दावनविपिन-महामाधुरीषु प्रवेशः। को वा जानाति राधां परमरसचमत्कारमाधुर्यसीमा-मेकश्च तन्यचन्द्रः परमकरुणया सर्वमाविश्वकार ॥१२॥

नमश्च तन्यचन्द्राय कोटिचन्द्राननिवषे प्रेमानन्दाव्यिचन्द्राय चारुचन्द्रांशुहासिने ॥१३॥

यस्यैव पादाम्बुजभिक्तभयः प्रेमाभिधानः परमः पुमर्थः। तस्मै जगन्मङ्गलमङ्गलाय चैतन्यचन्द्राय नमो नमस्ते ॥१४॥

द्धनमूर्धन्यूर्ध्वं मुकुलितकराम्भोजयुगलं गलन्नेत्राम्भोभिः स्निपतमृदुगण्डस्थलयुगम्। दुकूलेनावीतं नवकमलिक अल्करिचना परं ज्योतिगौरं कनकरुचिचौरं प्रणमत ॥१४॥ सिंहस्कन्धं मधुर-मधुरं स्मेरगण्डस्थलान्तं दुर्विज्ञेयोज्ज्वलरसमयाश्चर्यनानाविकारम् । बिश्रत् कान्तिं विकचकनकाम्भोज-गर्भाभिरामा-मेकीभूतं वपुरवतु वो राधया माधवस्य।।१६॥

पूर्णप्रेमरसामृताब्धिलहरी-लोलाङ्गगौरच्छटा-कोट्याच्छादितविश्वमीश्वरविधिव्यासादिभिः संस्तुतम्। दुर्लक्ष्यां श्रुतिकोटिभिः प्रकटयन्मूर्तिं जगन्मोहिनी-माश्चर्यं लवणोदरोधसि परं ब्रह्म स्वयं नृत्यति।।१७॥

्दामदामनकदामगणाभिराम-मारामराममविरामगृहीतनाम । कारुण्यधाम कनकोज्ज्वलगौरधाम चैतन्यनाम परमं कलयाम धाम ॥१८॥

अवतीर्णे गौरचन्द्रे विस्तीर्णे प्रेमसागरे। सुप्रकाशितरत्नौघे यो दीनो दीन एव सः॥१९॥

श्रवण-मनन-संकीर्त्यादिभक्तया मुरारे-र्यादि परमपुमर्थं साधयेत् कोऽपि भद्रम्। मम तु परमपारप्रेमपीयूषसिन्धोः

किमिप रसरहस्यं धाम गौरं नमस्यम्।।२०॥ निष्ठां प्राप्ता व्यवहृतितितिलौंकिकी वैदिकी या या वा लज्जा प्रहसन-समुद्रान-नाट्योत्सवेषु। ये वाभूवन्नहह सहजप्राणदेहार्थ-धर्मा गौरश्चोरः सकलमहरत् कोऽपि मे तीत्रवीर्यः।।२१॥

महाकर्मस्रोतोनिपतितमपि स्थैयमयते महापाषाणेभ्योऽप्यतिकठिनमेति द्रवदशाम्। नटत्युर्ध्वं निःसाधनमपि महायोगिमनसां मुवि श्रीचैतन्येऽवतरित मनश्चित्रविभवे ॥२२॥

स्त्रीपुत्रादिकथां जहुर्विषयिणः शास्त्रप्रवादं बुधा योगीन्द्रा विजहुर्मरुन्नियमजक्लेशं तपस्तापसाः। ज्ञानाभ्यासविधि जहुश्च यतयश्चौतन्यचन्द्रे परा-माविष्कुर्वति भक्तियोगपदवीं नैवान्य आसीद्रसः ॥२३॥

भ्रान्तं यत्र मुनीश्वरैरपि पुरा यस्मिन् क्षमामण्डले कस्यापि प्रविवेश नैव घिषणां यद्वेद नो वा शुकः । यन क्वापि कृपामयेन च निजेऽध्युद्घाटितं शौरिणा तस्मिन्नु ज्वलभक्तिवर्मिन सुखं खेलन्ति गौरप्रियाः ॥२४॥

ईशं भजन्तु पुरुषार्थचतुर्याशा दासा भवन्तु च विधाय हरेरुपासाः। विश्चिद्रहस्यपदलोभितधीरहं तु शरणं करोमि चैतन्यचन्द्र चरणं

अध्यम् ण्यमहापुण्यमनन्यशरणं हरेः अनुपासित-चैतन्यमथन्यं मन्यते मतिः ॥२६॥

भ्रातः कीर्तय नाम गोकुलपतेरुद्दाम-नामावली यद्वा भावय तत्य दिव्यमधुरं रूपं जगन्मोहनम्। हन्त प्रेममहारसोज्ज्वलपदे नाशापि ते सम्भवेत् श्रीचैतन्यमहाप्रभोर्यदि कृपादृष्टिः पतेन्न त्वयि ॥२७॥

भूतो वा भवितापि वा भवति वा कस्यापि यः कोऽपि वा सम्बन्धो भगवत्पदाम्बुजरसे नास्मिन् जगन्मण्डले। त सर्वं निजभक्तिरूप-गरमैश्वर्यण विक्रीडतो गौरस्यैव कृपाविजृम्भिततया जानन्ति निर्मत्सराः ॥२=॥

स्वादं स्वादं मधुरिमभरं स्वीय-नामावलीनां मादं मादं किमपि विवशीभूतविस्रस्तगात्रः। वारंवारं त्रजपतिगुणान् गाय् गायेति जल्यन् गौरो च्यः सकृदपि न येंदु र्घटा तेषु भक्तिः ॥२९॥

अभूद्गेहे गेहे तुमुल-हरिसंकीत नरवो बभौ देहे देहे विपुलपुलकाश्रु-ज्यतिकरः। अपि स्नेहे स्नेहे परममधुरोत्कर्षपद्वी द्वीयस्याम्नायाद्पि जगति गौरेऽवतरति ॥३०॥

जाड्यं कर्मसु कुत्रचिज्ञप-तपोयोगादिकं कुत्रचिद्-गोविन्दार्चनविक्रिया क्वचिद्पि ज्ञानाभिमानः क्वचित्। श्रीभक्तिः क्वचिदुज्ज्वलापि च हरेर्वाङ्मात्र एव स्थिता हा चैतन्य कुतो गतोऽसि पदवी कुत्रापि ते नेक्यते ॥३१॥

विना बीजं कि नांकुरजननमन्धोऽपि न कथं प्रपश्येत्रो पंगुर्गिरिशिखरमारोहति कथम्। यदि श्रीचैतन्ये हरिरसमयाश्चर्यविभवे-ऽप्यमक्तानां भावी कथमपि परप्रेमरभसः ॥३२॥

अरुसादेवतद्भवनमभितः प्लावितमभू-न्महाप्रेमाम्भोधेः किमपि रसवन्याभिरखिलम्। अकस्माचाद्रष्टुशुत्वर-विकारीरलमभू-चमत्कारः कृष्णे कनकरुचिराङ्गेऽवतरित ॥३३॥

अरे मृदा गूढां विचिनुत हरेभ किपदवीं द्वीयस्या दृष्ट्याप्यपरिचितपूर्वी मुनिवरैः। न विश्रम्भिश्चित्ते यदि यदि च दौर्लभ्यमिव तत् परित्यज्याशेषं व्रजत शरणं गौरचरणम् ॥३४॥ तावद्ब्रह्मकथा विमुक्तिपद्वी तावन्न तिक्तीभवे-त्तावशापि विशृं खलत्वमयते नो लोकवेदस्थितिः। ताव च्छा स्वविदां मिथः कलकलो नानाबहिर्वसम् श्रीचैतन्यपदाम्बुज-प्रियजनो यावन्न हरगोचरः ॥३६॥

सदा रङ्गे नीलाचलशिखरशृङ्गे विलसतो भ्राजन्मुखकमलभृङ्गेक्षणयुगम्। हरेरेव समुतुङ्गप्रेमोन्मद्रस-तरङ्गं मृगदृशा-मनङ्गं गौराङ्गं स्मरतु गतसङ्गं मम मनः ॥३६॥

क्वचित् कृष्णावेशान्नटति बहुभङ्गीमभिनयन् क्वचिद्राधाविष्टो हरि हरि हरीत्यात्रुदितः। क्वचिद्रिङ्गन् बालः क्वचिद्पि च गोपालचरितो जगद्गीरो विस्मापयति बहुभंगीमधुरिमा ॥३७॥

अये न कुरु साहसं तव हसन्ति सर्वोद्यमं जनाः परित उन्मदा हिरसामृतास्वादिनः। इदन्तु निभृतं शृणु प्रणयवस्तु प्रस्तूयते यदेव निगमेषु तत् पतिरयं हि गौरः परम् ॥३=॥

उद्गृह्णन्त समस्तशास्त्रमभितो दुर्वारगर्वायिता धन्यंमन्यधियश्च कर्मतपआसुचावचेषु स्थिताः। द्वित्राण्येव जपन्ति केचन हरेर्नामानि वामाशयाः पूर्वं संप्रति गौरचन्द्र उदिते प्रेमापि साधारणः ॥३९॥

पापीयानपि हीनजातिरपि दुःशोलोऽपि दुष्कर्मणां सीमापि श्वपचाधमोऽपि सततं दुर्वासनाढ्योऽपि च। दुर्देशप्रभवोऽपि तत्र विहितावासोऽपि दुःसङ्गतो नष्टोऽप्युद्धत एव येन कृपया तं गौरमेव स्तुमः ॥४०॥ अचैतन्यमिदं विश्वं यदि चैतन्यमीश्वरम्। न विदुः सर्वशास्त्रज्ञा ह्यपि भ्राम्यन्ति ते जनाः ॥४१॥

देवे चैतन्यनामन्यवतरित सुरप्रार्थ्यपादाब्जसेवे विष्वद्रीचीः प्रविस्तारयति सुमधुरप्रेमपीयूषवीचीः। को बालः कश्च वृद्धः क इह जडमितः को बुधः को वराकः सर्वेषामैकरस्यं किमपि हरिपदे भक्तिभाजां बभूव ॥४२॥

द्त्त्वा यः कमपि प्रसाद्मथ संभाष्य स्मितश्रीमुखं दूरात् स्निग्धदृशा निरीक्ष्य च महाप्रेमोत्सवं यच्छति । येषां हन्त कुतर्ककर्रशियां तत्रापि नात्यादरः साक्षात् पूर्णरसावतारिणि हरौ दुष्टा अमी केवलम् ॥४३॥

काशीवासानपि न गणये किं गयां मार्गयेऽहं मुक्तिः शुक्तीभवति यदि मे कः परार्थप्रसङ्गः। त्रासाभासः स्फुरित न महारौरवेऽपि क्व भीतिः स्त्री-पुत्रादौ यदि कृपयते देवदेवः स गौरः ॥४४॥

वेलायां लवणोद्धेम्धुरिमप्राग्भावसारस्फुर-ल्लीलायां नववल्लवीरसनिधेरावेशयन्ती जगत्। खेलायामपि शैशवे निजरुचा विश्वेकसंमोहिनी मूर्तिः काचन काञ्चनद्रवमयी चित्ताय मे रोचते ॥४४॥

दृष्ट्वा माद्यति नूतनाम्बुद्चयं संवीक्ष्य बहु भवे-द्त्यन्तं विकलो विलोक्य विलतां गुञ्जावलीं वेपते। दृष्टे श्यामिकशोरकेऽपि चिकतं धत्ते चमत्कारिता-मित्थं गौरतनुः प्रचारित-निजप्रेमा हरिः पातु वः ॥४६॥ दुष्कर्मकोटिनिरतस्य दुरन्त-घोर-दुर्वासना-निगड-शृं खलितस्य गाढम् । क्लिश्यन्मतेः कुमतिकोटिकद्र्थितस्य

गौरं विनाद्य मम को भवितेह बन्धुः ? ४७॥

हा हन्त चित्तभुवि मे परमोषरायां सद्गक्तिकल्पलतिकांकुरिता कथं स्यात्।

हृद्येकमेव परमाश्वसनीयमस्ति चैतन्यनाम कलयन्न कदापि शोच्यः ॥४८॥

कृपासिन्धुः सन्ध्यारुणरुचिरचित्राम्बरधरो-ज्ज्वलः पूर्णप्रेमामृतमय-महाज्योतिरमलः

शचीगर्भक्षीराम्बुधिभव उदाराद्धुतकलः कलानाथः श्रीमानुद्यतु मम स्वान्तनभसि ॥४९॥

क्व तावद्वेराग्यं क्व च विषयवार्तासु नरके-ज्विवोद्वेगः क्वासौ विनयभरमाधुर्यलहरी।

क्व तत्तेजो वाऽलौकिकमथ महाभक्तिपद्वी क्व सा वा संभाव्या यद्वक ितं गौरगतिषु ॥४०॥

स्वपादामभो जैकप्रणयलहरी साधनभृतां शिव-ब्रह्मादीनामपि च सुमहाविस्मयभृताम्। महाप्रेमावेशात् किमपि नटतामुन्मद इव प्रमुगौरो जीयात् प्रकटपरमाश्चर्यमहिमा ॥४१॥

सर्वे नारद-रांकरादय इहायाताः स्वयं श्रीरिप प्राप्ता देवहलायुघोऽपि मिलितो जाताश्च ते वृष्णयः। भूयः किं व्रजवासिनोऽपि प्रकटा गोपाल-गोप्यादयः पूर्णप्रेमरसेश्वरेऽवतरित श्रीगौरचन्द्रे भुवि ॥४२॥ भृत्याः स्निग्धा अथ सुमधुर-प्रोज्ज्वलोटारमाज-स्तत्पादाव्जद्वितयसविधे सर्व एवावतीर्णाः। प्रापुः पूर्वाधिकतर-महाप्रेमपीयूषलक्ष्मी स्वप्रेमाणं वितरित जगत्यद्भुतं हेमगौरे॥४३॥

अलौकिक्या प्रेमोन्मद्रसविलासप्रथनया न यः श्रीगोविन्दानुचरसचिवेष्वेषु कृतिषु। महाश्चर्यं प्रेमोत्सवमपि हठाद्दातरि न य-न्मतिगौरे साक्षात् पर इह स मूढो नरपशुः॥४४॥

असंख्याः श्रुत्यादौ भगवद्वतारा निगदिताः प्रभावं कः सम्भावयतु परमीशादितरतः? किमन्यत् मत्प्रेष्ठे कति कति सतां नाष्यनुभवा-स्तथापि श्रीगौरे हरि हरि न मृढा हरिधियः॥४४॥

रक्षोदैत्यकुलं हतं कियदिदं योगादिवर्सिक्रया-मार्गो वा प्रकटीकृतः कियदिदं सृष्टचादिकं वा कियत् । मेदिन्युद्धरणादिकं कियदिदं प्रेमाज्ज्वलाया महा-भक्तेर्वर्सिकरीं परां भगवतश्चौतन्यमृर्तिं स्तुमः ॥४६॥

साक्षान्मोक्षादिकार्थान् विविधविकृतिभिस्तुच्छतां दर्शयन्तं प्रेमानन्दं प्रसूते संकलतनुभृतां यस्य लीला-कटाक्षः। नासौ वेदेषु गूढो जगति यदि भवेदीश्वरो गौरचन्द्र-स्तत्प्राप्तोऽनीशवादः शिव शिव गहने विष्णुमाये नमस्ते॥४७

वासो मे वरमस्तु घोरदहनः वालावलीपञ्जरे श्रीचैतन्यपदारिवन्दिवमुखैर्मा कुत्रचित् सङ्गमः। वैकुण्ठादिपदं स्वयं च मिलितं नो मे मनो लिप्सते। पादाम्भोजरसच्छटा यदि मनाक् गौरस्य नो रस्यते।।४८।। सक्त्रयनगोचरीकृत-तद्रश्रुधाराकुल-प्रफुल्लकमलेक्षण-प्रणयकातर-श्रीमुखः

न गौरचरणं जिहासति कदापि लोकोत्तर-म्फुरन्मधुरिमार्णवं नवनवानुरागोत्मदः ॥४९॥

आचर्य धर्म परिचर्य विष्णु विचर्य तीर्थानि विचार्य वेदान्। विना न गौरप्रियपादसेवां वेदादि-दुष्प्राप्यपदं विदन्ति ॥६०॥

ज्ञानादिवर्त्मविरुचि त्रजनाथभक्ति-रीतिं न वेद्मि न च सद्गुरवो मिलन्ति। हा हन्त हन्त मम कः शरणं निगूढ-गौरो हरिस्तव न वर्णपथं गतोऽस्ति ॥६१॥

मृग्यापि सा शिव-शुकोद्धव-नारदाद्यै-राश्चर्यभक्तिपद्वी न द्वीयसी नः दुर्बोध-वैभवपते मयि पामरेऽपि चैतन्यचन्द्र यदि ते करुणाकटाक्षः ॥६२॥

वृथावेशं कर्मत्वपनयत वार्तामपि मनाक न कर्णाभ्यर्णेऽपि क्वचन नयताध्यात्मसरणेः। न मोहं देहादी भजत परमाश्चर्यमधुरः प्रमर्थानां मौलिर्मिलति भवतां गौरकृपया ॥६३॥

अलं शास्त्राभ्यासरलमहह तीर्थाटनिकया सदा योषिद्व्याव्यास्त्रसत वितथं थूलुरुत रे। तृणंमन्या धन्याः श्रयत किल संन्यासिकपटं नटन्तं गौराङ्गं निजरसमदादम्बुधितटे ॥३४॥

उच्चेरास्फालयन्तं करचरणमहो हेमदण्ड-प्रकाण्डौ बाहू प्रोद्धत्य सत्ताण्डव-तरलतनुं पुण्डरीकायताक्षम् । विश्वस्यामङ्गलद्नं किमपि हरिहरीत्युन्मदानन्द-नादे-र्वन्दे तं देवचूडामणिमतुलरसाविष्ट-चैतन्यचन्द्रम् ॥६४॥

हुङ्कारेर्दशदिङ्मुखं मुख्रयन्नदृष्ट्वासच्छटा-वीचीभिः स्फुटकुन्दकरवगणप्रोद्धासि कुवन्नभः।

सर्वाङ्गं पवनोचलचलदलप्रायप्रकम्पं दध-न्मत्तः प्रेमरसोन्मदाप्जुतगतिगौरो हरिः शोभते ॥६६॥

क्व सा निरंकुशकृषा क्व तद्वैभवमद्भुतम्। क्व सा वत्सलता शौरे यादक् गौरे तवात्मनि॥६७॥

आनन्दलीलामयविष्रहाय हेमाभ-दिव्यच्छविसुन्दराय। तस्मै महाप्रेमरसप्रदाय चैतन्यचन्द्राय नमो नमस्ते॥६८॥

महापुरुषमानिनां सुर-मुनीश्वराणां निजं
पदाम्बुजमजानतां किमपि गर्वनिर्वासनम्।
अहो नयनगोचरं निगमचक्रचूडाचयं
शचीसुतमचीकरत् क इह भूरि-भाग्योदयः॥६९॥

आस्तां नाम महान् महानिति रवः सर्वक्षमामण्डले लोके वा प्रकटास्तु नाम महती सिद्धिश्चमत्कारिणी। कामं चारुचतुर्भु जत्वमयतामाराध्य विश्वेश्वरं चेतो से बहुमन्यते नहि नहि श्रीगौरभक्तिं विना॥७०॥

निर्दोषश्चारुन्त्यो विधुतमिलनतावक्रभावः कदाचि-न्निःशेषप्राणितापत्रयहरणमहाप्रेमपीयृषवर्षा । उद्गृतः कोऽपि भाग्योदयरुचिरशचीगर्भदुग्धाम्बुराशे-भक्तानां हृचकोरस्वदितपदरुचिर्भाति गौराङ्गचन्द्रः ॥७१॥

देवा दुन्दुभिवादनं विद्धिरे गन्धर्वमुख्या जगुः सिद्धाः सन्ततपुष्पवृष्टिभिरिमां पृथ्वी समाच्छादयन् । दिव्यस्तोत्रपरा महर्षिनिवहाः प्रीत्योपतस्थुर्निज-प्रेमोन्मादिनि ताण्डवं रचयति श्रीगौरचन्द्रे भुवि ॥७२॥

मत्तकेशरिकिशोरविक्रमः प्रेमसिन्धुजगदाप्तवोद्यमः । कोऽपि दिव्यनवहेमकन्दलीकोमलो जयति गौरचन्द्रमाः ॥७३॥

अलङ्कारः पंकेरुहनयन-निःस्यन्दिपयसां पृषद्भिः सन्मुक्ताफलसुलितेर्यस्य वपुषि। उद्ब्रद्रोमाञ्चरिप च परमा यस्य सुषमा तमालम्बे गौरं हरिमरुणरोचिष्णुवसनम् ॥७४॥

कन्दर्पादपि सुन्दरः सुरसरित्पूरादहो पावनः शीतांशोरपि शीतलः सुमधुरो माध्वीकसारादपि। दाता कल्पमहीरुहादपि महास्निग्धो जनन्या अपि प्रेम्णा गौरहरिः कदा नु हृदि मे ध्यातुः पदं धास्यति ।।७४।।

पुञ्जं पुञ्जं मधुरमधुरप्रेममाध्वीरसानां दत्त्वा दत्त्वा स्वयमुरुदयो मोदयन् विश्वमेतत् । एको देवः कटितटमिलन्मंजुमाञ्जिष्ठवासा भासा निर्भिति-नवतिङकोटिरेव प्रियो मे ॥७६॥

दृष्टः सृष्टः कीर्तितः संस्मृतो वा दूरस्थैरप्यानतो वाहतो वा प्रेम्णः सारं दातुमीशो य एकः श्रीचैतन्यं नौमि देवं द्यालुम्।।७७॥

सिञ्चन् सिञ्चन्नयनपयसा पाण्डुगण्डस्थलान्तं मुक्रन् मुक्रन् प्रतिमुहुरहो दीर्घनिःश्वासजातम् । उच्चे: क्रन्दन् करुणकरुणो दीर्घ-हाहेति-नादो गौरः कोऽपि त्रजविरहिणीभावमग्नश्चकास्ति ॥७=॥ कि तावद्वत दुर्गमेषु विफलं योगादिमार्गेष्वहो

भक्तिं कृष्णपदाम्बुजे विद्धतः सर्वार्थमालुण्ठतः ।

आशा प्रेममहोत्सवे यदि शिव-ब्रह्माद्यलभ्येऽद्भुते

गौरे धामनि दुर्विगाहमहिमोदारे तदा रज्यताम् ॥७९॥

हसन्त्युच्चेरुच्चेरहह कुलवव्वोऽपि परितो द्रवीभावं गच्छन्त्यपि कुविषयप्रावघिताः। तिरस्कुर्वन्त्यज्ञा अपि सकल-शास्त्रज्ञ-समितिं क्षितौ श्रीचैतन्येऽद्भुतमहिमसारेऽवतरित ॥ ५०॥

प्रायश्चे तन्यमासीद्षि सकलविदां नेह पूर्वं यदेषां खर्वा सर्वार्थसारेऽप्यकृत निह पदं कुण्ठिता बुद्धिवृत्तिः । गम्भीरोदारभावोञ्ज्वलरसमधुरप्रेमभक्तिप्रवेशः केषां नासीदिदानीं जगति करुणया गौरचन्द्रेऽवतीर्णे ॥ ५१॥

अभिव्यक्तो यत्र द्रुतकनकगौरो हरिरभून्महिम्ना तस्यैव प्रणयरसमग्नं जगदभूत्।
अभूदुच्चैरुच्चैरुच्चैरुत्मुलहरिसंकीर्तनविधिः
प कालः कि भूयोऽप्यहह परिवर्तेत मधुरः ? प्रशा

सैवेयं भुवि धन्यगौडनगरी वेलापि सैवाम्बुधेः सोऽयं श्रीपुरुपोत्तमो मधुपतेस्तान्येव नामानि च । नो कुत्रापि निरीक्ष्यते हरि हरि प्रेमोत्सवस्तादृशो हा चैतन्य कृपानिधान ! तव कि वीक्षे पुनर्वेभवम् ? =३॥

अपारावारञ्चेदमृतमयपाथोधिमधिकं विमथ्य प्राप्तं स्यात् किमपि परमं सारमतुलम् । तथापि श्रीगौराकृति-मदनगोपालचरण-च्छटारपृष्टानां तद्वहति विकटामेव कदुताम् ॥ ८४॥

तृणादिप सुनीचता सहजसौम्यमुग्धाकृतिः सुधामधुरभाषिता विषयगन्धशृशूकृतिः । हरिप्रणयविद्वला किमपि धीरनारंभिता भवन्ति किल सद्गुणा जगति गौरभाजाममी ॥ ५४॥

कदा शौरेगौरे वपुषि परमप्रेमरसदे सदेकप्राणे निष्कपटकृतभावोऽस्मि भविता। कदा वा तस्यालौकिकसदनुमानेन मम ह-यकस्मात् श्रीराधापद्नखमणिज्योतिरुद्गात् ॥=६॥

अश्रूणां किमपि प्रवाहनिवहैः क्षौणीं पुरः पङ्किली-कुर्वन् पाणितले निधाय बदरीपाण्डुं कपोलस्थलीम्। आश्चर्यं लवणोदरोधिस वसन् शोणं दधानोंऽशुकं गौरीभूय हरिः स्वयं वितनुते राधापदाब्जे रितम् ॥५७॥

सान्द्रानन्दोज्ज्वलनवरसप्रेमपीयूप-सिन्धोः कोटिं वर्षन् किमपि करुणस्निग्धनेत्राञ्चलेन । कोऽयं देवः कनककदलीगर्भगौराङ्गयष्टि-श्चे तोऽकम्मान्मम निजपदे गाढमुप्तं चकार ॥ ५८॥

यथा यथा गौरपदारविन्दे विन्देत भक्तिं कृतपुण्यराशिः। तथा तथोत्सर्पति हृद्यकस्मात् राधापदांभोजसुधांबुराशिः ॥ ५९॥

कोऽयं पट्ट्यटीविराजितकटीदेशः करे कङ्कणं हारं वक्षिस कुण्डलं अवणयोर्बिभ्रत् पदे नूपुरौ । ऊर्ध्वीकृत्य निबद्धकुन्तलभरप्रोत्फुज्जमङ्गीस्रगा-पीडः क्रीडित गौरनागरवरो नृत्यन्निजैनीमभिः ॥९०॥

संसारदुःखजलधौ पतितस्य काम-क्रोधादि-नक्रमकरैः कवलीकृतस्य दुर्वासना-निगडितस्य निराश्रयस्य चैतन्यचन्द्र! मम देहि पदावलम्बम् ॥९१॥

कान्त्या निन्दितकोटिकोटिमदनः श्रीमन्मुखेन्दुच्छटा-विच्छायीकृतकोटिकोटिशरदुन्मीलत्तुषारच्छविः। औदार्येण च कोटिकोटिगुणितं कल्पद्रमं ह्यल्पयन् गौरो मे हृदि कोटिकोटिजनुषां भाग्यैः पदं धास्यति ॥९२॥

क्षणं हसति रोदिति क्षणमथ क्षणं मूर्छति क्षणं लुठित धावति क्षणमथ क्षणं नृत्यति । क्षणं श्वसिति मुद्धति क्षणमुदार-हाहा-रवं महाप्रणयलीलया विहरतीह गौरो हरिः ॥९३॥

क्षणं क्षीणः पीनः क्षणमहह साश्रुः क्षणमथ क्षणं स्मेरः शीतः क्षणमनलतप्तः क्षणमपि। क्षणं धावन् स्तब्धः क्षणमधिकजल्पन् क्षणमहो क्षणं मूको गौरः स्फुरतु मम देहो भगवतः ॥९४॥

कैवल्यं नरकायते त्रिदशपूराकाशपुष्पायते दुद्गिन्तेन्द्रियकालसर्पपटली प्रोत्खातदंष्ट्रायते । विश्वं पूर्णसुखायते विधि-महेन्द्रादिश्च कीटायते यत्कारुण्यकटाक्ष-वैभववतां तं गौरमेव स्तुमः ॥९४॥

प्रवाहैरश्रूणां नवजलदकोटीरिव हशो-प्रेमद्धर्चा परमपदकोटीप्रहसनम्। द्धानं वमन्तं माधुर्यैरमृतनिधिकोटीरिव तनु-च्छटाभिस्तं वन्दे हरिमहह संन्यासकपटम् ॥९६॥

स्वतेजसा कृष्णपदारविन्दे महारसावेशितविश्वमीशम्। कमप्यरोष-श्रुतिगृढवेशं गौराङ्गमङ्गीकुरु मृढचेतः ॥९७॥ चैतन्येति कृपामयेति परमोदारेति नानाविध-प्रेमावेशित-सर्वभूतहृद्येत्याश्चर्यधामन्निति । गौरांगेति गुणार्णवेति रसरूपेति स्वनामप्रिये-त्यश्चान्तं मम जल्पतो जिनिरियं यायादिति प्रार्थये ॥ १८॥

माद्यन्तः परिपीय यस्य चरणाम्भोज-स्रवत्रोज्ज्वल-प्रेमानन्द्रमयामृताद्भुतरसान् सर्वे सुपर्वेडिताः । ब्रह्मादीश्च हसन्ति नातिबहु-मन्यन्ते महावेष्णवान् धिक्कुर्वन्ति च ज्ञान-कर्म-विदुषस्तं गौरमेव स्तुमः ॥९९॥

यो मार्गी दूरशून्यो य इह बत वलत्कण्टको योऽतिदुर्गी मिथ्यार्थभ्रामको यः सपिद रसमयानन्दिनःस्यन्दनो यः। सद्यः प्रद्योतयंस्तं प्रकटितमहिमा स्नेहवद्भृद्गुहायां कोऽप्यन्तर्ध्वान्तहन्ता स जयित नवद्वीपदीप्यत्प्रदीपः॥१८०॥

दूरादेव दहन् कुतर्कशलभान् कोटीन्दुसंशीतल-ज्योति:कन्दलसंवलन्मधुरिमा बाह्यान्तरध्वान्तहृत्। सस्नेहाशयवृत्तिदिव्यविसरत्तेजाः सुवर्णचुतिः कारुण्यादिह जाज्वलीति स नवद्वीपप्रदीपोऽद्भुतः॥१०१॥

स्वयं देवो यत्र द्रुतकनकगौरः करूणया महाप्रेमानन्दोज्ज्वलरसवपुः प्रादुरभवत् । नवद्वीपे तस्मिन् प्रतिभवन-भक्तयुत्सवमये मनो मे वैकुण्ठादपि च मधुरे धाम्नि रमते ॥१०२॥

बिश्रद्धर्णं किमपि दहनोत्तीर्णसौवर्णसारं दिव्याकारं किमपि कलयन् द्वप्तगोपालमौलेः । आविष्कुर्वन् क्वचिद्वसरे तत्तदाश्चर्यलीलां साक्षाद्राधामधुरिपुवपुर्भाति गौराङ्गचन्द्रः ॥१०३॥ यत्तद्वदन्तु शास्त्राणि यत्तद्व्याख्यान्तु तार्किकाः । जीवनं मम चैतन्यपादाम्भोजसुधैव तु ॥१०४॥

पादाघातरवैर्दिशो मुखरयन् नेत्राम्भसां वेणीभिः श्लीणि पङ्किलयन्नहो विशदयन्नदृष्ट्वासैर्नभः। चन्द्रज्योतिरुद्रारसुन्द्रकटिच्यालोलशोणाम्बरः को देवो लवणोदकूलकुसुमोद्याने मुद्रा नृत्यति ? १०४॥

धिगस्तु कुलमुज्ज्वलं धिगपि वाग्मितां धिग्यशो धिगध्ययनमाकृतिं नववयः श्रियं चापि धिक् । द्विजत्वमपि धिक् परं विमलमाश्रमाद्यं च धिक् न चेत् परिचितः कलौ प्रकटगौरगोपीपतिः ॥१०३॥

ध्यायन्तो गिरिकन्दरेषु बहवो ब्रह्मानुभूयासते योगाभ्यासपराश्च सन्ति बहवः सिद्धा महीमण्डले । विद्या-शौर्य-धनादिभिश्च बहवो वल्गन्ति मिध्योद्धताः को वा गौरकृपां विनाद्य जगति प्रेमोन्मदो नृत्यतु ? १००॥

अन्तर्ध्वान्तचयं समस्तजगतामुन्मूलयन्ती हठात् प्रेमानन्द्रसाम्बुधि निरवधि प्रोद्वेलयन्ती बलात् । विश्वं शीतलयन्त्यतीव विकलं तापत्रयेणानिशं साऽस्माकं हृदये चकास्तु सततं चैतन्यचन्द्रच्छटा ॥१०८॥

उपासतां वा गुरुवर्यकोटीरधीयतां वा श्रुतिशास्त्रकोटीः। चैतन्यकारुण्यकटाक्ष्माजां सद्यः परं स्याद्धि रहस्यलाभः॥१०९

अपारस्य प्रेमोज्ज्वल-रसरहस्यामृतिनधे-र्निधानं ब्रह्मे शार्चित इह हि चैतन्यचरणः। अतस्तं ध्यायन्तु प्रणयभरतो यान्तु शरणं तमेव प्रोन्मत्तास्तिमह किल गायन्तु कृतिनः॥११०॥ श्रीमद्भागवतस्य यत्र परमं तात्पर्यमुट्टिक्कतं श्रीवैयासिकना दुरन्वयतया रासप्रसंगेऽपि यत्। यद्राधारतिकेलि-नागररसास्वादैक-सद्भाजनं तद्वस्तुप्रथनाय गौरवपुषा लोकेऽवतीर्णो हरिः ॥१११॥

पात्रापात्रविचारणं न कुरुते न स्वं परं वीक्षते देयादेय-विमर्शको न हि न वा कालप्रतीक्षः प्रभुः । सद्यो यः अवणेक्षण-प्रणमन-ज्यानादिना दुर्लभं दत्ते भक्तिरसं स एव भगवान् गौरः परं मे गतिः ॥११२॥

केचिद्दास्यमवापुरुद्धवमुखाः श्लाघ्यं परे लेभिरे श्रीदामादिपदं व्रजाम्बुजदृशां भावं च भेजुः परे । अन्ये धन्यतमा धयन्ति मधुरं राधारसांभोनिधि श्रीचैतन्यमहाप्रभोः करुणया नो कस्य काः सम्पदः ? ११३॥

सर्वज्ञेमु निपुङ्गवैः प्रवितते तत्तन्मते युक्तिभिः पूर्व नैकतरत्र कोऽपि सुदृढं विश्वस्त आसीजनः। संप्रत्यप्रतिमप्रभाव उदिते गौराङ्गचन्द्रे पुनः श्रुत्यर्थो हरिभक्तिरेव परमः कैर्वा न निर्धार्यते ? ११४॥

विच्चतोऽस्मि विच्चतोऽस्मि विच्चतोऽस्मि न संशयः। विश्वं गौररसे मग्नं स्पर्शोऽपि मम नाभवत्।।११४॥

अहो वैकुण्ठस्थैरपि च भगवत्पार्षद्वरैः सरोमाञ्चं दृष्टा यद्नुचर-वक्रेश्वरमुखाः। महाश्चर्य-प्रेमोज्ज्वलरस-सदावेश-विवशी-कृताङ्गास्तं गौरं कथमकृतपुण्यः प्रणयतु ॥११६॥

कैर्वा सर्वपुमर्थमौलिरकृतायासैरिहासादितो नासीद्गौरपदारविन्दरजसा स्टब्टे महीमण्डले । हा हा धिग् मम जीवितं धिगपि मे विद्यां धिगप्याश्रमं यहौभीग्यभरादहो मम न तत्सम्बन्धगन्धोऽप्यभूत्।।११७॥

विश्वं महाप्रणयसीधुसुधारसैकपाथोनिधौ सकलमेव निमज्जयन्तम्।
गौराङ्गचन्द्रनखचन्द्रमणिच्छटायाः
कञ्जिद्विचित्रमनुभावमहं स्मरामि ॥११८॥

जितं जितं मयाद्यापि गौरस्मृत्यनुभावतः। तीर्णाः कुमतकान्ताराः पूर्णाः सर्वमनोरथाः॥११९॥

द्न्ते निधाय तृणकं पदयोर्निपत्य कृत्वा च काकुशतमेतदहं ब्रवीमि । हे साधवः सकलमेव विहाय दूराद्— गौराङ्गचन्द्रचरणे कुरुतानुरागम् ॥१२०॥।

पतिनत यदि सिद्धयः करतले स्वयं दुर्लभाः स्वयं च यदि सेवकीभवितुमागताः स्युः सुराः । किमन्यदिदमेव मे यदि चतुभुं जं स्याद्वपु-स्तथापि न मनो मनाक चलति गौरचन्द्रान्मम ॥१२१॥॥

अहो न दुर्लभा मुक्तिर्न च भक्तिः सुदुर्लभा । गौरचन्द्र-प्रसादस्तु वैकुण्ठेऽपि सुदुर्लभः ॥१२२॥

सोऽप्याश्चर्यमयः प्रभुर्नयनयोर्यन्नाभवद् गोचरो यन्नास्वादि हरेः पदाम्बुजरसस्तद्यद्गतं तद्गतम् । एतावन्मम तावदस्तु जगतों येऽद्याप्यलंकुर्वते श्रीचैतन्यपदे निखातमनसस्तर्यत् प्रसङ्गोत्सवः॥१२३॥

उत्ससर्प जगदेव पूरयन् गौरचन्द्रकरुणामहार्णवः । बिन्दुमात्रमपि नापतन्महादुर्भगे मयि किमेतद्द्रुतम् ॥१२४॥ श्रीस्तवकल्पद्रुमः । श्रीगौरांगमहाप्रभु-

कालः कलिर्बलिन इन्द्रियवैरिवर्गाः श्रीमक्तिमार्ग इह कण्टककोटिरुद्धः । हा हा क्व यामि विकलः किमहं करोमि चैतन्यचन्द्र यदि नाद्य कृपां करोषि ॥१२४॥

कलिन्दतनयातटे स्फुरदमन्दवृन्दावनं विहाय लवणाम्बुधेः पुलिनपुष्पवाटीं गतः। भृतारुणपटः पराकृतसुपीतवासा हरि-स्तिरोहितनिजच्छविः प्रकटगौरिमा मे गतिः ॥१२६॥

आस्तां वैराग्यकोटिर्भवतु शम-दम-क्षान्ति-मैत्र्यादिकोटि-स्तत्त्वानुध्यानकोटिर्भवतु भवतु वा वैष्णवी-भक्तिकोटिः। कोट्यंशोऽप्यस्य न स्यात्तद्पि गुणगणो यः स्वतःसिद्ध आम्ते श्रीमच्चैतन्यचन्द्र-प्रियचरणनखज्योतिरामोदभाजाम् ॥१२७

भजन्तु चैतन्यपदारविन्दं भवन्तु सद्भक्तिरसेन पूर्णाः । आनन्दयन्तु त्रिजगद्विचित्र-माधुर्य-सौभाग्य-दया-क्षमाद्यः॥१२८

ज्ञान-वैराग्य-भक्तयादि साधयन्तु यथा तथा। चैतन्यचरणांभोज-भक्तिलभ्यसमं कुतः ॥१२९॥

हा हन्त हन्त परमोषरचित्तभूमौ व्यर्थीभवन्ति मम साधनकोटयोऽपि। सर्वात्मना तद्हमद्भुतभक्तिबीजं श्रीगौरचन्द्रचरणं शरणं करोभि ॥१३०॥ सर्वसाधनहीनोऽपि परमाश्चर्यवैभवे। गौरांगे न्यस्तभावो यः सर्वार्थपूर्ण एव सः ॥१३१॥ ब्रह्मेशादि-महाश्चर्यमहिमापि महाप्रभुः। मुग्धबालोदिनं श्रत्वा स्निग्धोऽवश्यं भविष्यति ॥१३२॥ दृष्टं न शास्त्रं गुरवो न पृष्टा विवेचितं नापि बुधैः स्वबुद्धचा। यथा तथा जल्पतु बालभावात्तथापि मे गौरहरिः प्रसीदतु॥१३३

केचित् सागर-भूधरानिप पराक्रामिनत नृत्यन्ति वै केचिद्दे व-पुरन्दरादिषु महाक्षेपं क्षिपन्ते मुद्दुः । आनन्दोद्धटजालिवह्वलतया तेऽद्वेतचन्द्रादयः के किं नो कृतवन्त ईदृशि पुनश्चेतन्य-नृत्योत्सवे ? १३४॥

अवतीर्णे गौरचन्द्रे विस्तीर्णे प्रेमसागरे । ये न मज्जन्ति मज्जन्ति ते महानर्थसागरे ॥१३४॥

प्रसारित-महाप्रेम-पीयूषरस-सागरे । चैतन्यचन्द्रे प्रकटे यो दीनो दीन एव सः ॥१३६॥

गीता-भागवतं पठत्वविरतं तीर्थानि संसेवतां शालप्रामशिलां समर्चयतु वा कालत्रयं प्रत्यहम् । मुक्तिभ्यो महतीं पुमान्न लभते तत्कोषभूषाङ्करीं भक्तिं प्रेममर्थी शचीसुतपदद्वन्द्वानुकंपां विना ॥१३७॥

आशा यस्य पदद्वन्द्वे चैतन्यस्य महाप्रभोः।
तस्येन्द्रो दासवद्भाति का कथा नृपकीटके।।१३८॥।
यस्याशा कृष्णचैतन्ये राजद्वारि किमर्थिनः।
चिन्तामणिचयं प्राप्य को मूढो रजतं ब्रजेत् ? १३९॥

माद्यत्कोटिमृगेन्द्रहुंकृतिरवस्तिःमांशुकोटिक्छविः कोटीन्दू इवशीतलो गतिजित-प्रोन्मत्तकोटिद्विपः । नाम्ना दुष्कृतकोटि-निष्कृतिकरो ब्रह्मादिकोटीश्वरः कोटचद्वैतशिरोमणिर्विजयते श्रीश्रीशचीनन्दनः ॥१४०॥ अतिपुण्यैरतिसुकृतैः कृतार्थीकृतः कोऽपि पूर्वैः । एवं कैरपि न कृतं यत्प्रेमाच्यौ निमज्जितं विश्वम् ॥१४१॥ यदि निगदित-मीनाद्यंशवद् गौरचन्द्रो न तद्पि स हि कश्चिच्छक्तिलीलाविकाशः। अतुल-सकलशक्तयाश्चर्यलीलाप्रकाशै-पूर्ण एवावतीर्णः ॥१४२॥ रनधिगत-महत्त्वः संसारसिन्धुतरणे हृद्यं यदि स्यात् संकीर्तनामृतरसे रमते मनश्चेत्। प्रेमाम्बुधौ विहरणे यदि चित्तवृत्ति-श्चीतन्यचन्द्रचरणे शरणं प्रयातु ॥१४३॥

> इति श्रीप्रबोधानन्द-सरस्वती-गोस्त्रामि-विरचितं श्रीचैतन्यचन्द्रामृतं समाप्तम् ।

श्रोरूपचिन्तामणिः।

श्रीगौराङ्गचरणचिह्नानि ।

छत्रं शक्ति-यवांकुशं पवि-चतुर्जम्बूफलं कुण्डलं वेदी-दण्ड-गदा-रथाम्बुज-चतुःस्वस्तिं च कोणाष्ट्रम् । शुद्धं पर्वतमूर्ध्वरेखममलोऽङ्गष्ठात् कनिष्ठावधे-र्बिभ्रद्क्षिणपादपद्मममलं शच्यात्मज-श्रीहरेः ॥ १ ॥

शंखाकाश-कमण्डलुं ध्वज-लता-पुष्पस्रगर्धेन्दुकं चक्रं निज्यधनुस्त्रिकोण-वलया-पुष्पं चतुस्कुंभकम्। मीनं गोष्पद्-कूर्ममासुहृद्यांगुष्ठात् कनिष्ठावधे-र्बिभ्रत्सव्यपदां बुजं भगवतो विश्वंभरस्य स्मर ॥ २ ॥ अतिपुण्यैरतिसुकृतैः कृतार्थीकृतः कोऽपि पूर्वैः। एवं कैरपि न कृतं यत्प्रेमाच्धौ निमज्जितं विश्वम्।।१४१॥ यदि निगदित-मीनाद्यंशवद् गौरचन्द्रो न तद्पि स हि कश्चिच्छक्तिलीलाविकाशः। अतुल-सकलशक्तयाश्चर्यलीलाप्रकाशै-रनधिगत-महत्त्वः पूर्णे एवावतीर्णः ॥१४२॥ संसारसिन्धुतरणे हृद्यं यदि स्यात् संकीर्तनामृतरसे रमते मनश्चेत्। प्रेमाम्बुधौ विहरणे यदि चित्तवृत्ति-श्चीतन्यचन्द्रचरणे शरणं प्रयातु ॥१४३॥

> इति श्रीप्रबोधानन्द-सरस्वती-गोस्त्रामि-विरचितं श्रीचैतन्यचन्द्रामृतं समाप्तम् ।

श्रोरूपचिन्तामणिः ।

श्रीगौराङ्गचरणचिह्नानि ।

छत्रं शक्ति-यवांकुशं पवि-चतुर्जम्बूफलं कुण्डलं वेदी-दण्ड-गदा-रथाम्बुज-चतुःस्वस्तिं च कोणाष्ट्रम् । शुद्धं पर्वतमूर्ध्वरेखममलोऽङ्गष्ठात् कनिष्ठावधे-बिंभ्रद्क्षिणपादपद्मममलं शच्यात्मज-श्रीहरेः ॥ १ ॥

शंखाकाश-कमण्डलुं ध्वज-लता-पुब्पस्रगर्धेन्दुकं चक्रं निर्ज्यधनुस्त्रिकोण-वलया-पुष्पं चतुस्कंभकम्। मीनं गोष्पद्-कूर्ममासुहृद्यांगुष्ठात् कनिष्ठावधे-विभ्रत्सव्यपदां बुजं भगवतो विश्वंभरस्य स्मर ॥ २ ॥ यवमंगुष्ठ-मूले च तत्तले चातपत्रकम्। अंगुष्ठ-तर्जनी-सन्धिभागस्थामूर्ध्वरेखिकाम् ॥ ३॥

सुकुन्नितां सूक्ष्मरूपां स्मर रे मे मनः! सदा। तर्जन्यास्तु तले दण्डं वारिजं मध्यमा-तले ॥ ४॥

तत्तले पर्वताकारं तत्तले च रथं स्मर । रथस्य दक्षिणे पार्श्वे गदां वामे च शक्तिकाम्।। ४।।

कनिष्ठायास्तलेऽङ्कुशं तत्तले कुलिशं स्मर। वेदिकां तत्तले व्याप्तां तत्तले कुण्डलं ततः॥६॥

एषां चिह्नतले दीप्तं स्वस्तिकानां चतुष्ट्यम्। अष्टकोण-समायुक्तं सन्धौ जम्बू-चतुष्टयम्।। ७।।

असव्यां चौ महालक्ष्म स्मर गौरहरेर्मनः। अथ वामपदांगुष्ठ-मूले शंखं तले पविम् ॥ = ॥

मध्यमा-तलयाकाशं तद्द्वयाधो धनुः स्मर । गुणेन रहितं चापं वलयां मणिमूलके ॥ ९॥

किष्ठायास्तले चैकं सुशोभन-कमण्डलुम्। तस्य तले गोव्यदाख्यं सत्यताकां ध्वजां पुनः ॥१०॥

चिन्तय तत्तले पुष्पं वल्ली तस्य तले स्मर। गोष्पदस्य तलेऽप्येकं त्रिकोणाकृतिमण्डलम् ॥११॥

चिन्तय तत्तले बुंभान् चतुरः सुमनोरमान्। तेषां मध्ये चार्धचन्द्रं तले कूर्मः सुशोभनम्॥१२॥

HOLLEN TO A STATE TO SERVE AND SO SERVE THE PARTY OF THE

शफरीं तत्तले रम्यां तस्यापि दक्षिणे पुनः । कूर्मस्य तुल्यभागे तु निम्ने घटतलेऽपि च ॥१३॥ मनोरमां पुष्पमालां स्मर वामांब्रि-पंकजे। इति द्वात्रिशचिह्नानि गौराङ्गस्य पदाञ्जयोः ॥१४॥

इति श्रीमद्विश्वनाथ-चक्रवितठक्कुर-विरचितः श्रीरूपचिन्तामणिः समाप्तः ।

श्रोगौराङ्गबिरुदावली ।

देवेस्तथा श्रुतिगणैमहिमा न यस्य प्रज्ञायते प्रभवता भवतापि कृत्सनः। दुर्वाङ्मलीमसमितम्नुजः कथं स्यात् श्रीगौरचन्द्र! भवतः स्तवनेऽस्य शक्तः॥१॥

तथापि जगदीश्वर स्तवनमाचराम्येप यद् यथामति कृपावशः श्रुतिपथं सकृत्तन्त्रय । अचक्ष्रशुभस्वरो नद्ति कोऽपि यञ्चातकः शृणोति न हि किन्तु तत् करुण बुद्धिरंभोधरः ॥ २॥

१। चण्डवृत्तस्य नखे विधतम् ।

सत्यपरमसुख शुद्ध समुज्ज्वल नित्यरुचिरतर विश्वगपुद्रल सर्वविबुधवरबुद्धिसुदुर्गम सर्वहृदयगत निर्मल विभ्रम विप्रजननमभिलब्धसमुद्भव वप्रहृद्यधृतवृद्धिमदुद्भव निर्जरविरचितदिव्यमहस्तव दुर्जरकिमलशष्पबृहद्दव दुष्ठुचरितनरदुर्लभदर्शन सुष्ठुहृद्यजनदत्तविमर्शन । नर्मविहृतिपरितर्पितसत्तम शर्मकरण मम चित्तमुवि भ्रम ॥३॥ सेवकचातकसुखदा कलिद्वद्वथुप्रशान्तिकृच्छीता। नामोत्कीर्तनवृष्टि स्तव जीयात् श्रीशचीसुतांभोद् ॥ ४॥

> भजनावर्तन सद्नानर्तन । जगतीरक्षक कलिभीतक्षक॥ धीर॥ ४॥

२। वीरभद्रः ।

- स्फुटत्क**नकके**तकीकमलकेशरांगद्यतौ शरच्छशधरच्छटामद्विङंबिरम्यानने स्फुरत्सुरतरंगिणीतटविहारशीले प्रभौ ममास्तु रतिरुत्तमा भवति गौरचन्द्रानिशम् ॥ ६॥

ज्यद्वियुद्युतिकृतजनसुख नव्यस्तव्यद्विजपतिवरमुख कुज्ञचिल्लिप्रसितयुवितकुल दृष्टि स्पृष्टिस्थगितहृद्यवल । तप्तत्रप्रबलभुजगभुज हस्तन्यस्तस्फुटतरसरसिज। विभ्रत् शुभ्रसणमुरसि सुभग नित्यप्रत्यप्रविशद्पटयुग । रक्तव्यक्तस्मितवरशतदल-बद्धस्पर्धप्रमसृणपद्तल पुष्यत् पुष्पस्रगधिक रुचिधर मय्यक्षय्यप्रणयमभिवितर।।देव॥

श्रीवासांगनमध्यदुःधजलधौ सद्गक्तमीनाकुले भ्राम्यन् कीर्तनसःसुधां प्रकटयन् संसाररोगापहाम्। शुद्रस्वर्णतनुच्छटासमुदयैर्विद्योतयन् दिक्तटीः श्रीगौराभिधमन्द्रः प्रणयतान्मन्नेत्रचित्तोत्सवम् = ।।

> विस्फारमाधुर्य दुष्पारताधुर्य। सुप्रातपाड्गुण्य विख्यातसाद्गुण्य ॥धीर ॥ ९ ॥

> > ३। समग्रः ।

आविभूता धरणिवलये श्रीनवद्वीपमेरोः कुन्दश्रेणीपरिभविरुचिः शीतला तापहन्त्री। गानाद् ध्यानात् सकलकलुषस्तोमहर्त्री त्रिलोकीं श्रीगौरांग प्रभुवर भवत्कीर्तिगंगा पुनाति॥१०॥

अदभ्रसुन्दर स्वचित्तकन्दर-प्रविष्ट किंकस-प्रकृष्टशंकर । स्वभक्तवन्दन-प्रवृत्तचन्दन प्रशस्त चंचल-भ्रमद् हगंचल । प्रजल्पखण्डितप्रगल्भपण्डित-स्थविष्ठ दंभक स्वभक्तिलंभक।।देव।।

पापानि प्रतिगृह्य माधवजगन्नाथाख्ययोर्विप्रयो स्ताभ्यां कारुणिकः सुदुर्लभतरां यः प्रेमभक्तिं ददौ । पुण्यस्येव समर्पणेन सुजने कुत्रापि संतुष्यता लोके नाप्यमरेण गौर भवतस्तस्योपमा संभवेत् ॥१२॥

कलिभीखण्डक धरणीमण्डक जननीकिंकर गृहिणीशंकर ॥धीर॥

४। अच्युतः ।

गभीरगुरुगर्जनेदु रितदृप्तदन्तावलान् मनोजमद्मत्सरप्रबलभङ्कमङ्कानपि । निरस्य विषयेषणावृक्कविमर्दिनामन् नृणां सदा हृद्यकन्द्रे निवस गौरपारीन्द्र हे ॥१४॥

जय जय गौर प्रियतमपौर-ज्यसनसुचौर स्फिरनवसौर-च्छविवरवास श्चदुलविलास प्रमुदितदास व्रजकृतरास । स्फुरदिलजाल प्रतिभटवाल द्युतिजितताल द्विजपितभाल । श्रितशुभवेश स्मितशिलेश प्रमुदितदेश प्रणिय महेश । द्विजसुत सीर-ध्वजनुत नीर-म्रदित पटीर स्थगितशरीर । श्वितसुरजात क्षितिनुतमात व्रजरसदात स्तबिकतशात ।।देव।।

निजजनपरिवृति देववर्गण गीते प्रकृतिबलमतीते प्रेमभक्तयभ्युद्दीते।

रतिरघकृतभीतेरस्य संत्यक्तनीवे रापि शशिशतशीते श्रीहरी मेऽस्तु पीते ॥१६॥ गंगावरतट रंगातुलनट कंपाकुलतर शंपारुचिधर ॥धीर॥१७॥

५। उत्पलम् ।

खलब लिक लिका लस्थू लहे लिप्रतप्तं जगदिद्मतिधृष्णक् तृष्णया नष्टचेष्टम्। परिलसदनुकंपादृष्टिसंपातवृष्ट्या शिशिरितमकरोद् यो गौरमेघं तमीडे ॥१८॥

अद्भुत शक्तिक शिक्षित भक्तिक विद्रुत कर्बुर कम्रवपुर्धर। पद्मविनिज्य वित्तपदद्वय दिव्यगभस्तिक हृद्रतसिक्थक। वत्सतिरस्कृत रुक्मजपर्वत नन्यतटस्थल भर्मसद्गील सुष्ठु भुजद्वय शुभ्ररुचिस्मय मर्दिमृदुस्मित पुष्करसंमित-वक्त्र परिस्फुरदुत्तमचर्चर वर्धित सज्जन तर्जितदुर्जन बुद्धिसुखर्वित-दिग्जयिगर्वित ॥ देव ॥१९॥

नामोत्कीर्तनगर्जितैर्निजजनान् संमोदयन् केकिनो राधाकान्तिघटासमावृतक्चिः संक्लेशसन्तापहृत् संसारे मरुनीवृति स्थितमिमं मल्लक्षणं पाद्पं श्रीविश्वंभरमेघ ! सिंच करणापानीयवृष्ट्या सकृत्।।२०।।

चातुरीक्लुप्त माधुरीतृप्त-गेहिनीचित्त मेदिनीवित्त धिकाशुद्ध भावभारुद्ध चारुधीवश्य मामये पश्य ॥धीर॥२१॥

६। तुरङ्गः ।

झपध्वजधनुर्वियं विद्धती वधूनां हशां द्रिष्ठिष्ट्यतिददु रीद्मनदीर्घदर्चीकरी । भ्रमद्भ्रमरसंचयभ्रमभरं भृशं बिभ्रती भिनत्तु भजतां भयं भवभवं भवद्भूः प्रभो ॥२२॥

नन्दितहरिविधिशंकर किंकर निकर शुभंकर । चंपककुसुमविनिन्दकमंगलतनुरुचिनन्दक चन्दनमृगमद्रंजित कुंकुमघनपृषदंकित। चन्द्रविजयिमुखमण्डल पंकजसदृशदृगंचल। दन्तविजितनवकुन्दक कण्ठतुलितवरकंबुक। सुन्द्रतरभुजद्ण्डक सन्ततभवभयखण्डकः। नन्दिहृदुरिस विलंबितमंजुलमणिसरमण्डित । मंजुवसनयुगसंवृत वंजुलसुम-समलंकृत। संगतकरुणपुरन्दर संप्रति मम हृदि संचर ॥देव॥२३॥

चरिततपितपद्माजशंकरे कलिद्वार्तमनुष्यशुभंकरे। त्विय द्धत्यमलं कमलं करे मम मनोऽस्तु सदाऽघभयंकरे॥२४॥ जय चारु धाम जितरूपिकाम परिगीत नाम-चरितामिराम।।धीर।।

७। गुणरतिः ।

लक्ष्मीललितविलोचनमधुलिन्मोदनमुखामलांभोजः सुखदायी जयति श्रीगौरकासारः ॥२६॥ तापहर: अवनीतलगत जननीपद्नत करुणाद्रहृद्य शर्णागत भय-

दमने पदुतर शमनेक्षणहर दुरितान्वितजन शुचितासुघटन। दलिता मलवर हरितालरुचिर मदनाबुदमद दलनातुलपद्। तरुणीमणि निज गृहिणी प्रियमुज कद्नाद्नकर वदनामृतकर।

सुमनोजनचय-सुमनोऽर्चित जय ॥ देव ॥२७॥

अवतीक्षणलेशमात्रतो भवतीत्रव्यथयार्दितात्ररान्। यूवतीजनचित्तमोहने भवतोह प्रथतां रितर्मम ॥२=॥ सुन्दर निन्दित कुन्दरदस्मित निन्दितसज्जन सिन्दितदुर्जन। सिन्धुरविक्रम बन्धुर विभ्रम ॥ धीर ॥२९

द! मातंगखेलितम् ।

गौडपूर्वगिरिमृध्नि सृद्यता कुन्दकंबुसमशुभ्रशोचिषा । दोप्यते जगदिदं तमोन्नता गौर तावकयशः सुधांशुना ॥३०॥

श्रीशचीतुन्द सागरामन्द-भेश हेत्यन्त-मोहितानन्त-यौवता नंग खेलितासंग नाशितातंक लोभिताशंक सेवितानन्द गीतगोविन्द-गानसानन्द मानसाशन्द पातकासंगिशोधने रंगि-दास पाषण्ड-शेमुषीखण्ड-कारकानंक सोमभापंक कीर्तिका व्यंग शोभनोत्संग । चारुतामंच मे मनोभ्यंच ॥ देव ॥३१॥

भृंगांगनारुचि पतंगसुतासुसंगद् गंगातरंगकृतरंग सदंगभंग। आनन्दितद्विजपुरन्दर मन्दमन्दं मां गौरचन्द्र ननु नन्दय शं ददानः ॥३२॥

पण्डितगण वन्द्यचरण भक्तिनिपुण वर्णित गुण ॥देव॥३३॥

ध। तिलकम् ।

उध्वें बाहुयुगे सुचारुमुरली मध्येऽज्जशंखी तथा ऽधस्थे चक्रगदे दधत् प्रकटयन्नत्यन्तचित्रं वपुः। नित्यानन्दमनन्दयन्निजमहैश्वर्येक्षणायोत्सुकं सोऽयं मे दयतामगम्यचरितो गौरो हरिः षड्भुजः॥३४॥

> धरणिविबुधकुलपंकजदिनकर । निजजनकुमुद्शुभंकरशश्था

कलि मदकलकरि दण्डन हरिवर। सुकृति दवथुद्व खण्डन जलधर। चरणयुगल रुचिनिन्दित सरसिज। निरुपम करिकर वन्दित वरभुज। सितरुचि तनुपट संवृत रुचिभर-परिविलसदुरसि संभृतमणिसर । मुखरुचिजित शरदिन्दुनिलनभग। रस विगलदुदक बिन्दु नयन युग। मसृण कुटिलतर कुन्तल शशि सम-विसृमर किरणकदन्त कृपय मम।। देव।।३४।।

गौरहरे तव करणामृतवर्षणतो महीतले सकले। भक्तिलता प्रसृमरतां प्राप्ता नानाफलं फलति ॥३६॥

शंकर वन्दित पण्डित नन्दित चंगिम रंजित मण्डन मण्डित।।धीर

चण्डवृत्तस्य विशिखे पंकेरुह कलिका

१०। पंकेरुहम्।

लक्ष्म्यालंकृतमंगं कलयन् शंखं करे तथा कमलम् । द्विजपुंगवसंगरतो गौरांग त्वं विभासि शार्झीव ॥३=॥

जय कलिपंक क्षपण सुटंक-प्रभ गुणसंघ द्विपकरजंघ प्रविलसदंग द्युतिजित चंग स्फुटशण रंग प्रवल भुजंग-द्भुजक पतंगप्रभ निज संग प्रपवितविंग द्विज परिरिगत् सुरसरिदिंगन्मधुरतरंग प्रथित सुतु ग द्रवभवभंग क्षमहरि संकीतन गत वंकी-कृत जल गंगा तट वर रंगा-हित सुख देव ॥ वीर ॥३९॥

दंगत्तं गतरंगसंगमन सद्गंगातटप्रांगणे रिंगन् संगिगणेरनंगविजयं कुर्वन् निजांगश्रिया । संगीतेन सुरांगनासु जनयन् स्विन्नांगतासंगतिं गौरांगो नटपुंगवो मम मनोरंगस्थलं गाहताम् ॥४०॥

> चिरतसुखित विधि शंकर हलधर । विमल कनकमय पंकज रुचिभर । दशनवसनजित रंगण कुसुमक । चलनतुलितसुमतंगजगमनक ॥ धीर ॥४१॥

११। सितकञ्जम् ।

नरलीलाहितदुष्टवंचने कृतराधाप्रणयप्रपंचने । नृहरौ भाजितशुद्धकांचने रमतां मे मतिरुत्तमांचने ॥४२॥

जय समुदंचत् परिमल चंचन् मधुप करंज दुमसुमपुंज स्रग धिकमंज्वम्बुज नव किंजल्करुचिर गंज ज्वलद्घखंज-द्विजगदसंचूर्णक शुकचंचूत्तमनस चिंचा तरुतलमंचा-सन शिखिपिछा सितकचसंछादितमुखकंजोञ्ज्वल रससंजो-पक वर मंजी रकरवसंजीवितजनगुंजा घनतटकुंजा-हित रस देव ॥ वीर ॥४३॥

कांचनारकृतकर्णभूषणं कांचनातिजयि कान्तिभृत्तव । कांचनातिसुषमां द्धद्वपुः कांच नाम न विमोहयेद्वधूम् ॥४४॥

कितुभुजंगमजंगमविषहर

मुखजितपंकज पंकज पदकरसुकित हंसक हंसकसुगमन ।

मधुर रसंगत संगतिनजजन ॥ धीर ॥४४॥

श्रीस्तवकल्पद्रमः। [श्रीगौरांगमहाप्रभु-

१२। पाण्डूत्पलम् ।

द्णिडतद्गिजयिपण्डित खण्डितपुण्ड्रप्रचण्डयमद्ण्ड। ताण्डवमण्डितगंगातटमण्डन खण्डयाघं मे ॥४६॥

जय शशि तुण्ड प्रियजन चण्डचुति सुतद्ण्ड क्लमभय खण्ड स्फुटतरझिण्टी द्युतिभर सण्टीकनरुचि कुण्ठी कृत गज कण्ठी-रवसुपिचिण्डातिशय वितण्डा क्षितिकर पण्डा जित बुधशण्डा। परगृहशण्ढा दरनुतदण्डीश्वरपद चण्डीशमहित हिण्डी-रकपट खण्डीकृतकलिभण्डा मलशशिखण्डालिकतट देव।।वीर।।

दोर्षण्डद्वयचण्डचालनभरात् पापाण्डजान् डाययन् पाषण्डावलिमुण्डमण्डलमतीवाखण्डयन्नंब्रिणा काण्डे दण्डमपि प्रमण्डयतु मे मार्तण्डकोटिच्छवि-गौरस्ताण्डवपण्डितोऽलिकलसत्पुण्ड्रो मनोमण्डपम् ॥४८॥

चण्डाल पाषण्डदुश्चे ष्टताखण्ड कंबूलसत्कण्ठ भक्तयर्गाकुण्ठ ॥धीर॥

१३। इन्दीवरम् ।

बन्धिवन्दोवरनन्दी मायाबन्धान्धकारसन्दमनः। मिश्रपुरन्द्रनन्द्नचन्द्रश्चन्द्यति सन्ततं विश्वम्।।४०॥

जय महद्दन्तः स्फुरित सद्न्त त्रतकलिहन्तः सकलिनयन्त-व जरससन्तर्पितजन दन्तद्युतिजितकुन्द स्फुरदरविन्द प्रभमुख सन्तायित सद्नन्ता मरसुखचिन्तामयद्वसन्ता-पितजनकन्दाञ्जजमुखवृन्दारकनुत भन्दात्मकगुणवृन्दा-तुलदृढसन्या मलशुभगन्याह्य शरणबन्धो नवरस सिन्धो जय जय देव ॥४१॥

चन्द्रेन्दीवरकुन्दशीतलतरं सन्तापसंशान्तिकृत् सौन्दर्यात्म्यमरन्दमन्दिर्मिदं सौगन्ध्यसन्धारकम्। भक्तेन्दिन्दिरवृन्दनन्दि मृदुलं रात्रिन्दिवं दीप्यतां श्रीगौरेन्दुपदारविन्दयुगलं मत्स्वान्तवेशन्तके ॥ ४२॥

अंबुजभवमुखविबुधसुवन्दित कंबुविजयिगल निजरतिनन्दित । शंबररिपुरिपुनुत रुचिनिन्दित शंबररुहपद सहृदयवन्दित ॥धीर॥४३॥

१४। अरुणाम्बुरुहम् ।

दंभादिककुंभीरं वीक्य भयंकरिममं भवांबुनिधिम्। भीतं विश्वंभर कंपितमनुकंपया पाहि ॥ ४४॥

> जय नव चंप स्फुटशण संयत् स्थिरतर शंपा जिय हिच संपा-त सद्नुकंपा कृतवरकंपा कुलित निलिंपा वलि नुति संपा-दित सुख लंबार्चित पद कंच्या-कृतिगल जंग्वाम चिकुर शंबा खिल जगदंबापद्नत लंबा-लकमुख जंभा हित सुख संभा वनपर दंभान्वितजन संभा-षविमुख रंभा समभुज जृंभा परिलसदंभोजवद्न कं भीः

कुरु मम देव ॥४४॥

संवीतोऽम्बुजसंभवादिविबुधेर्नारं वहद्भिर्वपुः प्रालंबं सुमनःकदंबवलितं बिभ्रत् पदे लंबितम् । संवीयांबरमंबुद्युतिवरं नीलांबुजं भ्रामयन् श्रीविश्वंभर! संविभाहि भगवंस्त्वं मे हृदंभोरुहे ॥४६॥

खण्डितवलिकलिदंभक पण्डितमतिसुखलंभक । रंजकजनपरिरंभक जंजपकहृदुपलंभक ॥ धीर ॥४७॥

१४। कह्लारम्।

खल्यानल्याबहुला मृद्नल्लील्यादिकोल्लसद्वलीः । गौडाचले सुकल्यो गौरद्विपतल्लजः समुल्लसति ॥४८॥

विमलित भिल्लान्ध्रकखशझल्लाऽतुल नवमल्ली वरगिरि मल्ली कुसुममतल्ली मणिसरवल्लीवलयित चिल्ली चलनसुमल्ली-विदिलतसल्लीलयुवित पल्ली-हृदय कदल्याचितभुज हल्या-हृत पद खल्या सुनिबिड नल्या-दहन शकुल्या कृतिहग तुल्या-नन रसकुल्या वितवरकुल्या-गम किलशल्योद्धरण सुकल्यो ल्लस हृदि देव ॥४९॥

कल्लोलेन तटस्थवल्लिवलयं प्रोल्लासयन्युरुवणं प्रेम्णा हल्लकतल्लजेन सुखकृल्लावण्यमुल्लंभिता। लीलोल्लालितभक्तबुद्धिनलिनोवल्लीमतल्लीकुला श्रीविश्वंभर लालसीति तव सल्लीलालिकल्लोलिनी।।६०॥

दुर्लभपादांबुजयुग सुवशितवल्लभनामावनिसुरवरसुत वल्लभबालारिकचिसुवित पल्लवशोभाजयिकरिवलसित ॥धीर

१६। चम्पकम् ।

कल्याणधारामृतवर्षशीले कन्याननांभोरुहमर्दिलीले। सल्लोकशोकान्धहृतावतन्द्रे मल्लोचनं रज्यतु गौरचन्द्रे ॥६२॥

वल्लभदुहितृवल्लभ महितृ सज्जनभवक दुर्जनलवक। मन्दरशिखर सुन्दर नखर भिर्त्सतिविधुक कुत्सितमधुक सुस्मयसहित विस्मयरहित शंकरमहित किंकरसुहित। क्रिक्कुरसद्य ठक्कुर सद्य सिज्जितवद्न लिज्जितमद्न । खण्डितकुनय पण्डितविनय नन्दय जगद मन्दय भगद ॥देव॥

कीर्तनविलासकर्त्रे कलिबलहर्त्रे प्रियारुचि धर्त्रे। गंगापुलिनविहर्त्रे नमोऽस्तु विष्णुप्रियाभर्त्रे ॥६४॥

सन्दमित कुन्दवृन्दरदं शन्द। सन्द्यितमन्द भन्दकुलकन्द् ॥ धीर ॥ ६४॥

१७। वंजुलम् ।

भो विश्वंभर सार्वभौम भवतो भक्ता महासैनिकाः कारुण्याभिधदिव्यकांचनरथारूढा भ्रमन्तो भुवि। त्वत्संकीर्तनबाणसन्ततिमहावृष्टि तथा तन्वते येन व्याकुलितावसैन्यनिकरः कुण्ठत्वमाप्तः कलिः ॥६६॥

जय किल सिन्धुरदलन सुबन्धुर-हरिवर मंजुलविचिकल वंजुल विरचितमण्डन कुमतविखण्डन। करिकरगंजनभुज जनरंजन गुणचय पण्डित जनगणमण्डित सद्दितिनन्दन कुलकृतवन्दन। मणिमयकंकण निजपद्कंकण हतजडजंगम दुरितभुजंगम-गरलक चंचल मधुरहगंचल। कुरु मम शं प्रतिदिशमयि संप्रति ॥ देव ॥६७॥

गौडांबरान्तरुदयन्निजभक्तवृन्द्-स्वान्तेन्दुकान्तिकुरंबकमुन्दयन् द्राक्। मोहान्धकारनिकरं दमयन् समन्तात् श्रीगौरचन्द्र तव नन्दति कीर्तिचन्द्रः ॥६८॥

> प्रियजनवाटी व्रजरसनाटी-कृतिपरिपाटी सुखित कणाटी-लनयन ॥ धीर ॥६९॥

१८। कुन्दम् ।

इंसान् मानसघनरसरसनो कण्ठाकुलान् कुर्वत्। सारंगरंगजनकं तव कीतनगर्जितं जयति ॥७०॥

मिश्रकुलपद्ममित्र गुरुसद्म-जञ्धवरिवद्य शुद्ध निरवद्य वन्द्यजननम्र भक्तिरसकम्र भव्यबुधवर्ग दिव्यसुखसर्ग। क्लृप्तकलिधर्म दप्तखलमर्म तप्तिकृतिशक्त बन्धुजनरक्त तृप्तसुरसंघ रुच्यतरजंघ सिक्थिजितशुण्ड पद्मजियतुण्ड मंजुकचमुण्ड रम्यरुचिकुण्ड चित्तहरहस्त सर्वगुणशस्त शर्वसमनृत्यकृष्टनिजभृत्यवर्ग मतिमंचमद्य मम चंच ॥देव॥

गौरचन्द्र तव कोर्तिचन्द्रमाश्चित्रतां वहति विश्वमोहिनीम् । चेद् गिलत्यलमयं सदातमः कृष्णपक्षमनु वर्धते हि यत् ॥७२॥

अद्वेतभूदेवहुंकारसंभूत माधुर्यं लंकार । सच्छोलपीयूपभृंगार पुज्योघसंक्लप्तर्शंगार॥ धीर ॥७३॥

१६। बकुलभासुरम्।

सन्नाशयन् कुवलयस्य दुरन्तदुःखं प्रोल्जासयन् प्रियतमां क्षणदां नितान्तम्। स्वीयोदयेन दलयंस्तमसां समूहं देदीप्यते जगति गौरविधुः प्रकामम् ॥७४॥

जयजयसुरतिहिनीतटभावक भावकरिपुकिलिदलन सुसिञ्जित सञ्जितहृदय मधुपलिलितालक तालकवर्ण हृदयहरतारक। तारकनामोत्कीर्तनकारक कारकगुण मुजजित भुजगोरस गोरससदृशवलक्षयशोधर शोधरिहतजनपापिवदारक। दारकरांचित विगत विपल्लव पल्लवशोभाजियपदसारस। सारसनोज्ज्वल सकलमनोहर नो हर भव साध्वसमितिसुन्दर ।।देव।।

भवता भवतापहारिणा यदि नोदेष्यत गौर भूतले। कलिता कलितापतो व्यथा कथमाप्स्यद्विरति तदा नृणाम्।।७६॥

> विहितकिसंग सततनुतगंग। चरणनतरंक निहतभवशंक॥ धीर॥७७॥

> > २०। बकुलमङ्गलम् ।

श्रीराघवेन्द्रनिजवैभवदर्शनेन श्रीमन्मुरारिकविमौलिरतोषि येन । तत्यातिदुर्गविभवस्य तव स्वरूपं शक्नोति वर्णयितुमत्र न कोऽपि मर्त्यः ॥७८॥

त्वं घृतगौरव गौर वचोमृततर्पित सज्जन सज्जनटोपम ।
नैकविभक्तिक भक्तिकथामृत सेविकतामर तामरसेक्षण ।
पिण्डतशातद शातदशात्रय साध्विनशावक शावकवेष्ठित
सत्सुखसंचय संचयनोद्यत सर्वशुभालय भालयशोयुत ।
दिव्यकचामर चामरवीजित गोपवधूरसधूरसनोत्सुक ।
कान्तिजितालक तालकरंबित गीतमनोरम नो रमयातुल ।।देव।।

श्रेयः षडिन्द्रियजयं च सलोकतां च हानेरभावमि दासजनेषु दत्त्वा। उष्मार्पकोऽपि भगवंस्तुहिनीकरोषि त्वं तान् पुनस्तदिति भासि विचित्रचर्यः ॥८०॥ स्वहृदिशयित सुजनद्यित। सततमुदित जगित विदित ॥ धीर ॥ ५१॥

२१। मंजयाः कोरकः ।

त्वत्केशपाशो ननु गौरचन्द्र स्याच्छंबरारेः किमु पाश एव ! यतो वधूनामिह दक्कुरंगा निपत्य नोत्थातुमलं भवन्ति ॥ ५२॥ भवतः प्रभावभानौ भुवनेभ्युदिते भयोद्भान्ताः। पाषण्डिपेचकौया नो जाने बत पलायिताः कुत्र ॥=३॥ गौर वयत्कलिकालभयंकरभैरव पीडितलोक शुभंकर। भिक्षितमाधवपापकदंबक शिक्षितभक्तिकथानिकुंदक ! वनमालिमहीसुरतर्पक यौवनशालिवधू वृतद्रपक तामरसद्युतिहारक चंचल कामरसार्पणकारिदृगंचल। अंगविनिर्जितनिम्लहाटक रंगविराजि मनोहरनाटक। शोधित दुर्मित दुष्कृति पुण्ड्क गोधितलो ज्वल चन्दन पुण्ड्कः धन्यमति प्रियवर्ग सुसंचितवन्यमनोहरमालिकयांचित । पामरतारक चारकृपालय नामरसप्रिय मामनुपालय ॥देव॥ क्षिप्रोचण्डकपालखण्डद् लितश्रीपाद् मुण्डे क्रोधाचकमधारयत् सरभसं यो माधवे व्रत्रमुम्। तस्मिन्नेव पुनः प्रयाति शरणं तद्दुष्कृतानां तति यो जप्राह स दक्षिणोऽवतु सदा गौरस्य पाणिजगत् ।। पर्रा।। त्रासित मन्दर भासित सुन्दर-गौरभ वंजुल सौरभ मंजुल ॥ धीर ॥ ५६॥

२२। गुच्छः।

कृतगौरव गौर बन्धुभिर्ललितोदारक दारकप्रिय। अनुकंपय कंपयश्चयक्षरणे मेघ नु मेऽघनुद्भव॥८७॥

जयकनककेतकीनवकुसुमपत्रकत्रजविकचचंपकद्युतिविजयिगात्रक ।
स्फुटद्रुणपिद्मिनीकुसुमविजयोद्घट
प्रपद् नवयामिनीपतिजयिनखच्छट ।
द्विरद्करसुन्दरोरुयुग जगदुत्तमक्रिशमसुवित्रत्योसुभगतममध्यम ।
त्रिद्शगृह भूधरप्रतततरसत्तट
प्रवित्तसदुरःस्थल द्विजपतिसदृक्पट
द्वितयपरिशोभित द्विपकरसुहृद्भुज
प्रणयरसमाधुरी मधुरवद्नांबुज
प्रकृतिमधुरेक्षणोत्रतरुचिरनासिक
प्रचलद्तिमण्डली लिततमकेशिकच्छुरितमणिमण्डनोज्ज्वल कृपय रंजय
प्रभुवृषम ! मामिमं विहितदुरितं जय ॥ देव ॥ द्वा।
माल्यश्रीवलयितदिञ्यकेशजालः

श्रीखण्डद्रवतिलकप्रकाशिभालः

गौरो मे मनसि यदि स्फुरेत् स पालः

कि तर्हि प्रखरतरः करोतु कालः ? ८९॥

खर्वस्मितधर गर्वक्षयकर सर्वक्षणमय सर्वस्तुत जय ॥धीर॥९०

२३। कुसुमम् ।

निःसारयन् दुरितदुष्टमृगानशेषान् संत्रासयन्नतिबलं कलिकुंजरं द्राक् त्रैलोक्यकाननतले विजयं करोति श्रीगौरसिंह तव कीर्तनदिव्यनादः ॥९१॥

दुरितनिवहदहनमुदिर कुमतितिमिरनिकरमिहिर। भजनरसनसलिलजलद विबुधहृदयलसितफलद ! धरणिसुखद्चरणयुगल सुरुचिविजितविकचकमल । विमलरजनिरमणनखर किरणद्मिततिमिरविसर। कुमुद्द्यितविजयिवद्न नयनचलनजनितमद्न। विलसद् लिकसुभगतिलक मधुपविततिविचलदलक। चिकुरविजितचमरविसर करुणनयनिमह नु वितर्।।देव।।९२॥

श्रीश्रीनिवासद्यितः स सर्वचक्षः श्रवःसुखकृत्। विनतानन्दनवर्धी गौरो द्विजमणिरहो भाति ॥९३॥

अमरह्नदिनीकूलग निजनामघटागायक

वनिवाधृतिहत्सीभग। भजनामृतसन्दायक ॥धीर॥९४

२४। त्रिभंग्या दण्डकत्रिभङ्गी ।

कुवलयमदः प्रकामं स्वस्योदयतो विदार्यते येन। मदयन् स पुण्डरीकं गौरशरीरो हरिर्जीयान् ॥९४॥

नीरागा अपि रागं निर्देपी अपि सदर्पकताम्। गौर! जनारत्वत्कृपया निर्माया अपि समायतां यान्ति ॥९६॥

जहित भवभयं स्मरन्तो जपन्तो गुणन्तो नमन्तो Sचैयन्तो भजन्तो धियन्तो मृशन्तः स्पृशन्तो sपि यम् यद्धिकरणकं कृशत्वं बृहत्त्वं महत्त्वं सहत्वं बुधत्वं शुभत्वं सुसत्त्वं समत्वं मृदुत्वं वरम्।। तमशुभदहनाद्वन्तं त्रसन्तं भवन्तं मुदन्तं

ब्रजन्तं नमन्तं च सन्तं पतन्तं जनम् ।

मनसिजनिकरात् सुकान्तं प्रशान्तं सुदान्तं

महान्तं नितान्तं विभान्तं नतान्तं सुपान्तं सतः ॥

निजभजनरसं द्दानं सदानन्तमानन्दगानन्दधानं

समानं प्रधानं विधानं निधानं श्रियाम् ।

शरणमहमये भवन्तं सुदन्तं सदन्तं दृगन्तं नुदन्तं

स्तुवन्तं द्विपन्तं चेतन्तं नयन्तं मुदम् ॥

भवसित्तित्तनिधावसारेऽप्यपारे व्यथारे

भयारेजकारेऽसि तारेशवारेड्यहारेद्धभाः ।

निपतितमव मां महेशामरेशार्च्यवेशाह्यकेशा

ऽतिपेशास्य मेशां विलेशाभिदेशादिमम् ॥९७॥

स्वनामगुणमाधुरीहृदयहारिगानामृते-रतीव परितर्पयन् सुजनहृज्यकोरोत्करम् । तमस्तिमिरसन्ततीस्तु तरयंस्त्विषा निर्भरं शचीतनय ते मुखामृतक्चिमुदं प्रातु मे ॥९८॥

साधुपरमार्तिहर पद्मवररम्यकर । पापिचययाम्यभयनाशिदय गौर जय ॥ धीर ॥९९॥

२५। विदग्धत्रिभङ्गी ।

चरणचलनलक्ष्मीकंपिताशेषगोत्रं

भुजकरिवरशुण्डान्दोलनाधूनिताशम् ।
अमृतमदहरश्रीनामसंकीर्तनाढ्यं
जगदवतु तवैतन्नर्तनं गौरचन्द्र।।१००॥
गंगातटवर रंगाहितनर रंगा श्रितपदिकंकरशंकर ।
पंकाकुलजनशंकाभयहर रंकात्मककितवारणदारण ।

सन्धारितदृढ सन्धातुलशुभ गन्धाढ्य कुसुमसज्ज नमज्जन।
संपाककुसुम शंपाधिकरुगऽलंपापहर विलक्षणलक्षण।
धर्मोद्यतजनवर्मोपम शुभ कर्मोद्य लिलतालकभालक।
विद्यावितसुद्दिद्यामदृहर विद्याश्रितपद तामरसा मर
तन्त्वामहिमह मन्त्वायतरुग हन्त्वावृतमितरुत्तमवित्तम।
वन्दे शुभकर मन्दे मिय ननु शन्देवय परिचारकतारक।।धीर।।

बाहू बिश्रदरालवारणबुषाविस्फारविश्रान्तिदौ वक्त्रं विस्मयवर्धनं बत विधोर्वाणीं विधूतव्यथाम् । व्यालोलेन विलोचनेन विलतो वासो वसानो वरं विश्वेषां विद्धातु विश्वविदितो विश्वंभरो वांछितम् ॥१०२॥

मिश्रपुरन्दरदेहजात विश्रुत सुन्दरकेलिजात। नन्दितसञ्जन चारुशील मन्दितदुर्जनवारलील।।धीर।।१०३

२६। मिश्रकलिका ।

त्वद्भक्तिनिन्दनकरं चपलं गदाह्यं गोपालकं समनुकंप्य समुद्द्य्य । विश्वंभरातुलकृपालय हन्त तत्तद् दोषान्वितं कथिमवेममुपेक्षसे माम् ॥१०४॥

गांगेयामलकान्ते गां गेयामलमभीष्टदां विभ्रत्। दा मो दरं मम त्वं दामोदरसुहृदिह स्म किं प्रेम ॥१०४॥

जय जगदीश जगन्नाथजनन जननयनासेचक
गर्गकथितकलिमध्यसमुद्भव भर्गरिचतपरिशुद्धबहुस्तव।
स्तवनीय वनीयकभूसुपर्व पर्वपर्वक।
भक्तिव्यक्तिप्रमथितकलिबल भक्तत्यक्तप्रणयसदृशफल।

सर्वदोषरहित जातरूपतरूपमदेह सुरम्यपल्लवप्रमर्दिपल्लव प्रबललोचनतापनिवारण वारणबुषासहशोरुयुगल जठरसुभाण्डभ्रमद्खिलाण्ड अकृष्टफलक सदशविशंकटक टितट विलसित सितवसनशोभित। सिंहमदक्षयमध्यवलित्रय श्रेणीभूतभ्रमरभ्रमर-रोमावलिवलित रंजितयुवतिकदंबक निद्तसकलहृदंबक विशालवक्षःस्थलविराजमान-वनमाल द्विरदोत्तमकरसमदोर्द्वयघर कमलिनी-मिलनीकरणपटुकरयुगविद्योतमान विमलशिखर-मणिसंचयसमनख शशधरमदपरिलुंचनपदुमुख । पवनाशन नाशन नासिकापुटा धराधरायित बन्धुजीव नयमसुभंगग्लपित कुरंग प्रकाण्डकामकोदण्डद्प-दलनचिल्लीयुगल कचितचन्द्रक हसजितचन्द्रक ।।देव।।१०६ भक्तलोचनचकोरतोषिका पापतापनिकुरंबमोषिका। अस्तु नः सुखिवधावतिद्रका गौरचन्द्र ! तव कान्तिचन्द्रिका ॥ वरणचरण धरणिपवन गुणककथन सततकरण ॥धीर॥१०८॥

अथ वा साप्तविभक्तिकी कलिका ।

- ((१) यः सुरनिकरप्रार्थितवितरः सीणितशोकप्रीणितलोकः ।
- (२) सुमतिजना यं विदुरतिमायं सुकृतितनुत्रं त्रजपतिपुत्रम्।
- (३) निजगुणकथनपरेण प्रणयिजनरिवधरेण प्रमदितबुधहृद्येन क्षितिसुखमुदरिच येन।

- (४) श्रीवल्लभो देववर्याय विप्रोत्तमश्चित्रचर्याय यस्मे ददौ सद्भिरिष्टाय कन्यामलंकृत्य शिष्टाय ।
- (४) रुचिक्षिप्तचंपान्महिष्ठानुकंपात् कलिश्रीरकस्मात् क्षयं प्राप यस्मात् ॥
- (६) श्रीवासमित्रस्य मिश्रेन्द्रपुत्रस्य चिद्रूपकायस्य दिव्या गुणा यस्य ।
- (७) सित यत्र वरेऽवतरत्यजरे भुवनं मिहते सुखितं स्विहते । (संबोधनम्) सत्वं प्रभुवर विश्वं दरहर लक्षाधिकगुण रक्षातिनिपुण ॥ देव ॥१०९॥

गौरः सच्चरितामृतामृतिनिधिगौरं सदैव स्तुवे गौरेण प्रथितं रहस्यभजनं गौराय सर्वं ददे। गौरादस्ति कृपालुरत्र न परो गौरस्य भृत्योऽभवं गौरे गौरवमाचरामि भगवन् गौर प्रभो रक्ष माम् ॥११०॥ कीर्तनकल्पित नर्तनवल्गित बान्धवराजित मां कृपयाऽजित ॥धीर

२७। अथ केवलायां अक्षरमयी ।

गुणगणगौरवगेहं गिरिशागम्यो गभीरगीर्शामः।
गतिगंजितगजराजो गौरो गच्छतु गतित्वं मे।।११२॥
किलखलगर्वितघाती चतुरच्छलनाजयी झिटिति।
तारयतु दग्धधिषणं नष्टं पापाद्मयेन मां स हरिः।।११३॥
अद्भुतगुणजय आहितकिलभय इष्टजनावक ईश्वरसेवक
उद्धतदण्डन उद्धसुमण्डन ऋजुजनसंश्रित ऋषिगणस्तुत

लृदिवऋतामित लृवदसाधित एजितदुर्जन ऐश्विनकेतन ओड्सदगधर औज्ज्वल्याकर अंशुकभूषण अस्तगदूषण । कनकसमप्रभ खल जनदुर्तभ गणनाविरिहत घनकचितिसित ङुतिजितकोकिल चृडितिवचिकिल छिलितकमलमद जगतीप्रियकपद झनदितिनूपुर बोङ्यापदकर टीकनिस्तल ठजियनखांचल डमरुष्ट्रगाश्वर दुण्ड्यकृपाभर णात्मकविष्रह तत्त्वविदाष्रह थुत्कृतमुक्तिक द्रपद्भक्तिक धर्महृदाद्र नर्मरसाकर पद्मविजिषिकर फुल्लकमलधर बन्धविनोचन भास्कररोचन मधुरतरानन यमजियसेवन रसभरदायक लिलतिविधायक वलदनुपमद्य शमितभुवनभय षड्भुजविक्षिक सन्मतिशिक्षक हरिगुणकथन क्षणनिद्तजन ॥ देव ॥११४॥

गौरांगोऽगणितं गतो गुणगणं गीर्वाणगोत्रो गवां ग्लानि गाढतमां गिलन् गृहरुचिर्गान्धारगीतेगु रूः। गंजन् गोत्रसमं गजं गतिरुचा गांभीर्यतो गोनिधिं गांगेयं गुरुगौरवेण गदतो गीःपद्धति गाहताम् ॥११४॥

श्रीराजिततर हीरांचितकर धीरावृतवर गीराद्रितनर ॥धीर॥ २८। सर्वलघुः ।

निजजनहृद्भ्रमरतिश्रितमरुणच्छवि सुरिम । ननु भवतः पद्कमलं हृदि सरिस स्फुरतु मम ॥११७॥

> कित्रबलहुत्तवहहतमनुजगहम दवहर सुखकर सुनिबिड नवघन कनकसदृशकिकृतजमसुखमर चरणकमलहत्वधरणिद्वधुद्र । शशधरसमसिततनुत्रवसनक । शिखरमणिविजयसुमधुरदशनक ।

करिकरियुभुजयुग नविकशलय-समकररुचिविलसितकनकवलय। वदनकमलगतनयनमिद्दियर गलधृतकनकखचितमणिसरवर शरणसमुपगतजनसकरुणतर मिय सकरुणदृशमनविध सुवितर॥ देव ॥११८॥

प्लुष्टाष्टापदिजित्त्विट् स्फुटनटनश्रीः प्रकाण्डदोर्दण्डः । खण्डितयमदण्डदरो गौरो हृन्मण्डपं प्रमण्डयतु ॥११९॥ विमलकमलचरणयुगल शमितसकलजगदिवरल ॥धीर॥१२०॥

विपुलभयद्रूषे संसृतिघ्वान्तकूपे
पतितमधिककष्टं कालसर्पेण दृष्टम्।
स्वचरणरस्रतेशं पायित्वा सुपेशं
जनमिममितितान्तं जीवयाराद् गतान्तम्॥१२१॥

येयं ते त्रिरुदावली कलिखलीकारस्य हेतुर्बली त्वल्लीलागुणमाधुरीरणकरी संसारभीजित्वरी। एनां यः खलु भाषिता प्रथयिता भक्तिं गिरां वेदिता श्रीगौरांग महाप्रभो भव शुभोल्लासाय तस्याशु भोः ॥१२२॥

गोविन्दस्य प्रकाशोऽभूद् यथा श्रीगौरसुन्दरः। गोविन्दबिरुदावल्यास्तथेयं बिरुदावली॥१२३॥

येषां निदेशवशतो बिरुदावलीयं गौरप्रभोविरचिता रघुनन्दनेन। गोवर्धनिक्षितिभृदन्तिकवासिनम्ते गुह्नन्तिमां कृतकृषाः कृषणे महान्तः॥१२४॥

> इति श्रीरघुनन्दनगोस्वामिकृता श्रीगौराङ्गबिरुदावली समाप्ता ।

श्रीमङ्गलाचरणानि ।

१। श्रीमद्भागवते ।

ध्येयं सदा परिभवन्नमभीष्टदोहं तीर्थास्पदं शिव-विरिक्चिनुतं शरण्यम्। भृत्यार्तिहं प्रणतपाल भवाब्धिपोतं वन्दे महापुरुष ते चरणारविन्दम्॥१॥

त्यक्तवा सुदुस्त्यज-सुरेप्सित-राज्यलक्ष्मीं धर्मिष्ठ आर्यवचसा यदगादरण्यम्। मायामृगं दयितयेप्सितमन्वधावद् वन्दे महापुरुष ते चरणारविन्दम्॥२॥

२। चैतन्यभागवते ।

आजानुलम्बितभुजो कनकावदातो संकीर्तनेकपितरो कमलायताक्षो । विश्वमभरो द्विजवरो युगधर्मपालो वनदे जगित्रयकरो करुणावतारो ॥ ३॥

नमिश्वकालसत्याय जगन्नाथसुताय च । सभृत्याय सपुत्राय सकलत्राय ते नमः ॥ ४॥ अवतीणौं स्वकारुण्यो परिच्छिन्नो सदिश्वरौ । श्रीकृष्णचैतन्यनित्यानन्दौ द्वौ भ्रातरौ भजे ॥ ४॥

स जयित विशुद्धविक्रमः कनकाभः कमलायतेक्षणः। वरजानुविलम्बिषड्भुजो बहुधा भक्तिरसाभिनर्तकः॥ ६॥

जयित जयित देवः कृष्णचैतन्यचन्द्रो जयित जयित कीर्तिस्तस्य नित्या पवित्रा। जयित जयित भृत्यस्तस्य विश्वेशमूर्ते-र्जयित जयित नृत्यं तस्य सर्विप्रियस्य ॥ ७॥

जय नवद्वीपनवप्रदीपप्रभाव पाषण्डगजैकसिंह। स्वनामसंख्याजपसूत्रधारि चैतन्यचन्द्र भगवन्मुरारि॥=॥ ३। हरिभक्तिविलासे ।

ब्रह्मादिशक्तिप्रदमीश्वरं तं दातुं स्वभक्ति कृपयावतीर्णम् । चैतन्यदेवं शरणं प्रपद्ये यस्य प्रसादात् म्ववशेऽर्थसिद्धिः॥

तं श्रीमत्कृष्णचैतन्यदेवं वन्दे जगद्गुरुम्। यस्यानुकंपया श्वापि महाब्धिं सन्तरेत् सुखम्।।१०॥ अन्धः पश्यित शास्त्राणि शिला तरित वाशिधम्। यस्य प्रभावतो वन्दे तं श्रीचैतन्यमीश्वरम्।।११॥

वन्देऽनन्ताद्भुतेश्वर्यं श्रीचैतन्यं महाप्रमुम्। नीचोऽपि यत्प्रसादात् स्यात् सदाचारप्रवर्तकः॥१२॥

प्रभुः श्रीकृष्णचैतन्यो जीयात् यत्कृपया भवेत्। श्रापि सिंहस्तृणं मेरुमू र्खी विद्वान् मृतोऽसुमान् ॥१३॥

कुमनाः सुमनस्त्वं हि याति यस्य पदाञ्जयोः। सुमनोऽपणमात्रेण तं चैतन्यप्रभुं भजे ॥१४॥।

श्रीचैतन्यं प्रपद्ये तं महाश्चर्यप्रभावकम्। प्रसादे यस्य दुष्टोऽपि भगवद्गक्तिमान् भवेत्।।१४॥

चैतन्यद्वं तं वन्दे यन्य नामसमाश्रयात्। प्राप्नुयाद्धिकारित्वं सर्वत्रानिकार्याष्।।१६॥

श्रीचैतन्यप्रभुं वन्दे यदाश्रयरसाप्तुतः। वाद्यातीतं फलत्येव मनोरथमहीरुहः॥१७॥

वन्दे चैतन्यदेवं तं कृष्णं नित्यनवोत्सवम्। यस्य प्रसादात् सिध्यन्ति दीनस्यापि महोत्सवाः ॥१८॥ कस्माचिदाश्रयाद् यस्य प्रोद्यद्गितिवलासतः। दीनोऽपि रंजयेद्विश्वं तं श्रीचैतन्यमाश्रये ॥१९॥ यस्य प्रसादादज्ञोऽपि सद्यः सर्वज्ञतां त्रजेत्। स श्रीचैतन्यदेवो मे भगवान संप्रसीदतु ॥२०॥ श्रीचैतन्यं प्रविष्टोऽस्मि शरणं सुष्ठु येन हि। आविष्टो याति दुष्टोऽपि प्रतिष्टां सद्भिष्दुताम् ॥२१॥ जीयाच्चैतन्यदेवोऽसौ यत्पादाञ्जरसं सृशन्। नित्यं चित्रं फलत्येव मनोरथमहाद्रुमः ॥२२॥ कथञ्चन स्मृते यस्मिन् दुष्करं सुकरं भवेत्। विस्मृते विपरीतं स्यात् श्रीचैतन्यं नमामि तम्।।२३।।

४। बृहद्भागवतामृते ।

जयति निजपदाञ्जप्रेमदानावतीणीं विविधमधुरिमाञ्घः कोऽपि कैशोरगन्धिः। गतपरमद्शान्तं यस्य चैतन्यरूपा-दनुभवपद्माप्तं प्रेम गोपीषु नित्यम् ॥२४॥ नमश्चे तन्यचन्द्राय स्वनामामृतसेविने । यद्रपाश्रयणाद्यस्य भेजे भक्तिमयं जनः ॥२४॥

स्वद्यितनिजभावं यो विभाव्य स्वभावात् सुमधुरमवतीर्णो भक्तरूपेण लोभात्। जयति कनकथामा कृष्णचैतन्यनामा हरिरिह यतिवेशः श्रीशचीसृनुरेषः ॥२६॥

नमः श्रीगुरुकृष्णाय निरुपाधिकृपाकृते। यः श्रीचैतन्यरूपोऽभूत् तन्वन् प्रेमरसं कलौ ॥२७॥ श्रीमच्चेतन्यदेवाय तस्मै भगवते नमः । यद्रपमणिमाश्रित्य चित्रं नृत्यत्ययं जडः ॥२८॥

५। कृष्णलीलास्तवे ।

श्रीमच्चेतन्यदेव त्वां वन्दे गौराङ्गसुन्दर । शचीनन्दन मां त्राहि यतिचूडामणे प्रभो ॥२९॥ आजानुबाहो स्मेरास्य नीलाचलविभूषण जगत्त्रवर्तितस्वादुभगवन्नामकीर्तन ॥३०॥ श्रीकृष्णचरणांभोजप्रेमामृतमहाम्बुधे नमस्ते दीनदीनं मां कदाचित् कि स्मरिष्यसि ? ३१॥

६। बृहद्धैष्णवतोषण्याम् ।

वन्दे / श्रीकृष्णचैतन्यं भगवन्तं कृपार्णवम् । प्रेमभक्तिवितानार्थं गौडेष्ववततार यः ॥३२॥

महाब्धिमध्ये पतितं व्याकुलं शरणागतम् । चैतन्यदेव भगवन् पारं प्रापय सत्वरम् ॥३३॥

७। भक्तिरसामृतसिन्धौ ।

हृदि यस्य प्रेरणया भवर्तितोऽहं वराकरूपोऽपि । तस्य हरेः पदकमलं वन्दे चैतन्यदेवस्य ॥३४॥

द। उज्ज्वलनीलमणौ।

नामाकृष्टरसज्ञः शोलेनोद्दीपयन् सदानन्दम्। निजरूपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥३४॥

नमः श्रीगुरुकृष्णाय निरुपाधिकृपाकृते। यः श्रीचैतन्यरूपोऽभूत् तन्वन् प्रेमरसं कलौ ॥२७॥ श्रीमच्चेतन्यदेवाय तस्मै भगवते नमः । यद्रपमणिमाश्रित्य चित्रं नृत्यत्ययं जडः ॥२८॥

५। कृष्णलीलास्तवे ।

श्रीमच्चेतन्यदेव त्वां वन्दे गौराङ्गसुन्दर। शचीनन्दन मां त्राहि यतिचूडामणे प्रभो ॥२९॥ अाजानुबाहो स्मेरास्य नीलाचलविभूषण जगत्प्रवर्तितस्वादुभगवन्नामकीर्तन 113011 श्रीकृष्णचरणां भोजप्रेमामृतमहाम्बुधे नमस्ते दीनदीनं मां कदाचित् कि स्मरिष्यसि ? ३१॥

६। बृहद्वैष्णवतोषण्याम् ।

वन्दे / श्रीकृष्णचैतन्यं भगवन्तं कृपार्णवम् । प्रेमभक्तिवितानार्थं गौडेष्ववततार यः ॥३२॥ महाब्धिमध्ये पतितं व्याकुलं शरणागतम् । चैतन्यदेव भगवन् पारं प्रापय सत्वरम् ॥३३॥

७। भक्तिरसामृतसिन्धौ ।

हृदि यस्य प्रेरणया भवर्तितोऽहं वराकरूपोऽपि। तस्य हरेः पदकमलं वन्दे चैतन्यदेवस्य ॥३४॥

८। उज्ज्वलनीलमणौ।

नामाकृष्टरसज्ञः शोलेनोद्दीपयन् सदानन्दम्। निजरूपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥३४॥

ह। ललितमाधवे ।

निजप्रणियतासुधामुद्यमाप्नुवन् यः क्षितौ किरत्यलमुरीकृतद्विजकुलाधिराजस्थितिः

म लुब्बिततमस्ततिर्मम शचीसुताख्यः शशी वशीकृतजगन्मनाः किमपि शर्म विन्यस्यतु ॥३६॥

१०। भागवतसन्दर्भे ।

अन्तःकृष्णं बहिगौरं दर्शिताङ्गादिवेभवम्। कलौ संकीर्तनाद्यैः स्मः कृष्णचैतन्यमाश्रिताः ॥३७॥

११। गोपालचम्प्वाम् ।

श्रीकृष्ण ! कृष्णचैतन्य ! ससनातनरूपक ! गोपाल ! रघुनाथाप्त ! त्रजवल्लभ ! पाहि माम्।।३८॥

१२। माधवमहोत्सवे ।

श्रीकृष्णचैतन्यतया प्रसिद्धतां गतः शचीकुक्षि-समुद्र-संभवः। सद्गक्तिपीयूषनिधिः स्वदीधितिः स गौरकान्तिर्वितनोतु मद्भदि ॥

१३। संक्षेपवैष्णवतोषण्याम् ।

वन्दे श्रीकृष्णचैतन्यमन्तर्यामिणमीश्वरम् यत्प्रेरणा हि सर्वस्य कारणस्यापि कारणम् ॥४०॥

१४। मुक्ताचरिते ।

निजामुज्ज्वलितां भक्तिसुधामप्यितुं क्षितौ । उदितं तं शचीगर्भव्योम्नि पूर्णं विधुं भजे ॥४१॥

१५। कृष्णभजनामृते ।

वन्दे श्रीकृष्णचैतन्यं प्राणसर्वस्वमीश्वरम्। सर्वावतारकारुण्यनिःसीमकरणं प्रभुम् ॥४२॥

१६। चैतन्यमतमंजूषायाम् ।

आराध्यो भगवान् व्रजेशतनयन्तद्धाम वृन्दावनं रम्या काचिदुपासना व्रजवधूवर्गेण या कल्पिता। श्रीमद्भागवतं प्रमाणममलं प्रेमा पुमर्थो महान् श्रीचैतन्यमहाप्रभोर्मतिमदं तत्रादरो नः परः॥४३॥

१७। चैतन्यचरितामृतमहाकाव्ये ।

यः श्रीवृत्दावनभुवि पुरा सिच्दानन्दसान्द्रो गौराङ्गीभिः सदृशरुविभिः श्यामधामा ननर्ते । तासां शश्वद्दृढतरपरीरंभसंभेदतः किं गौराङ्गः सन् जयित स नवद्वीपमालंबमानः ॥४४॥

यस्याङ्गश्रीमधुरिमपरीणाहपीयूषसेकैभारतचामीकरजलमयेः शान्तनिःशेषतापैः।
यस्य श्रीमत्पदजलरुहान्माकरन्दप्रवाहैः
साक्षात्प्रक्षालितमिव जगच्छश्वदानम्यतां सः॥४४॥

जानुप्रान्तप्रसृम्रभुजादण्डमुचण्डचण्ड— द्योतश्रेणीपदुत्रमहोमण्डली—मण्डिताङ्गम् आकर्णान्तःस्वलित्ललितापाङ्गमत्यन्तर्ज्य— द्रण्डामोगं मृगपतिशताक्रीडमानं भजामः ॥४६॥

यस्य श्रीमन्नखमणिसुधारिसरम्यप्रकाशै-खेलोक्यान्तर्जटितजिडमक्षालनायोन्मिषद्भिः । स्वीयप्रेमांबुधिलहरिकापूरपूरेण भूयो जाड्यं चक्रे तिमह तदहा सेवतां जीवलोकः ॥४७॥

स्वीयेर्लीलाविलासितरसेः पादसेवाविलासेलिस्योज्ञासैयदयमकरोत्पूर्णपूर्णां त्रिलोकीम्।

मन्ये भूयस्तदिह करुणा सैव नित्यं नवीना भूयो भूयः प्रणमतुतरां तामिमां जीवलोकः ॥४८॥

यत्र श्रीमन्मधुरिममयी कान्तिरेषा जगाम व्याहारान्तं गुरुकरुणता पूर्णतामागतासीत्। वैद्ग्धीयं निखिलसुभगा इन्त निर्वाहमाप्ता गौराङ्गस्य प्रणम तदिदं पादपाथोजयुमम् ॥४९॥

१८। चैतन्यचन्द्रोदये ।

निधिषु कुमुद्-ग्दा-शंखमुख्ये-ष्वरुचिकरो नवभक्ति-चन्द्रकान्तैः विरचित-कितको कशोकशंकु-र्विपयतमांसि हिनस्तु गौरचन्द्रः ॥४०॥

१६। आनन्दवृन्दावनचम्प्वाम् ।

साधुर्यैर्मधुभिः सुगन्धि भजनस्वर्णाम्बुजानां वनं कारण्यामृतिनिर्धरेरपचितः सप्रेमहेमाचतः। भक्तांभोवरधोरणी विजयिनी निष्कस्पशस्पावति-देवो नः कुलदेवतं विजयतां चैतन्यकृष्णो हरिः।।४१॥

२०। अलङ्कारकौस्तुभे ।

स्वानन्द्रससतृष्णः कृष्णश्च तन्यविप्रहो जयति । आपामरमपि कृपया सुधया स्तपयांबभूव भूमी यः ॥४२॥

२१। चैतन्यचन्द्रामृते ।

सौन्दर्ये कामकोटिः सकलजनसमाह्नादने चन्द्रकोटि-वात्सल्ये मानुकोटिखिदशाविटपितोऽप्यद्भतौदार्यकोटिः। गाम्भीर्येऽम्भोधिकोटिर्मधुरिमणि सुधाक्षीरमाध्वीककोटि-गौरो देवः स जीयात् प्रणयरसपदे दर्शिताश्चर्यकोटिः ॥ ४३॥

२२। राधारससुधानिधौ।

निन्दन्तं पुलकोत्करेण विकसन्नीपप्रसूनच्छवि ध्वीकृत्य भुजद्वयं हरिहरीत्युचे वदन्तं मुहुः। नृत्यन्ते द्रतमश्रुनिर्झरचयैः सिञ्चन्तमुर्वीतलं गायन्तं निजपाषदैः परिवृतं श्रीगौरचन्द्रं नुमः ॥ ४४॥

स जयति गौरपयोधिर्मायावादाकतापसन्तप्तम् । हुन्नभ उदशीतलयद् यो राधारससुधानिधिना ॥४४॥

२३। संगीतमाधवे ।

परमरसविभूतेदैंवतस्यावतारं जगति कृतरहस्यप्रेमभक्तिप्रचारम् लवणजलधिकूले कल्पितानल्पलीलं स्फुरदरुणदुकूलं धाम गौरं स्मरामि ॥४६॥।

अस्रोधैर्मकरन्द-बिन्दुनिवहैर्निःस्यन्दिभिः सुन्दरं नेत्रेन्दीवरमाद्धत्सुपुलकोत्कम्पं च बिभ्रद्धपुः। वाचश्चापि सगद्भदा हरिहरीत्यानिवनीरुद्धिरन् प्रेमानन्दरसोत्सवं दिशतु वो देवः शचीनन्दनः ॥४०॥

२४। दशश्लोकीभाष्ये उद्धृतः ।

वन्दे तं कृष्णचैतन्यं गौरं कृष्णमपि स्वयम्। यो राधाभावसंलुब्धः स्वं भावं नितरां जहौ।।४८।।

२४। चैतन्यचरितामृते ।

वन्दे गुरूनीशभक्तानीशमीशावतारकान् तत्प्रकाशांश्च तच्छक्तीः कृष्णचैतन्यसंज्ञकम् ॥४९॥

वन्दे श्रीकृष्णचैतन्यनित्यानन्दी सहोदितौ। गौडोद्ये पुष्पवन्तौ चित्रौ शंदौ तमोनुदौ ॥६०॥ यद्द्वेतं ब्रह्मोपनिषदि तद्प्यस्य तनुभा य आत्मान्तर्यामी पुरुष इति सोऽस्यांशविभवः। षडेश्वर्यैः पूर्णो य इह भगवान् स स्वयमयं न चैतन्यात् कृष्णाज्ञगति परतत्त्वं परमिह ॥६१॥ अनर्पितचरीं चिरात् करुणयावतीणः कलौ समर्पयितुमुन्नतो ज्वलरसां स्वभक्तिश्रियम्। हरिः पुरटसुन्दरद्युतिकदम्बसन्दीपितः सदा हृद्यकन्दरे स्फुरतु वः शचीनन्दनः ॥६२॥ राधाकृ णप्रणयविकृतिह्वादिनीशक्तिरस्मा-देकात्मनावि भुवि पुरा दहभेदं गतौ तौ । चैतन्याख्यं प्रकटमधुना तद्द्वयं ,चेक्यमाप्तं राधाभावद्युतिसुवलितं नौमि कृष्णस्वरूपम् ॥६३॥ श्रीराधायाः प्रणयमहिमा की दृशो वानयैवा-स्वाद्यो येनाद्भुतमधुरिमा की हशो वा मदीयः। सौख्यं चास्या मदनुभवतः की दृशं वेति लोभा-त्तद्भावादचः समजिन शचीगर्भसिन्धौ हरीन्दुः ॥६४॥

श्रीचैतन्यप्रमुं वन्दे बालोऽपि यद्नुप्रहात्। तरेन्नानामतप्राहव्याप्तं सिद्धान्तसागरम्।।६४।। कृष्णोत्कीर्तनगाननर्तनकलापाथोजनिभ्राजिता सद्गक्तावलिहंसचक्रमधुपश्रेणीविहारास्पदम् । कर्णानन्दिकलध्वनिर्वहतु मे जिह्वामरुप्राङ्गणे श्रीचैतन्यद्यानिधे तव लसल्लीलासुधास्वर्धुनी।।३६॥ श्रीचैतन्यप्रमुं वन्दे यत्पादाश्रयवीयतः। संगृह्णात्याकरत्रातादज्ञः सिद्धान्तसन्मणीन् ॥६७॥

श्रीचैतन्यप्रसादेन तद्रूपस्य विनिर्णयम् । बालोऽपि कुरुते शास्त्रं दृष्ट्वा त्रजविलासिनः ॥६८॥

तं श्रीमत्कृष्णचैतन्यदेवं वन्दे जगद्गुरुम्। यस्यानुकंपया श्वापि महाब्धिं सन्तरेत् सुखम्।।६९॥

कथञ्चन स्मृते यस्मिन् दुष्करं सुकरं भवेत्। विस्मृते विपरीतं स्यात् श्रीचैतन्यममुं भजे।।७०॥

कृपासुधासरिद्यस्य विश्वमाप्लावयन्यपि । नीचगैव सदा भाति तं श्रीचैतन्यमाश्रये।।७१॥

वन्दे स्वैराद्भतेहं तं चैतन्यं यत्रसादतः। यवनाः सुमनायन्ते कृष्णनामप्रजल्पकाः ॥७२॥

यस्य प्रसादादझोऽपि सद्यः सर्वज्ञतां त्रजेत् । स श्रीचैतन्यदेवो मे भगवान् संप्रसीद्तु ॥७३॥

नौमि तं गौरचन्द्रं यः कुतर्ककर्रशाशयम् । सार्वभौमं सर्वभूमा भक्तिभूमानमाचरत् ॥७४॥

वैराज्य-विद्या-निजमक्तियोगशिक्षार्थमेकः पुरुषः पुराणः । श्रीकृष्णचैतन्यशरीरधारी कृपांबुधिर्यस्तमहं प्रपद्ये ॥७४॥

कालान्नष्टं भक्तियोगं निषं यः प्रादुष्कतुं कृष्णचैतन्यनामा । आविमू तस्तस्य पादारविन्दे गाढं गाढं लीयतां चित्तभृङ्गः॥

धन्यं तं नौमि चैतन्यं वासुदेवं दयार्द्रधीः। नष्टकुष्ठं रूपपुष्टं भक्तितुष्टं चकार यः।।५७।। तं वन्दे गौरजलदं स्वस्य यो दर्शनामृतैः। विच्छेदावप्रहम्लान-भक्तशस्यान्यजीवयत् ॥७८॥

अत्युद्दण्डं ताण्डवं गौरचन्द्रः कुर्वन् भक्तैः श्रीजगन्नाथगेहे।

नानाभावालंकृताङ्गः स्वधामना विश्वं प्रेमवन्यानिमग्नम् ॥७९॥

स जीयात् कृष्णचैतन्यः श्रीरथाप्रे ननर्त यः। येनासीज्जगतां चित्रं जगन्नाथोऽपि विस्मितः॥५०॥

गच्छन् वृन्दावनं गौरो व्याद्ये भेणखगान् वने। प्रेमोन्मत्तान् सहोन्नृत्यान् विद्धे कृष्णजल्पिनः ॥ ५१॥

बृन्दावनीयां रसकेलिवार्ताः लुप्तां निजशक्तिमुत्कः। कालेन सञ्चार्य रूपे व्यतनोत् पुनः स प्रभुविधौ प्रागिव लोकसृष्टिम् ॥ ६२॥

वन्देऽनन्ताद्भुतेश्वर्यं श्रीचैतन्यमहाप्रभुम्। नीचोऽपि यस्प्रसादात् स्याद् भक्तिशास्त्रप्रवर्तकः ॥ ६३॥

वन्दे श्रीकृष्णचैतन्यदेवं तं करुणाण्वम्। कलावप्यतिगृढेयं भक्तिर्येन प्रकाशिता ॥ ५४॥

चिराददत्तं निजगुप्तवितां स्वप्रेमनामामृतमत्युदारः । आपामरं ये। विततार गौरकृष्णो जनेभ्यस्तमहं प्रपद्ये ॥८४॥

पंगु लङ्घयते शैलं मूकमावत्येच्छ्रुतिम्। यत्कृपा तमहं वन्दे कृष्णचैतन्यमीश्वरम्।।८६॥

वैगुण्यकीटकलितः पैशुन्यत्रणपीडितः। दैन्यार्णवे निमग्नोऽहं चैतन्यवैद्यमाश्रये ॥५७॥

कृपागुणैर्यः कुगृहान्धकूपादुद्धृत्य भंग्या रघुनाथदासम् । न्यस्य स्वरूपे विद्धेऽन्तरङ्गं श्रीकृष्णचैतन्यममुं प्रपद्ये ॥८८॥

श्रूयतां श्रूयतां नित्यं गीयतां गीयतां मुदा। चिन्त्यतां चिन्त्यतां भक्ताश्च तन्यचरितामृतम् ॥ ५९॥

२६। गोविन्दलीलामृते ।

योऽज्ञानमत्तां भुवनं कृपालुरुल्लाघयन्नप्यकरोत्प्रमत्तम्। स्वप्रेमसंगत्सुघयाऽद्धतेहं श्रीकृष्णचैतन्यममुं प्रपद्ये॥९०॥

२७। अर्थरत्नाल्पदीपिकायाम् ।

लोकं गोप्यं स्वमधुररसं स्वाद्यन् योऽवतीर्णो धन्ये गौडे व्रजपतिसुतः कृष्णचैतन्यनामा। आचाण्डालात् सकलजगित प्रेमभक्तेः प्रदाता कारण्याव्धिवसतु हृदि स श्रीशचीनन्द्नो मे ॥९१॥

२८। माधुर्यकादिम्बन्याम् ।

नवभक्तिशस्यविततेः सञ्जीवनी हदुप्रे स्वागमारंभे कामतपतु दीहद्मनी विश्वापगोल्लासिनी। दूरानमे महशाखिनोऽि सरसोभावाय भूयात् प्रभु-श्रीचैतन्यकृपानिरं कुशमहामाधुर्यं कादं बिनी 119211

२६। कृष्णभावनामृते ।

श्रीकृष्णचैतन्यघनं प्रपद्ये सपद्यपध्यस्ततमः प्रपञ्चम् । पञ्चे षुकोट्यबुद्कान्तिधारापरंपराप्यायितसर्वविश्वम् ॥९३॥

३०। चमत्कारचन्द्रिकायाम् ।

यत्कारुण्यं शुचिरसचमत्कारवारांनिधींस्ता— न्नुभ्यो राधागिरिवरभृतोः स्पर्शयेत्तर्षयेन्नः । तस्यैवैकं पृषतमचिराङ्गब्धुमाशाक्षिदानैः सोऽव्यान्मृत्योर्द्शनविततेः कृष्णचैतन्यरूपः ॥९४॥

३१। सारार्थदिशन्याम् ।

कृपासुधावृष्टिभृतः स्वभक्ति-स्वर्वाहिनी-खेलितजीवपद्मी । श्रीकृष्णचैतन्यघनः सविद्युद्गौरो मनोज्योमनि नश्चकास्तु ॥९४॥

नित्यानन्दः कृष्णचैतन्यचन्द्रोऽद्वैतः पृथ्व्यामेधयन् प्रेमसिन्धुम् । सन्तप्तः वै स्तेमयंश्चे तयन्मां धिन्वन् भूयात् स्वैः कृपारिमलेशैः ॥

> कृष्णचैतन्यगौराङ्ग ! साङ्गोपाङ्गसपार्षद !। निरुपाधिकृपासिन्धो ! प्रेम्णा मां परिपूरय ॥९७॥

३२। सारार्थविषण्याम् ।

गौरांशुकः सत्कुमुद्प्रमोदी स्वाभिष्यया गोस्तमसो निहन्ता । श्रीकृष्णचैतन्यसुधानिधिर्मे मनोऽधितिष्ठन् स्वरति करोतु ॥९८॥

३३। सुखवर्तन्याम् ।

वत्सास्वाद्य मुहुः स्वया रसनया प्रापय्य सत्काव्यतां देयं भक्तजनेषु भाविषु सुरदु ब्प्राप्यमेतत्त्वया । इत्याज्ञापयतेव येन निद्धे श्रीकर्णपूरानने बाल्ये स्वांचिद्लामृतं गतिरसौ चैतन्यचन्द्रोऽस्तु नः ॥९९

३४। सुबोधिन्याम् ।

अद्वेतप्रकटीकृतो नरहरिप्रेष्ठः स्वरूपप्रियो नित्यानन्दसस्यः सनातनगतिः श्रीरूपहृत्केतनः ।

लक्ष्मीप्राणपतिर्गदाधररसोल्लासी जगन्नाथभूः सांगोपांगसपार्षदः स द्यतां देवः शचीनन्दनः ॥१००॥

३४। ऐश्वर्यकादम्बन्याम् ।

सनातनं रूपमिहोपद्रशयन्नानन्दसिन्धुं परितः प्रवर्धयन् । अन्तस्तमः स्तोमहरः स राजतां चैतन्यरूपो विधुरद्भतोद्यः ॥१०१॥

३६। गोविन्दभाष्यपीठके ।

यस्य श्रीमन्नामपीयूषवर्षेरासीद्विश्वं धूतपापं किलैतत्। स्वाविभावोल्लासितानन्दसिन्धुर्जीयात् स श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्रः॥१०२

३७। संक्षेपभागवतामृतटीपण्याम् ।

भक्तयाभासेनापि तोषं द्धाने धर्माध्यक्षे विश्वनिस्तारिनामिन । नित्यानन्दाद्वेतचैतन्यरूपे तत्त्वे तस्मित्रित्यमास्तां मतिर्नः ॥१०३

३८। भक्तिरत्नाकरे।

श्रीमत्कीर्तनमङ्गलालय महामाधुर्यवारांनिधे शश्रद्भक्तिरसप्रद प्रविलसत्-श्रीप्रेमहेमाचल । सर्वानर्थनिवर्तकप्रियतनो लीलाविलासास्पद श्रीमद्गौरहरे प्रसीद जगतां भक्तैकनाथ प्रभो ॥१०४॥

३६। गीतचन्द्रोदये ।

संकीर्तनोल्लासरसाललास्यं लीलालसचारुचनद्रास्यहास्यम्। भावामृताच्धौ परिमग्नचित्तां श्रीगौरचन्द्रं च भजामि नित्यम् ॥१०४

४०। मधुकेलिवल्ल्याम् ।

नित्यानन्दसनातनामलनवद्वीपाभिराम भक्तो द्याम विशालकी तनपराद्वेता मितानन्दद

राधाभावविभावितान्तरतनो श्रीरूपचिन्तामणे लक्ष्मीप्राण गदाधरप्रिय हरे विश्वंभर त्राहि नः ॥१०६॥

४१। गौरकृष्णोदये ।

कुर्वन् सदानन्दमगोपजन्मा नाम्नैव निन्नन्नघमप्रविष्टः । निजैर्विनास्त्रे ह तभूमिभारो जीयात् जगत्यद्भुतगौरकृष्णः ॥१०७ श्रीगौरचन्द्रो भवतां विधत्तां भव्यां नवद्वीपपयोधिजन्मा। यो नामसंकीर्तनकर्मयज्ञेरुत्सारयामास कलावधर्मम् ॥१०८

४२। कृष्णबिरुदावल्याम् ।

विज्ञायान्यदशर्म कर्मसकलं भूर्यन्तरायाकुलं निर्णातं निगमागमेश्च शरणं नामैकमात्रं कलौ । आविभू य पुनस्तदेव निखिलोद्धाराय योऽगापयद् वन्दे तं करुणानिधि प्रभुवरं चैतन्यचन्द्रं हरिम् ॥१०९॥

४३। प्रेमपत्तने ।

कृष्णं कृष्णपरिष्वंगसतृष्णं गौरसुन्दरम् । धन्यं कीर्तिसुतानन्यमन्यं चैतन्यमाश्रये ॥११०॥

४४। परतत्त्वगौरपादिष्पण्याम् ।

अकारो भगवान विष्णुः आकारो राधिका वरा । ऊकारः कामरूपोऽयं रेफस्तु दानमुच्यते । गाकारो हरिनामाख्यं गीतमित्यर्थवाचकम् । प्रेम्णा श्रीराध्या कृष्णः संगीतं हरिनामकम् । यस्मै कस्मै प्ररातीति स गौरो गदितो बुधैः ॥१११॥

४५। केषांचित् ।

नमोऽस्तु नामरूपाय नमोऽस्तु नामजल्पिने। नमोऽस्तु नामशुद्धाय नमो नाममयाय च।।११२॥

इति श्रीमङ्गलाचरणानि समाप्तानि ।

श्रीकुञ्जविहार्यष्टकम् (१)।

इन्द्रनीलमणिमंजुलवर्णः फुल्लनीपकुसुमाञ्चितकर्णः। कृष्णलाभिरकृशोरसि हारी सुन्दरो जयति कुञ्जविहारी॥१॥ राधिकावदनचन्द्रचकोरः सर्वबल्लवबधूधृतिचौरः। चर्चरीचतुरताञ्चितचारीचारुतो जयति कुञ्जविहारी ॥२॥ सर्वतः प्रथितकौलिकपर्वध्वंसनेन हृतवासवगर्वः। गोष्ठरक्षणकृते गिरिधारी लीलया जयति कुञ्जविहारी॥३॥ रागमण्डलविभूषितवंशीविभ्रमेण मदनोत्सवशंसी । स्तूयमानचरितः शुकशारीश्रेणिभिर्जयति कुञ्जविहारी ॥४॥ शातकुम्भरुचिहारिदुकूलः केकिचन्द्रकविराजितचूलः। नव्ययौवनलसद्व्रजनारीरञ्जनो जयति कुञ्जविहारी ॥४॥ स्थासकीकृतसुगन्धिपटीरः स्वर्णकाञ्चिपरिशोभिकटीरः। राधिकोन्नतपयोधरवारीकुञ्जरो जयति कुञ्जविहारी ॥६॥ गौरधातुतिलकोञ्ज्वलभालः केलिचञ्चलितचम्पकमालः। अद्रिकन्दरगृहेष्वभिसारी सुभ्रुवां जयति बुः ख्रविहारी।।७।। विभ्रमोचलदृगञ्चलनृत्यक्षिप्तगोपललनाखिलकृत्यः प्रेममत्तवृषभानुकुमारीनागरो जयति कुञ्जविहारी।।।।।। अष्टकं मधुरकुञ्जविहारिक्रीडया पठित यः किल हारि। स प्रयाति विलसत्परभागं तस्य पादकमलाचनरागम्।।९॥

> इति श्रीमद्रूपगोस्वामि-विरचित-स्तवमालायां श्रीकुञ्जविहायंष्ट्रकं (१) समासम्।

राधाभावविभावितान्तरतनो श्रीरूपचिन्तामणे लक्ष्मीप्राण गदाधरप्रिय हरे विश्वंभर त्राहि नः ॥१०६॥

४१। गौरकृष्णोदये ।

कुर्बन् सदानन्दमगोपजन्मा नाम्नैव निम्नन्नवमप्रविष्टः । निजैर्विनास्त्रे हु तभूमिभारो जीयात् जगत्यद्भुतगौरकृष्णः ॥१०७ श्रीगौरचन्द्रो भवतां विधत्तां भव्यां नवद्वीपपयोधिजन्मा। यो नामसंकीर्तनकर्मयज्ञे रुत्सारयामास कलावधर्मम् ॥१०८

४२। कृष्णबिरुदावल्याम् ।

विज्ञायान्यदशर्म कर्मसकलं भूर्यन्तरायाकुलं निर्णातं निगमागमेश्च शरणं नामैकमात्रं कलौ । आविभू य पुनस्तदेव निखिलोद्धाराय योऽगापयद् वन्दे तं करुणानिधि प्रभुवरं चैतन्यचन्द्रं हरिम् ॥१०९॥

४३। प्रेमपत्तने ।

कृष्णं कृष्णपरिष्वंगसतृष्णं गौरसुन्दरम् । धन्यं कीर्तिसुतानन्यमन्यं चैतन्यमाश्रये ॥११०॥

४४। परतत्त्वगौरपादिष्पण्याम् ।

अकारो भगवान विष्णुः आकारो राधिका वरा । ऊकारः कामरूपोऽयं रेफस्तु दानमुच्यते । गाकारो हरिनामाख्यं गीतमित्यर्थवाचकम् । प्रेम्णा श्रीराध्या कृष्णः संगीतं हरिनामकम् । यस्मै कस्मै प्ररातीति स गौरो गदितो बुधैः ॥१११॥

४५। केषांचित् ।

नमोऽस्तु नामरूपाय नमोऽस्तु नामजल्पिने। नमोऽस्तु नामशुद्धाय नमो नाममयाय च।।११२॥

इति श्रीमङ्गलाचरणानि समाप्तानि ।

श्रीकुञ्जविद्दार्यष्टकम् (२)।

अविरतरतिबन्धुसमेरताबन्धुरश्रीः कवितत इव राधापाङ्गभङ्गीतरङ्गेः । मुदित्वदनचन्द्रश्चन्द्रकापीडधारी मुदिरमधुरकान्तिभाति कुञ्जे विहारी ॥ १ ॥ ततसुषिरघनानां नादमानद्धभाजां जनयति तरुणीनां मण्डले मण्डितानाम् । तटभुवि नटराजक्रीडया भानुपुत्र्या विद्धदतुलचारीभाति कुञ्जे विहारी।। २॥ शिखिनि कलितषडजे कोकिले पञ्चमाढ्ये स्वयमपि नववंश्योहामयन्त्राममुख्यम् । धृतमृगमद्गन्धः सुष्ठु गान्धारसंज्ञं त्रिभुवनधृतिहारिभाति कुञ्जे विहारी ॥ ३॥ अनुपमकरशाखोपात्तराधांगुलीको लघु लघु कुसुमानां पर्यटन्वाटिकायाम्। सरभसमनुगीतश्चित्रकण्ठीभिरुच्ये-त्रजनवयुवतीभिभीति कुञ्जे विहारी ॥ ४॥ अहिरिपुकृतलास्ये कीचकारब्धवाचे

व्रजगिरितटरङ्गे भृङ्गसंगीतभाजि । विरचितपरिचर्यश्चित्रतौर्यत्रिकेण स्तिमितकरणवृत्तिर्भाति कुञ्जे विहारी ॥ ४॥

दिशि दिशि शुकशारीमण्डलेंगू ढलीलाः प्रकटमनुपठिद्विर्निर्मिताश्चर्यपूरः

तद्तिरहसि वृत्तं प्रेयसीकर्णमूले स्मितमुखमभिजल्पन्भाति कुञ्जे विहारी ॥ ६ ॥

तव चिकुरकदम्बं स्तम्भते प्रेक्ष्य केकी
नयनकमललक्ष्मीवन्दते कृष्णसारः ॥
अलिरलमलकान्तं नौति पश्येति राधां
सुमधुरमनुशंसन्भाति कुक्के विहारी ॥ ७॥

मदनतरलबालाचक्रवालेन विष्व-ि विविधवस्कलानां शिक्षया सेव्यमानः । स्वितिचिकुरवेशे स्कन्धदेशे प्रियायाः प्रथितपृथुलबाहुर्भाति कुञ्जे विहारी ॥ ५ ॥

इदमनुपमलीलाहारि कुञ्जे विहारि-स्मरणपद्मधीते तुष्टधीरष्टकं यः । निजगुणवृतया श्रीराधयाराधितस्तं नयति निजपदाञ्जं कुञ्जसद्माधिराजः ॥९॥

इति श्रीमद्रूपगोस्वामि-विरचित-स्तवमालायां श्रीकुञ्जविहार्यपृक्षं (२) समाप्तम् ।

श्रीकेशवाष्ट्रम् ।

नविषयकमञ्जरीरचितकणपूरिश्रयं विनिद्रतरमालतीकलितशेखरेणोज्ज्वलम् । दरोच्छ्वसितयूथिकाप्रथितवलगुवैकक्षकं व्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ १ ॥ पिशङ्गि मणिकम्ति प्रणतशृङ्गि पिङ्गेक्षणे मृदङ्गमुखि धूमले शबलि हंसि वंशि प्रिये। इति स्वसुरभीकुलं तरलमाह्वयन्तं मुदा त्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ २॥

वनप्रणयमेदुरान्मधुरनर्मगोष्ठीकला-विलासनिलयान्मिलद्विविधवेशविद्योतिनः । सखीनिखलसारया पथिषु हासयन्तं गिरा ब्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ ३॥

श्रमाम्बुकणिकावलीद्रिवलीढगण्डान्तरं समूढिगिरिधातुभिर्लिखितचारुपत्रांकुरम् उद्ब्र्बद्रिक्तमण्डलीद्युतिविडम्बिवकालकं त्रजे विजिथिनं भजे विपिनदेशतः केशवम्॥४॥

निबद्धनवतर्णकावितिवितोकनोत्कण्ठया नटत्खुरपुटाञ्चलैरलघुमिमु वं भिन्दतीम् । कलेन धवलाघटां लघु निवर्तयन्तं पुरो बजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ ४॥

पदाङ्करतिभिर्वरां विरचयन्तमध्वश्रियं चलत्तरलनैचिकीनिचयधूलिधूम्रस्रजम् । मरुल्लहरिचञ्चलीकृतदुकूलचूडाञ्चलं व्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम्।। ६॥

विलासमुरलीकलध्विनिभिरुल्लसन्मानसाः क्षणादिक्तबङ्गवीः पुलकयन्तमन्तगृहे । मुहुर्विद्धतं हृदि प्रमुदितां च गोष्ठेश्वरीं त्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ ७॥ उपेत्य पथि सुन्दरीतितिभिराभिरभ्यर्चितं स्मितांकुरकरिवतैर्नेटदपाङ्गभङ्गीशतैः । स्तनस्तबकसंचरन्नयनचञ्चरीकाञ्चलं त्रजे विजयिनं भजे विपिनदेशतः केशवम् ॥ ८॥

इदं निखिलबल्लवीकुलमहो सवोल्लासनं क्रमेण किल यः पुमान्पठित सुष्ठु पद्याष्ट्रकम्। तमुज्ज्वलिधयं सदा निजपदारिवन्दद्वये रतिं दददचञ्चलां सुखयताद्विशाखासखः॥ ९॥

इति श्रीमद्रूपगोस्वामि-विरचित-स्तवमालायां श्रीकेशवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीमुकुन्दाष्टकम् ।

बलिमदुपलकान्तिद्रोहिणि श्रीमदङ्गे घुसृणरसिवलासैः सुष्ठु गान्धर्विकायाः। स्वमदननृपशोभां वर्धयन्देहराज्ये प्रणयतु मम नेत्राभीष्टसिद्धि मुकुन्दः॥१॥

उदितविधुपरार्धं ज्योतिरुल्लाङ्घवक्त्रो नवतरुणिमरज्यद्वाल्यशेषातिरम्यः । परिषदि ललितालीं दोलयन्कुण्डलाभ्यां प्रणयतु मम नेत्राभीष्टसिद्धं मुकुन्दः ॥ २॥

कनकिनवहशोभानिनिद् पीतं नितम्बे तदुपरि नवरक्तं वस्त्रमित्थं द्धानः। प्रियमिव किल वर्णं रागयुक्तं प्रियायाः प्रगयतु मम नेत्राभोष्टसिद्धं मुकुन्दः॥ ३॥

सुरभिकुसुमवृन्दैर्वासिताभ्भःसमृद्धे प्रियसरसि निदाघे सायमालीपरीताम्। मदनजनकसेकैः खेलयन्नेव राधां प्रणयतु मम नेत्राभीष्ट्रसिद्धिं मुकुन्दः ॥ ४॥ परिमलमिह लञ्चा हन्त गान्धर्विकायाः पुलिकततनु रुच्चे रुन्मद्स्तत्क्षणेन निखिलविपिनदेशान्वासितानेव जिब्न-न्त्रणयतु मम नेत्राभीष्टिसिद्धिं मुकुन्दः ॥ ४॥ प्रणिहितभुजदण्डः स्कन्धदेशे वराङ्गचाः स्मितविकसितगण्डे कीर्तिदाकन्यकायाः। मनसिजजिनसौख्यं चुम्बनेनैव तन्व-न्त्रणयतु मम नेत्राभीष्टिसिद्धि मुकुन्दः ॥ ६॥ प्रमद्दनुजगोष्ठचाः कोऽपि संवर्तवह्नि-व्रजभुवि किल वित्रोम् तिमान्ने हपुञ्जः। प्रथमरसमहेन्द्रः श्यामलो राधिकायाः प्रणयतु मम नेत्राभीष्टिसिद्धि मुकुन्दः॥ ७॥ स्वकद्नकथयाङ्गीकृत्य मृद्वी विशाखां कृतचटु ललितां तु प्रार्थयन्प्रौढशीलाम्। प्रणयविध्रराधामानविध्वं सनाय प्रणयतु मम नेत्राभीष्टिसिद्धिं मुकुन्दः ॥ ५ ॥ परिपठति मुकुन्दस्याष्ट्रकं काकुभिर्यः सकलविषयसङ्गात्संनियम्येन्द्रियाणि व्रजनवयुवराजो दर्शयन्स्वं सराधे स्व जनगणनमध्ये तं प्रियायास्तनोति ॥ ९॥

इति श्रीमद्रूपगोस्वामि-विरचित-स्तवमालायां श्रीमुकुन्दाष्ट्रकं समाप्तम् ।

श्रीवजनवयुवराजाष्टकम् ।

मुद्रिमद्मुद्दारं मद्यन्नङ्गकात्या वसनरुचिनिरस्ताम्भोजिकञ्जलकशोभः

तरुणिमतरणीक्षाविक्लवद्वाल्यचन्द्रो

व्रजनवयुबराजः काक्षितं में कृषीष्ट्र।। १।।

पितुरिनशमगण्यप्राणनिर्मन्थनीयः

किततनुरिवाद्वा मातृवात्सल्यपुञ्जः

अनुगुणगुरुगोष्ठीदृष्टिपीयूषवर्ति-

त्रजनवयुवराजः कांक्षितं मे कृषीष्ट ॥२॥

अखिलजगति जाप्रनमुखवैद्ग्ध्यचर्या-प्रथमगुरुरद्ग्रस्थामविश्रामसौधः

अनुपमगुणराजीरञ्जिताशेषबन्धु-

व्रजनवयुवराजः कांक्षितं मे कृषीष्ट ॥ ३॥

अपि मदनपराधेंदु कारं विकियोमिं

युवतिषु निद्धानो भ्रूधनुधूननेन।

प्रियसहचरवर्गप्राणमीनाम्बुराशि-

व्रजनवयुवराजः कांक्षितं मे कृषीष्ट ॥ ४॥

नयनशृणिविनोदक्षोभितानङ्गनागो-

न्मथितगहनराधाचित्तकासारगर्भः

प्रणयरसमरन्द्रस्वादलीलाषडं ब्रि-

व जनवयुवराजः कांक्षितं मे कृषीष्ट ॥ ४॥

अनुपदमुदयन्त्या राधिकासङ्गसिद्धचा स्थागितपृथुरथाङ्गद्व-द्वरागानुबन्धः मधुरिममधुवाराधोरणीनामुद्दन्वा-न्त्रजनवयुवराजः काक्षितं मे कृषीष्ट ॥ ६॥

अलघुकुटिलराधाद्दाब्टिवारीनिरुद्ध-त्रिजगद्दरतंत्रोद्दामचेतोगजेन्द्रः सुखमुखरविशाखानर्मणा स्मेरवक्त्रो त्रजनवयुवराजः क्रांक्षितं मे कृषीष्ट ॥ ७॥

स्विय रहिस मिलन्त्यां संभ्रमन्यासमुग्ना-प्युषिस सिव तवालीमेखला प्रय भाति। इति विवृतरहस्येहे प्यन्नेव रावां व्रजनवयुवराजः कांक्षितं मे कृतीष्ट ॥ ८॥

त्रजनवयुवराजस्याष्टकं तुष्टबुद्धिः कितवरविलासं यः प्रयत्नादवीते । परिजनगणनायां नाम तस्यानुरज्य-न्विलिखति किल वृन्दारण्यराज्ञीरसज्ञः॥ ६॥

इति श्रीमद्रूपगोस्वामि-विरचित-स्तवमालायां श्रीव्रजनवयुवराजाष्टकं समाप्तम्।

श्रीकृष्णाष्टकम् (१)।

अमित-भवदवाब्धौ दह्यमानं चिरान्मां कथमपि कलयित्वा पूर्णकारुण्यमूर्तिः। निज-सहजजनाते स्वीचकारेश्वरो य-स्तमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे॥१॥ निखिलजन-कृपूर्यं मां कृपापूर्णचेता निजचरणसरोजप्रान्तदेशे प्रणीय । निजभजनपद्व्यावर्तयद्भूरिशो य-स्तमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे ॥ २ ॥

अशुचिमरुचिमन्तं सन्ततं भक्तियोगे विहितविहितमन्तुं जन्तुजाताधमञ्च । अकृपणकरुणाभिः पाति मां पातिनं य— स्तमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे ॥ ३ ॥

अतिमुनिमित-वृन्दां वृन्दका-काननीयां निजचरित-सुधालीं बन्धुहृत्सिन्धुपालीम् । विधुरिव विधुरं मां तां च संव्यञ्जयद् य-स्तमिह् महितरूपं कृष्णदेवं निषेबे ॥ ४॥

स्वपद-नखरिमन्दुं तापदग्धाय दत्ते मुकुरमजित-भक्तया स्वं परिष्कुर्वते च। अपि किमपि कमित्रे यस्तु चिन्तामणि मे तिमह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे॥ ४॥

अकृत मृतमिवामुं मां प्रसादामृतान्त—
नतमथ विलतबाल्यं पादपद्मावलम्बे।
तदिप किलत-लौल्यं स्नेहद्दष्टचावृतौ य—
स्तमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे॥६॥

अहमतिशयतप्तो यः कृपापूरित-ग्लौ-रहमतिमतिशीतः पाप्मनां पावको यः। अहमसमतमस्वान् वेद्धामा स्वयं य-स्तमिह महितरू कृष्णदेवं निषेवे॥ ७॥ निजगुणगणदाम्ना विप्र-मुक्तान्निरुन्धे
प्रणय-विनयजाले रुध्यते ते: समन्तात्।
अथ च विषथपन्नं त्रायते मद्विधं य—
स्तिमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे॥ ५॥
उभयभुवनभव्यं यः सदा मे विधाता
निधिवदपि यदीयं पादपद्मं निषेव्यम्।
अकृपण-कृपया स्वप्रेमदः सर्वदा य—
स्तिमिह महितरूपं कृष्णदेवं निषेवे॥ ९॥
इति श्रीमज्जीवगोस्वामि-विरचित-माधवमहोत्सवे
श्रीकृष्णाष्ट्रकं (१) समाप्तम्।

श्रीकृष्णाष्टकम् (२)

श्रियाश्विष्टो विष्णुः श्विरचरवपुर्वेदविषयो धियां साक्षो शुद्धो हरिरसुरहन्ताव्जनयनः। गदी शंखी चक्री विमलघनमाली स्थिरहन्दिः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥१॥ यतः सर्वं जातं वियदनिलमुख्यं जगदिदं स्थितौ निःशेषं योऽवित निजसुखांशेन मधुद्धा। लये सर्वं स्वस्मिन् हरित कलया यस्तु स विभुः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥२॥ असूनायम्यादौ यमनियममुख्यैः सुकरणै— निरुध्येदं चित्तं हृदि विलयमानीय सकलम्। यमीड्यं पश्यन्ति प्रवरमतयो मायिनमसौ शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽिक्षविषयः॥३॥ पृथिव्यां तिष्ठन्यो यमयति महीं वेद न धरा यमित्यादौ वेदो वदति जगतामीशममलम्। नियन्तारं ध्येयं मुनिसुरनृणां मोक्षदमसौ शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥४॥

महेन्द्रादिर्देवो जयित दितिजान्यस्य बलतो न वस्य स्वातंत्र्यं क्वचिद्धि कृतौ यत्कृतिमृते। कवित्वादेर्गर्वं परिहरित योऽसौ विजयिनः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥ ४॥

विना यस्य ध्यानं व्रजित पशुतां श्रूकरमुखां विना यस्य ज्ञानं जिनमृतिभयं योति जनता। विना यस्य समृत्या कृमिशतजिनं याति म विभुः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥ ६॥

नरातङ्कोट्टङ्कः शरणशरणो भ्रान्तिहरणो घनश्यामो वामो व्रजशिशुवयस्योऽजु नसखः। स्वयम्भूभू तानां जनक उचिताचारसुखदः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥ ७॥

यदा धर्मग्लानिर्भवति जगतां क्षोभकरणी तदा लोकस्वामी प्रकटितवपुः सेतुधृगजः। सतां धाता स्वच्छो निगमगणगीतो ब्रजपतिः शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः॥ ८॥

इति श्रीकृष्णाष्ट्रकं (२) संपूर्णम्।

श्रीकृष्णाष्टकम् (३)।

भजे व्रजैकमण्डनं समस्तपापखण्डनं स्वभक्तिचित्तरञ्जनं सदैव नन्दनन्दनम्।
सुपिच्छगुच्छमस्तकं सुनादवेणुहस्तकं अनङ्गरङ्गसागरं नमामि कृष्णनागरम्॥१॥

मनोजगर्वमोचनं विशाललोललोचनं विधृतगोपशोचनं नमामि पद्मलोचनम्। करारविन्दभूधरं स्मितावलोकसुन्दरं महेन्द्रमानदारणं नमामि कृष्णवारणम्॥२॥

कदम्बस्तकुण्डलं सुचारुगण्डमण्डलं व्रजाङ्गनैकवल्लभं नमामि कृष्णदुर्लभम्। यशोदया समोदया सगोपया सनन्दया युतं सुखैकदायकं नमामि गोपनायकम्।। ३।।

सदेव पादपङ्कजं मदीयमानसे निजं द्धानमुत्तमालकं नमामि नन्द्बालकम् । समस्तदोवशोषणं समस्तलोकपोषणं समस्तगोपमानसं नमामि कृष्णलालसम् ॥ ४॥

मुवो भरावतारकं भवाब्धिकर्णधारकं यशोमतीकिशोरकं नमामि दुग्धचोरकम्। दृगन्तकान्तभङ्गिनं सदासदालिसङ्गिनं दिने दिने नवं नवं नमामि नन्दसम्भवम्।। ४॥

गुणाकरं सुखाकरं कृपाकरं कृपावरं सुरद्विषन्निकन्दनं नमामि गोपनन्दनम् । नवीनगोपनागरं नवीनकेलिलम्पटं नमामि मेघसुन्दरं तिङ्गिभालसत्पटम् ॥ ६॥

समस्तगोपनन्दनं हृदम्बुजैकमोहनं नमामि कुञ्जमध्यगं प्रसन्नभानुशोभनम्। निकामकामदायकं हगन्तचारुसायकं रसालवेणुगायकं नमामि कुञ्जनायकम्॥ ७॥

विद्ग्धगोपिकामनोमनोज्ञतल्पशायिनं
नमामि मुञ्जकानने प्रवृद्धविद्वपायिनम्।
यदा तदा यथा तथा तथैव कृष्णसत्कथा
मया सदैव गीयतां तथा कृपा विधीयताम्॥ ८॥

प्रमाणिकाष्ट्रकद्वयं जपत्यधीत्य यः पुमान्। भवेत्स नन्दनन्दने भवे भवे सुभक्तिमान्॥९॥

इति श्रीकृष्णाष्ट्रकं (३) संपूर्णम् ।

श्रीकृष्णचन्द्राष्ट्रकम् ।

अम्बुदाञ्चनेन्द्रनील-निन्दि-कान्ति-डम्बरः कुंकुमोद्यदर्भ-विद्युदंशु-दिव्यदम्बरः । श्रीमदङ्ग-चित्तेन्दु-पीतनाक्त-चन्दनः स्वाघिदास्यदोऽस्तु मे स बङ्गवेन्द्र-नन्दनः॥१॥ गण्ड-ताण्डवाति-पण्डिताण्डजेश-कुण्डल-श्रान्द्र-पद्मषण्ड-गर्व-खण्डनास्यमण्डलः । बङ्गवीषु विधितात्म-गूढभाव-बन्धनः स्वाघिदास्यदोऽस्तु मे स बङ्गवेन्द्र-नन्दनः॥२॥ नित्यनव्य-रूपवेशहार्द्-केलिचेष्टितः केलिनर्म-शर्मदायि-मित्रवृन्द-वेष्टितः । स्वीय-केलि-काननाशु-निर्जितेन्द्र-नन्दनः स्वांविदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-नन्दनः॥३॥

प्रेमहेम-मण्डितात्म-बन्धुताभिनिद्तः श्लौणिलग्न-भाल-लोकपाल-पालि-वन्दितः । नित्यकालसृष्ट-विप्र-गौरवालि-वन्दनः

स्वांबिदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-नन्दनः ॥ ४॥

लीलयेन्द्र-कालियोष्ण-कंस-वत्स-घातक-स्तत्तदात्म-केलि-वृष्टि-पुष्ट-भक्तचातकः । वीर्यशील-लीलयात्म-घोषवासि-नन्दनः स्वांबिदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-नन्दनः॥ ४॥

कुञ्ज-रासकेलि-सीधु-राधिकादि-तोपण-स्तत्तदात्म-केलि-नर्म-तत्तदालि-पोषणः प्रेम-शील-केलि-कोर्ति-विश्वचित्त-नन्दनः स्वांबिदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-नन्दनः ॥ ६॥

रासकेलि-दर्शितात्म-शुद्धभक्ति-सत्पथः
स्वीय-चित्र-रूपवेश-मन्मथालि-मन्मथः ।
गोपिकासु नेत्रकोण-भाववृन्द्-गन्वनः
स्वांत्रिदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-तन्दनः ॥ ७॥
पुष्पचायि-राधिकाभिमर्ष-लब्धि-तर्षितः
प्रेमवान्य-रम्य-राधिकास्य दृष्टि-हर्षितः ।
राधिकोरसीह लेप एष हारिचन्दनः
स्वांत्रिदास्यदोऽस्तु मे स बल्लवेन्द्र-नन्दनः ॥ ८॥

अष्टकेन यस्त्वनेन राधिकासुवल्लभं संस्तवीति दर्शनेऽपि सिन्धुजादि-दुर्लभम् । तं युनक्ति तुष्टचित्त एष घोषकानने राधिकाङ्ग-सङ्ग-नन्दितात्म-पादसेवने ॥ ९॥

इति श्रीलकृष्णदासकविराजगोस्वामि-विरिचत-गोविन्दलीलामृते श्रीकृष्णचन्द्राष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीगोकुलानन्दगोविन्ददेवाष्ट्रकम् ।

कोटिकन्दर्प-सन्दर्प-विध्वंसन-,स्वीयरूपामृताप्लावितक्सातल भक्तलोकेक्षणं सक्षणं तर्षयन् ,गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः ॥ यस्य सौरभ्य-सौलभ्यभागगोपिका,-भाग्यलेशाय लक्ष्म्यापि तप्नं तपः। निन्दितेन्दीवरश्रीक ! तस्मै मुहु,-गोंकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः॥ वंशिकाकण्ठयोर्यः स्वरस्ते सचेत्,ताल-रागादिमान् श्रुत्यनुभ्राजितः। का सुधा ब्रह्म किं का नु वैकुण्ठमुद् ,गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः।। यत् पदस्पर्शमाधुर्यमज्जत्कुचा,धन्यतां यान्ति गोप्यो रमातोऽप्यलम्। यद् यशो दुन्दुभेघीषणा सर्वजिद्,गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः॥ फेलालवास्वादने पात्रतां, ब्रह्मरुद्रादयो यान्ति नैवान्यके। आधरं शीधुमेतेऽपि विन्दन्ति नो,गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः।। यस्य लीलामृतं सवथाकषकं,ब्रह्मसौख्यादपि स्वादु सर्वे जगुः। तत्प्रमाणं स्वयं व्याससूनुः शुको,-गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः॥ षडेश्वर्यमप्यार्यभक्तात्मनि,ध्यातमुचचमत्कारमानन्द्येत् । नाथ तस्मै रसांभोधये कोटिशो,-गोकुलानन्दगोविन्द तुभ्यं नमः ॥ गोकुलानन्द-गोविन्द-देवाष्ट्रकं, यः पठेन्नित्यमुत्कण्ठितस्त्वत्पदोः प्रेमसेवाप्तये सोऽचिरान्माधुरी,-सिन्धुमज्जन्मना वाञ्छितं विन्दताम्।।

> इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवितठक्कुर-विरचितं श्रीगोकुलानन्दगोविन्ददेवाष्ट्रकं समाप्तम् ।

श्रीगोपालदेवाष्टकम् ।

मधुर-मृदुल-चित्तः प्रेममात्रैक-वित्तः

स्वजन-रचित-वेषः प्राप्त-शोभा-विशेषः ।

सर्वकालं विविध-मणिमयालङ्कारवान्

स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः ॥१॥

निरुपम-गुण-रूपः सर्व-माधुर्य-भूपः

श्रित-तनुकचि-दास्यः कोटिचन्द्र-स्तुतास्यः।

अमृत-विजयि-हास्यः प्रोच्छलचिल्लि-लास्यः

हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः॥२॥

धृत-नव-परभागः सव्य-हस्त-स्थितागः

प्रकटित-निजकक्षः प्राप्त-लावण्यलक्षः

कृत-निज-जन-रक्षः प्रेमविस्तारदक्षः

स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः ॥ ३ ॥

क्रम-वलदनुराग-स्वप्रियापाङ्ग-भाग

ध्वनित-रसविलास-ज्ञान-विज्ञापि-हासः

स्मृत-रतिपति-यागः प्रीति-हंसी-तडागः

स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः ॥ ४॥

मधुरिम-भर-मग्ने भात्यसब्येऽवलग्ने त्रिवलिरलसवत्त्वात् यस्य पुष्टानतत्वात्। इतरत इह तस्या मार-रेखेव रस्या स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः॥ ४॥

वहित वितहर्षं वाहयंश्चानुवर्षं भाजित्र स्वम् । भजित च सगणं स्वं भोजयन् योऽर्पयन् स्वम् । गिरि-मुकुटमणिं श्रीदामविन्मित्रता-श्रीः स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः ॥ ६॥

अधिधरमनुरागं माधवेन्द्रस्य तन्वं-स्तद्मल-हृद्योत्थां प्रेमसेवां विवृण्वन् । प्रकटित-निजशत्त्या वल्लभाचार्य-भक्तया स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः॥ ७॥

प्रतिदिनमधुनापि प्रेक्ष्यते सर्वदापि प्रणय-सुरस-चर्या यस्य वर्या सपर्या। गणयतु कित भोगान् कः कृती तत्प्रयोगान् स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेवः॥ =॥

गिरिधर-वरदेवस्याष्ट्रकेनेममेव स्मरित निशि दिने वा यो गृहे वा वने वा। अकुटिल-हृदयस्य प्रेमद्द्वेन तस्य स्फुरतु हृदि स एव श्रील-गोपालदेव:॥९॥

इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवर्तिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्यां श्रीगोपालदेवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीगोपीनाथदेवाष्टकम् ।

आस्ये हास्यं तत्र माध्वीकमस्मिन्, वंशी तस्यां नाद-पीयूष-सिन्धः। तद्वीचीभिर्मज्ज्यन् भाति गोपी,-गोंपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः ॥ १॥ शोणोब्णीब-भ्राजि-मुक्ता-स्रजोद्यत्,-पिञ्छोत्तंस-स्पन्दनेनापि नूनम्। हुन्नेत्राली-वृत्तिरत्नानि-मुञ्चन् ,गोपीनाथः पीनवक्षा गतिनः ॥२॥ बिभ्रद्वासः पीतमूरूर-कान्त्या, श्लिष्टं भास्वितिङ्कणीकं नितम्बे। सव्याभीरी-चुम्बित-प्रान्तबाहु,-गोपीनाथः पोनवक्षा गतिर्नः ॥ ३॥ गुञ्जा-मुक्ता-रत्न-गाङ्गेय-हारी,-मील्यैः कण्ठे लम्बमानैः क्रमेण। पीतोदञ्चत्-कञ्चुकेनाञ्चितः श्री,-गीपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः॥ ४॥ श्वतोष्णीषः श्वेत-सुश्लोक-धौतः, सुश्वेत-स्रक् द्वित्रशः श्वेतभूषः। चुम्बन् शर्या-मङ्गलारात्रिके हृद्,गोपीनाथः पीनवक्षा गतिनः ॥ ४॥ श्रीवत्स-श्री-कौस्तुभोद्भिन्नरोम्णां, वर्णैः श्रीमान् यश्चतुर्भिः सदेष्टः। हृष्टः प्रेम्णैवाति-धन्यैरनन्यै,-गीपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः ॥ ६॥ तापिञ्छः किं हेमवल्लीयुगान्तः, पार्श्वद्वन्द्वोद्चोतिविद्युद्घनः किम किंवा मध्ये राधयोः श्यामलेन्दु,-गोंपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः ॥७॥ श्रीजाह्नव्या मूर्तिमान् प्रेमपुञ्जो,दीनानाथान् दर्शयन् स्वं प्रसीदन् । पुष्णन् देवालभ्य-फेला-सुधाभि,-गोंपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः॥ =॥ गोपीनाथस्याष्टकं तुष्टचेता,-स्तत्पादाब्ज-प्रेम-पुष्णीभविष्णुः। योऽधीते तन्मन्तुकोटीरपश्यन्, गोपीनाथः पीनवक्षा गतिर्नः ॥ ९॥

इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवर्तिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्याः श्रीगोपीनाथदेवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीगोविन्ददेवाष्टकम् ।

जाम्बूनदोष्णोष-विराजि-मुक्ता,-माला-मणि-द्योति-शिखण्डकस्य। भङ्गचा नृणां लोलुपयन् दृशः श्री,-गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥१॥ कपोलयोः कुण्डल-लास्य-हास्य,-च्छविच्छटा-चुम्बितयोयु गेन। संमोहयन् संभजतां धियः श्री,-गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥२॥ स्वप्रेयसी-लोचनकोण-शोधु,-प्राप्त्ये पुरोवर्ति जनेक्षणेन । भावं कमप्युद्रमयन् बुधानां, गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥३॥ वाम-प्रगण्डापित-गण्ड-भास्वत्,ताटङ्क-लोलालक-कान्ति-सिक्तः। भ्रू-वल्गनैरुन्मदयन् कुलस्त्री,-गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥४॥ दूरे स्थितास्ता मुरली-निनादैः, स्वसीरभैमु द्वित-कर्णपालीः। नासारुधो हृद्रत एवं कर्षन्, गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥४॥ नवीन-लावण्य-भरेः क्षितौ श्री,-रूपानुरागाम्बुनिधि-प्रकाशैः। सतश्चमत्कारवतः प्रकुर्वन्, गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥६॥ कल्पद्र माधोमणिमन्दिरान्तः,-श्रीयोगपीठाम्बुरुहास्यया स्वम् । उपासयंस्तंत्रविदोऽपि मंत्रें,-गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥॥। महाभिषेकक्षण-सर्ववासोऽ,-जंकृत्यनङ्गीकरणोच्छलन्त्या सर्वाङ्ग-भासाकुलयंश्विलोकीं, गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥ ८ ॥ गोविन्द्देवाष्ट्रमेतदुच्चैः, पठेत्तदीयांब्रि-निविष्टधीर्यः तं मज्जयन्नेव कृपाप्रवाहै,-गोविन्ददेवः शरणं ममास्तु ॥ ९॥

इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवितिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्याः श्रीगोविन्ददेवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीजगन्मोहनाष्ट्रकम् ।

गुञ्जावली-वेष्ठित-चित्रपुष्प,-चूडा-वलन्मञ्जुल-नव्य-पिञ्छम्। गोरोचना-चारु-तमालपत्रं, वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम् ॥१॥ भ्रू-वल्गनोन्मादित-गोपनारी,-कटाक्ष-बाणावित-विद्धनेत्रम्। नासाय-राजन्मणि-चारु-मुक्तं, वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम्।।२॥ आलोल-वक्रालक-कान्तिचुम्बि,-गण्डस्थल-प्रोन्नत-चारुहास्यम्। वाम-प्रगण्डोच्चल-कुण्डलान्तं, वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम् ॥३॥ बन्धूक-बिम्बद्युति-निन्दि-कुञ्चत्,प्रान्ताधर-भ्राजित-वेणुवक्त्रम्। किक्कित्तरश्चीन-शिरोधिभातं,वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम् ॥४॥ अकुण्ठ-रेखात्रय-राजि-कण्ठ,-खेलत्त्वरालि-श्रुति-राग-राजिम्। वक्षः-स्फुरत्-कौस्तुभमुन्नतांसं, वन्दे जनन्मोहनमिष्टदेवम् ॥४॥ आजानुराजद्वलयाङ्गदाञ्चि,-स्मरार्गलाकार-सुवृत्तबाहुम्। अनर्घ-मुक्ता-मणि-पुष्प-मालं, वन्दे जगन्मोह्नमिष्टदेवम् ॥६॥ श्वासैजद्श्वत्थ-द्लाभ-तुन्द,-मध्यस्थ-रोमावलि-रम्यरेखम्। पीताम्बरं मञ्जुल-किङ्किणीकं, वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम् ॥७॥ व्यत्यस्त-पादं मजिनू पुराढ्यं, श्यामं त्रिभङ्गं सुरशाखि-मूले । श्रीराधया साधमुदारलीलं, वन्दे जगन्मोहनमिष्टदेवम् ॥ ।। ।। श्रीमज्जगन्मोहनदेवमेतत्, पद्याष्टकेन स्मरतो जनस्य । प्रेमा भवेदोन तदं चि-साक्षात्,-सेवामृतेनैव निमज्जनं स्यात्।।९।॥ इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवर्तिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्या श्रीजगन्मोहनाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीमदनगोपालदेवाष्टकम् ।

मृदु-तलारुण्य-जित-रुचिर-द्रद्-प्रभं कुलिश-कञ्जारि-द्र-कलस-झप-चिह्नितम् हृदि ममाधाय निजचरण-सरसोरुहं मद्नगोपाल ! निज-सद्नमनुरक्ष माम्॥१॥

मुखर-मञ्जीर-तख-शिशिरिकरणावली-विमल-मालाभिरनुपद्मुदित-कान्तिभिः । श्रवण-नेत्र-श्वसनपथ-मुखद् ! नाथ ! हे मदनगोपाल ! निज-सदनमनुरक्ष माम्॥ २॥

मणिमयो ज्णीष-दर-कुटिलिमणि लोचनो-चलन-चातुर्य-चित-जवणिमणि गण्डयोः । कनक-ताटङ्क-रुचि मधुरिमणि मज्जयन् मद्नगोपाल ! निज-सद्नमनुरक्ष माम्॥३॥

अधर-शोणिम्नि दर-हसित-सितिमार्चिते विजित-माणिक्य-रद-किरणगण-मण्डिते । निहितवंशीक ! जन-दुरवगम-जील ! हे मदनगोपाल ! निज-सदनमनुरक्ष माम्॥ ४॥

पदक-हारालि-पदकटक-नटिकिङ्किणी-वलय ताटङ्क-मुख-निखिल-मणिभूषणैः किलत-नव्याभ ! निज-तनुरुचि-भूषिते-मदनगोपाल ! निज-सदनमनुरक्ष माम्।। ४॥ उडुप-कोटी-कदन-वदनरुचि-पङ्चवे-र्मदनकोटी-मथन-नखर-करकन्दलैः चुतरुकोटी-सदन-सदय-नयनेक्षणै-मदनगोपाल ! निज-सदनमनुरक्ष माम्॥६॥

कृत-नराकार-भवमुख-विबुध-सेवित ! द्युति-सुधा-सार ! पुरु-करुण ! कमि क्षितौ । प्रकटयन् प्रेमभरमधिकृत-सनातनं मदनगोपाल ! निज-सदनमनुरक्ष माम् ॥ ७ ॥

तरणिजा-तीरभुवि तरणि-कर-वारक-प्रियक-षण्डस्थ-मणिसद्न-महित-स्थिते ! । लितया सार्धमनुपद्-रिमत ! राधया मद्नगोपाल ! निज-सद्नमनुरक्ष माम् ॥ ८ ॥

मद्नगोपाल ! तव सरसमिद्मष्टकं पठित यः सायमित-सरल-मितराशु तम् । स्वचरणाम्भोज-रितरस-सरिस मज्जयन् मद्नगोपाल ! निज-सद्नमनुरक्ष माम्।। ९॥

इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवर्तिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्यां श्रीमदनगोपालदेवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीस्वयंभगवत्ताष्टकम् ।

स्वजन्मन्येश्वरं बलिमह वधे दैत्य-वितते-र्यशः पार्थ-त्राणे यदुपुरि महासम्पद्मधात्। परं ज्ञानं जिष्णो मुषलमनु वैराज्यमनु यो भगेः षड्भिः पूर्णः स भवतु मुद्दे नन्द्तनयः॥१॥ चतुर्वाहुत्वं यः स्वजिन-समये यो मृदशने जगत्कोटीं कुक्ष्यन्तर-परिमितत्वं स्ववपुषः। द्धिस्फोटे ब्रह्मण्यतनुत परानन्ततनुतां महैश्वर्थैः पूर्णः स भवतु मुदे नन्दतनयः॥२॥

बलं बक्यां दन्तच्छदन-वरयोः केशिनि नृगे नृपे बाह्वोरंघेः फणिनि वपुषः कंस-मरुतोः। गिरित्रे दैत्येष्वप्यतनुत निजासस्य यदतो महौजोभिः पूर्णः स भवतु मुदे नन्दतनयः॥३॥

असंख्याता गोप्यो ब्रजभुवि महिष्यो यदुपुरे सुताः प्रद्युम्नाद्याः सुरतरु-सुधर्मादि च धनम् । बहिर्द्वारि ब्रह्माद्यपि बलिवहं स्तौति यदतः श्रियां पूरैः पूर्णः स भवतु मुद् नन्दतनयः ॥ ४॥

यतो दत्तो मुक्ति रिपु-विततये यन्नरजनि-विजेता रुद्रादेरिप नत-जनाधीन इति यत् । सभायां द्रौपद्या वरकृद्तिपूज्यो नृपमखे यशोभिस्तत् पूर्णः स भवतु मुद्रे नन्दतनयः ॥ ४॥

न्यधाद्गीतारत्नं त्रिजगदतुलं यत् प्रियसखे परं तत्त्वं प्रेम्णोद्वय-परमभक्ते च निगमम् । निज-प्राण-प्रेष्ठास्वपि रसभृतं गोपकुलजा-स्वतो ज्ञानैः पूर्णः स भवतु मुदं नन्दतनयः ॥ ६॥

कृतागस्कं व्याधं सतनुमि वैकुण्ठमनय-न्ममत्वस्यैकाम्रानिप परिजनान् हन्त ! विजहौ । यद्प्येते श्रुत्या ध्रुवतनुतयोक्तास्तदिप हा स्ववैराग्येः पूर्णः स भवतु मुदे नन्दतनयः ॥ ७॥

अजत्वं जन्मित्वं रितर्तितेहारहितता सलीलत्वं व्याप्तिः परिमितिरहन्ता-ममतयोः । पदे त्यागात्यागावुभयमपि नित्यं सदुर्श-करोतीशः पूर्णः स भवतु मुदे नन्दतनयः॥ =॥

समुद्यत्-सन्देह्-ज्यरशत-हरं भेषजवरं जनो यः सेवेत प्रथित-भगवत्ताष्टकमिदम् । तदैश्वर्य-ज्वादैः स्वधियमतिवेलं सरसयन् लभेतासौ तस्य प्रिय-परिजनानुग्य-यदवीम् ॥ ९॥

इति श्रीमद्विश्वनाथचक्रवितिठक्कुर-विरचित-स्तवामृतलहर्याः श्रीस्वयंभगवत्ताष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीदामोदराष्ट्रकम्।

नमामीश्वरं सिचदानन्द्रूपं, लसत्कुण्डलं गोकुले भ्राजमानम् । यशोदाभियोल्खलाब्धावमानं, परामृष्टमत्यं ततो द्रुत्य गोप्या ॥ १ रुद्द्रन्तं मुहुर्नेत्रयुग्मं मृजन्तं, कराम्भोज-युग्मेन सातङ्कनेत्रम् । मुहुःश्वासकम्प-त्रिरेखाङ्करण्ठ,-स्थित-प्रव-दामोद्दरं भक्तिबद्धम् ॥२ इतीहक् स्वलीलाभिरानन्द्रकुण्डे, स्वधोषं निमज्जन्तमाख्यापयन्तम् । तदीयेशितज्ञेषु भक्तेर्जित्त्वं, पुनः प्रेमतस्तं शतावृत्ति वन्दे ॥ ३ वरं देव ! मोक्षं न मोक्षावधि वा, न चान्यं वृणेऽहं वरेशादपीह । इदन्ते वपुर्नाथ ! गोपालबालं, सदा मे मनस्याविरास्तां किमन्यैः ॥४ इदन्ते मुखाम्भोजमत्यन्तनीले,-वृतं कुन्तलेः स्निग्ध-एक्तेश्च गोप्या । मुहुश्च म्बितं बिम्बरक्ताधरं मे, मनस्याविरास्तामलं लक्षलाभैः ॥ ४ नमो देव दामोद्रानन्त विष्णो !,प्रसीद प्रभो !दुःखजालाब्धिमग्नम् । कृपादृष्टि-वृष्टचातिदीनं वतानु, गृहाणेश ! मामज्ञमेध्यक्षिदृश्यः ॥६ कुवरात्मजौ बद्धमूत्यैंव यद्धत्, त्वया मोचितौ भक्तिभाजौ कृतौ च।
तथा प्रेमभक्ति स्वकां मे प्रयच्छ,न मोक्षो प्रहो मेऽस्ति दामो इरेह।।

नमस्तेऽस्तु दाम्ने स्फुरहीप्तिधाम्ने,त्वदीयोदरायाथ विश्वस्य धाम्ने । नमो राधिकायै त्वदीय त्रियायै,नमोऽनन्तलीलाय देवाय तुभ्यम्।।=

इति श्रीपद्मपुराणे रुक्मांगद-मोहिनी-संवादे श्रीसत्यव्रतमुनि-प्रोक्तं श्रीदामोदराष्टकं संपूर्णम् ।

श्रीगोविन्दाष्टकम् (१)।

वेदेभेंदेरनेकेः प्रकटितमहिमा पूर्णविज्ञानमूर्तिः संसारापारसिन्धुप्रयतितमनुर्जेदु र्लभो नित्यशक्तिः । यो ब्रह्मादीन्समस्तान्नियमितपुरुषान्माययाक्रान्तचित्तान् स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृयापांगभं या ॥ १ ॥

कालिन्दीभंगसंगस्फुरितिहमगुणैः स्पर्शनैः सेव्यमाने वृन्दारण्यान्तरंगे विहरित विविधैविभ्रमैविभ्रमैर्यः। प्रोद्यत्तारुण्यदेहः पशुपमृगदृशां मण्डलालिगितांगः स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या।। २।।

शौण्डीरं सारसानामसितरुचिभृतां मद्देयन्तंगकान्त्या नक्षत्रेशावु दानां चुतिवलयमपि त्रासयन्नास्यरुभ्भिः। कन्द्रपीनलपद्र्षं परिशमयति यञ्चारुसौन्द्र्यलक्ष्मीः स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या।। ३।।

कंसाद्या दानवेन्द्रा अपि परमसुखं प्रापिता येन लोकं शोकं दूरीकरोति प्रकटितचरितेयो ऽमराणां नराणाम्।

२०

कारण्यानन्दसिन्धुद्ररकृतभजनाभासतुष्टान्तरंगः, स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या॥ ४॥

कर्णालंकारधारी करकमललसत्कंकणः कंबुकण्ठे मालां सौगन्व्यशालां मणिगणरचितांस्तारहारान्दधानः। मंजीरोद्भृतशब्दैविरसयति च यश्चारुचक्रांगनादान् स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या॥ ४॥

राधा वामांगदेशे विलसति रुचिरा यस्य लीलाकरस्य चित्राद्याः प्राणसख्यश्चमरचयकरा भान्ति सर्वप्रदेशे। केकापुंजे निकुंजे कुसुमसुरिभणा संस्कृते सन्निविष्टः स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या॥६॥

वंशीवाद्येन विद्यानिधिमपि गिरिशं मोइमग्नं करोति
शान्तानां शान्तिसिक्तं तरलयित मनो यः कलाकौतुकाढ्यः।
नन्दानन्दी यशोदाप्रणयरसवपुर्गोकुलानन्ददायी
स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांग्भंग्या॥७॥

गीर्वाणेशेन भत्तया सहसुरभिसुरैः सादरं योऽभिषिक्तो हष्ट्वा गावर्धनस्योद्धृतिममरकुलैंदु र्गमां विस्मितेन । गन्यवै गीयमानाऽमलचरितकथामंजुमाधुर्यभारः स श्रीगोविन्ददेवः सुखयतु विलसन् मां कृपापांगभंग्या ॥ = ॥

श्रोत्रप्रान्ताभ्युपेतः परमपदसुखं कीर्तितः कृष्णभावं दुर्लश्चं यो ददाति प्रथितचनरसञ्चारुविन्यस्तवर्णः । गोविन्दानन्द्रलीलाखचितपदगणं विज्ञबुद्धिप्रमोदं पद्मानां अष्टकं तं व्यरचयदमलं नन्दपूर्वः किशोरः ॥ ९॥

> इति श्रीनन्दिकशोरगोस्वामि-विरचितं श्रीगोविन्दाष्टकं (१) समाप्तम् ।

श्रीगोविन्दाष्टकम् (२)।

चिदानन्दाकारं श्रुतिसरससारं समरसं निराधाराधारं भवजलिधपारं परगुणम् । रमात्रीवाहारं त्रजवनिवहारं हरनुतं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे ॥ १॥

महाम्भोधिस्थानं स्थिरचरिनदानं दिविजवं सुधाधारापानं विहगप्रतियानं यमरतम्। मनोज्ञं सुज्ञानं मुनिजनिवानं घ्रुवपदं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे॥ २॥

धिया धीरैंध्येंयं श्रवणपुटपेयं यतिवरै-महावाक्येंर्ज्ञेंयं त्रिभुवनविधेयं विधिपरम् । मनोमानामेयं सपिद हृदि नेयं नवतनुं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे ॥ ३॥

महामायाजालं विमलवनमालं मलहरं सुभालं गोपालं निहतशिशुपालं शशिमुखम्। कलातीतं कालं गतिहयमरालं मुरारिपुं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे॥ ४॥

नभोबिम्बस्फीतं निगमगुणगीतं समगतिं सुरौघे संप्रीतं दितिजविपरीतं पुरिशयम्। गिरां पंथातीतं स्वदितनवनीतं नयकरं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे॥ ४॥

परेशं पद्मेशं शिवकमलजेशं शिवकरं द्विजेशं देवेशं तनुकुटिलकेशं कलिहरम्। खगेशं विश्वेशं निखिलभुवनेशं जगधरं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे॥ ६॥

रमाकान्तं कान्तं भवभयभयान्तं भवसखं दुराशांतं शान्तं निखिलहृदि भ्रान्तं भुवनपम्। निवादान्तं दान्तं दनुजनिचयान्तं सुचरितं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजतरे॥ ७॥

जगड्डयेष्ठं श्रेष्ठं सुरपतिकनिष्ठं क्रतुपति बलिष्ठं भूयिष्ठं त्रिभुवनवरिष्ठं वरवहम्। स्वनिष्ठं धर्मिष्ठं गुरुगणगरिष्ठं गुरुवरं सदा तं गोविन्दं परमसुखकन्दं भजत रे॥ =॥

इति श्रीगोवि दाष्ट्रकं (२) समाप्तम् ।

श्रीजगन्नाथाष्ट्रम् ।

कदाचित् कालिन्दीतट-विपिन-सङ्गीत-तरलो मुदाभीरीनारी-वदनकमलास्वाद-मधुपः । रमा-शम्भु-ब्रह्मामरपति-गणेशार्चितपदो जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ १॥

मुजे सब्ये वेणु शिरसि शिखिपिच्छं कटितटे दुकूलं नेत्रान्ते सहचरि-कटाक्षं विद्धते। सदा श्रीमद्वृन्दावन-वसति-लीला परिचयो जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे।। २॥

महाम्भोधेस्तीरे कनकरुचिरे नीलशिखरे वसन् प्रासादान्तः सहज-बलभद्रेण बलिना। सुभद्रा-मध्यस्थः सकल-सुर-सेवावसरदो जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ३॥

कृपा-पारावारः सजल-जलद-श्रेणि-रुचिरो रमावाणीरामः स्फुरदमल-पंकेरुहमुखः

सुरेन्द्र राराध्यः श्रुतिगणशिखा-गीतचरितो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ४॥

रथारूढो गच्छन् पथि मिलित-भूदेव-पटलैः स्तुति-प्रादुर्भावं प्रतिपदमुपार पर्य सदयः। दयासिन्धुर्बन्धुः सकलजनतां सिन्धुसुतया

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ४॥

परंत्रद्वापीडः कुवलय-द्लोत्फुज्ज-नयनो निवासी नीलाद्रौ निहित-चरणोऽनन्त-रिारसि ।

रसानन्दी राधा-सरस-त्रपुरालिङ्गन-सुखो जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे॥ ६॥

न वै याचे राज्यं न च कनक-माणिक्य-विभवं न याचेऽहं रम्यां सकल-जन-काम्यां वरवधूम्। सदा काले काले प्रमथपतिना गीतचरितो

जगःत्राथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ७॥

हर त्वं संसारं द्रुततरमक्षारं सुरपते हर त्वं पापानां वितितिमपरां यादवपते। अहो दीनेऽनाथे निहित-चरणो निश्चितमिदं जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे॥ =॥

जगन्नाथाष्ट्रकं पुण्यं यः पठेत् प्रयतः शुचि । सर्वपाप-विशुद्धात्मा विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ९॥ इति श्रीजगन्नाथाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीमाधवाष्ट्रकम् ।

यत्पाद्पं कजपरागपवित्रदेहाः

कुर्वन्ति सर्वकुरालं किल सर्वदेहाः

लोकत्रयाभरणवेणुवरः स देवः

श्रीमाधवा धवतु मानसिकं मलं मे।। १॥

कुं जे कलिन्द्तनयातटसन्नियौ यः

श्रीराधिकांबिकमलं ससुखं सिषेवे ।

उत्क्रिण्ठतो विशद्भावनया वृतांगः

श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे।।२॥

आभीरनीरजदृशां नयनाभिरामो

वंशीनिनाद-निपुणोऽति-विशुद्धकामः

वृन्दावनेऽति मुदितो रसिकेन्द्रमौतिः

श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥३॥

पीतांबरोऽतिकुतुकी तरलांतरंगो

राधामुखांबुजमधुत्रतकर्णतुंगः

शोभाप्रफुल्जिततनुः समुदारहासः

श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥ ४॥

कन्दर्पद्पद्लनोत्सुकमण्डितांगो

रासस्थलीमधिगतो रमणीयरंगः

वृन्दाटवीविलसितः कमनीयकृष्णः

श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे।। ४॥

लावण्यकेलिललनागणलालितोरः

श्रीराधिकार्चितपदः सुवयः किशोरः।

श्रीकृष्ण-

सौन्दर्यसिन्धुरचितस्मितसुन्दरास्यः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥ ६॥

संकल्पकल्पतरुचंचलचित्तवृत्तिगोंपीगणांगणविशिष्टकृतप्रवृत्तिः
नन्दात्मजोऽखिलगुणांकितचारुमूर्तिः
श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे॥ ७॥

निद्रावसानरमणीयमुखानुरागः
संसारशोकशमनाय यदंघिरागः ।
संचिन्तनीयवृषभानुसुतेष्सितांगः
श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥ ८ ॥

श्रीमाधवाष्ट्रकमिदं प्रयतः प्रभाते गोस्वामिचन्द्ररचितं सुखदं मनुष्यः । श्रद्धान्वितः पठित यस्तु व्रजेन्द्रगेहे मोक्षं लभेत सुमना अनिशं व्रजेप्सुः ॥ ९॥

इति श्रीगोस्वामि-चन्द्रगोपालदेवाचार्य-विरचितं श्रीमाधवाष्टकं समाप्तम् ।

श्रीचौराग्रगण्यपुरुषाष्ट्रकम् ।

त्रजे प्रसिद्धं नवनीतचौरं, गोपांगनानां च दुकूलचौरम्। अनेक-जन्मार्जित-पापचौरं, चौराप्रगण्यं पुरुषं नमामि ॥१॥ श्रीराधिकाया हृदयस्य चौरं, नवांबुदश्यामलकान्तिचौरम्। पदाश्रितानां च समस्तचौरं, चौराष्रगण्यं पुरुषं नमामि ॥२॥

श्रीमाधवाष्ट्रकम् ।

यत्पादपं कजपरागपवित्रदेहाः कुर्वन्ति सर्वकुरालं किल सर्वदेहाः । लोकत्रयाभरणवेणुवरः स देवः श्रीमाधवा धवतु मानसिकं मलं मे॥ १॥ कुं जे कलिन्दतनयातटसन्निवौ यः श्रीराधिकांब्रिकमलं ससुखं सिषेवे । उत्क्रिकतो विशद्भावनया वृतांगः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे।।२॥ आभीरनीरजदृशां नयनाभिरामो वंशीनिनाद-निपुणोऽति-विशुद्धकामः बुन्दावनेऽति मुदितो रसिकेन्द्रमीलिः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥३॥ यीतांबरोऽतिकुतुकी तरलांतरंगो राधामुखांबुजमधुत्रतकर्णतु गः शोभाप्रफुल्जिततनुः समुदारहासः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे॥ ४॥ कन्दर्पद्पद्लनोत्सुकमण्डितांगो रासस्थलीमधिगतो रमणीयरंगः वृन्दाटवीविलसितः कमनीयकृष्णः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे॥ ४॥ लावण्यकेलिललनागणलालितोरः श्रीराधिकार्चितपदः सुवयः किशोरः ।

सौन्दर्यसिन्धुरचितस्मितसुन्दरास्यः श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥ ६॥

संकल्पकल्पतरुचंचलचित्तवृत्तिगोंपीगणांगणविशिष्टकृतप्रवृत्तिः
नन्दात्मजोऽखिलगुणांकितचारुमूर्तिः
श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे॥ ७॥

निद्रावसानरमणीयमुखानुरागः
संसारशोकशमनाय यदंब्रिरागः ।
संचिन्तनीयवृषभानुसुतेष्सितांगः
श्रीमाधवो धवतु मानसिकं मलं मे ॥ ८ ॥

श्रीमाधवाष्टकिमदं प्रयतः प्रभाते गोस्वामिचन्द्ररचितं सुखदं मनुष्यः । श्रद्धान्वितः पठित यस्तु व्रजेन्द्रगेहे मोक्षं लभेत सुमना अनिशं व्रजेप्सुः ॥ ९ ॥

इति श्रीगोस्वामि-चन्द्रगोपालदेवाचार्य-विरचितं श्रीमाधवाष्टकं समाप्तम् ।

श्रीचौराप्रगण्यपुरुषाष्ट्रकम् ।

त्रजे प्रसिद्धं नवनीतचौरं, गोपांगनानां च दुकूलचौरम्। अनेक-जन्मार्जित-पापचौरं, चौराप्रगण्यं पुरुषं नमामि ॥१॥ श्रीराधिकाया हृदयस्य चौरं, नवां बुदश्यामलकान्तिचौरम्। पदाश्रितानां च समस्तचौरं, चौराप्रगण्यं पुरुषं नमामि ॥२॥ अिक क्रिनीकृत्य पदाश्रितं यः, वरोति भिक्षं पथि गेहहीनम् । केनाप्यहो भीषणचौर ईटग्, दृष्टः श्रुतो वा न जगत्त्रयेऽपि ॥३॥ यदीय नामापि हरत्यशेषं, गिरि प्रसारानिप पापराशीन् । आश्र्यक्षेपो ननु चौर ईटग्, दृष्टः श्रुतो वा न मया कदापि ॥४॥ धनं च मानं च तथेन्द्रियाणि, प्राणांश्च हृत्वा मम सर्वमेव । पलायसे कुत्र धृतोऽद्य चौर, त्वं भक्तिदान्नासि मया निरुद्धः ॥४॥ छिनत्सि घोरं यमपाशबन्धं, भिनत्सि भीमं भवपाशबन्धम् । छिनत्सि सर्वस्य समस्तबन्धं, नैवात्मनो भक्तकृतं तु बन्धम् ॥६॥

मन्मानसे तामसराशिघोरे, कारागृहे दुःखमये निबद्धः । लभस्य हे चौर ! हरे ! चिराय, स्वचौर्यदोषोचितमेव दण्डम् ॥७॥

कारागृहे वस सदा हृद्ये मदीये मद्गक्तिपाशहढबन्धनित्रश्चलः सन् । त्वां कृष्ण हे ! प्रलयकोटिरातान्तरेऽपि सवस्वचौर हृदयान्नहि मोचयामि ॥ ५॥

इति श्रीचौराग्रगण्यपुरुषाष्ट्रकं समाप्तम् ।

श्रीचौराष्ट्रकम्।

आदौ बकीप्राणमलौघचौरं, बाल्ये प्रसिद्धं नवनीतचौरम् । व्रजे चरन्तं च मृदो हि चौरं, चौराधिषं कृष्णमहं नमामि ॥१॥ विधेः सुरेन्द्रस्य च गर्वचौरं, गोगोपगोपीजनचित्तचौरम् । श्रीराधिकाया हृदयस्य चौरं, चौराधिषं कृष्णमहं नमामि ॥२॥ नागाधिराजस्य विषस्य चौरं. श्रीसूर्यकन्याखिलकष्टचौरम् ।
गोपीजनाज्ञान—दुकूल—चौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥३॥
वत्सासुरादेर्बलमान—चौरं, पित्रोस्तथाबन्धनदुःखचौरम् ।
कुष्णचनव्याज—मनोज—चौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥४॥
निशाचराणामथ जीवचौरं, जीवात्मनः कलमपसंवचौरम् ।
उपासकानां च विपत्तिचौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥४॥
सुद्वत्सुदाम्नोद्यधनत्वचौरं, शोकस्य गत्वा विदुरस्य चौरम् ।
कृष्णापटाकर्षकगर्वचौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥६॥
युद्धे हि पार्थस्य विमोहचौरं, पुरःस्थितानां च बलस्य चौरम् ।
दिने च मायाबलसूर्य—चौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥७॥
चित्तस्य शीलस्य जनस्य चौरं, अनेकजन्मार्जितपापचौरम् ।
दास्यं गतानां च समस्त—चौरं, चौराधिपं कृष्णमहं नमामि ॥५॥

इति श्रीचौराष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीनन्दनन्दनाष्ट्रकम् ।

सुचारु-वक्त्रमण्डलं सुकर्ण-रत्नकुण्डलम् । सुचर्चिताङ्ग-चन्दनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ १॥ सुदीर्घ-नेत्रपङ्कजं शिखि-शिखण्ड-मूर्धजम् । अनङ्ककोटि-मोहनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ २॥ सुनासिकात्र-मौक्तिकं स्वच्छन्द दन्तपंक्तिकम् । नवाम्बुदाङ्ग-चिक्कणं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ३॥ करेण वेणुरिक्कतं गती-करीन्द्रगिक्कितम् । दुकूल-पीत-शोभनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ४ ॥ त्रिभक्क-देह-सुन्दरं नखद्युति-सुधाकरम् । अमूल्य रत्न-भूषणं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ४ ॥ सुगन्ध-अङ्गसौरभमुरोविराजि-कौस्तुभम् । स्फुरच्छ्रीवत्सलाञ्छनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ६ ॥ वृन्दावन-सुनागरं विलासानुग-वाससम् । सुरेन्द्रगर्व-मोचनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ७ ॥ व्रजाङ्गना-सुनायकं सदा सुख-प्रदायकम् । जगन्मनः-प्रलोभनं नमामि नन्दनन्दनम् ॥ ५ ॥ शीनन्दनन्दनाष्टकं पठेद् यः श्रद्धयान्वितः । तरेद्ववाव्धं दुस्तरं लभेत्तदं व्रियुग्मकम् ॥ ९ ॥ तरेद्ववाव्धं दुस्तरं लभेत्तदं व्रियुग्मकम् ॥ ९ ॥ तरेद्ववाव्धं दुस्तरं लभेत्तदं व्रियुग्मकम् ॥ ९ ॥

इति श्रीनन्दनन्दनाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीबिन्दुमाधवाष्टकम् ।

चित्रदेजातटाटवीलतानिकेतनान्तर-श्रगल्भबङ्गिविस्फुरद्रितिप्रसंगसंगतम् सुधारसाद्र-वेणुनादमोदमाधुरीमद-प्रमत्तगोपगोत्रजं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥१॥

गदारिशंखचक्रशाङ्ग भृचतुष्करं कृपा-कटाक्ष्वीक्षणामृतोक्षितामरेन्द्रनन्दनम् सनन्दनादिमौनिमानसारविन्दमन्दिरं जगत्पवित्रकीर्तिदं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ २॥

दिगीशमौलिनुत्तरत्निःसरत्प्रभावली-विराजितां चिपंकजं नतेन्दुशेखराब्जजम् । दयामरन्दतुन्दिलारविन्दपत्रलोचनं विरोधियूथभेदनं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ ३॥

पयः पयोधिवीचिकावलीपयःष्ट्रषिनमलद्-भुजंगपुंगवांगकल्पपुष्पतल्पशायिनम्

कटीतिटिस्फुटीभवत्प्रतप्तहाटकाम्बरं निशाटकोटिपाटनं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ ४॥

अनुश्रवापहारकावलेपलोपनेपुणी-पयश्चरावतारतोषितारविन्दसम्भवम् । महाभवाब्धिमध्यमग्नदीनलोकतारकं विहंगराट्तुरंगमं भजामि बिन्दुमाधवम्॥ ४॥

समुद्रतोयमध्यदेवदानवोत्क्षिपद्धरा-धरेन्द्रमूलधारणक्षमादिकूर्मविग्रहम् दुराग्रहावलिप्तहाटकाक्षनाशशूकरं हिरण्यदानवान्तकं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ ६॥

विरोचनात्मसंभवोत्तमाङ्गकृत्यद्क्रमं
परश्वधोपसंहताखिलावनीशमण्डलम् ।
कठोरनीलकण्ठकामु कप्रदर्शितादिदोर्बलान्वितक्षितीसुतं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ ७ ॥

यमानुजोदकप्रवाहसत्वराभिजित्वरं पुरासुरांगनाभिमानभिज्ञतोपनायकम् । स्वमण्डलाग्रखण्डनीययावनारिमण्डलं बलानुजं गदाप्रजं भजामि बिन्दुमाधवम् ॥ ८॥

प्रशस्तपंचचामराख्यवृत्तभेदभासितं दशावतारवर्णनं नृसिंहभक्तवणितम् । प्रसिद्धबिन्दुमाधवाष्टकं पठन्ति ये नराः सुदुर्लभं भजन्ति ते मनोरथं निरन्तरम् ॥ ९॥

इति श्रीबिन्दुमाधवाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीभगवन्नामाष्ट्रकम् ।

मधुरं मधुरेभ्योऽपि मंगलेभ्योऽपि मंगलम् । पावनं पावनेभ्योऽपि हरेर्नामैव केवलम् ॥ १॥

आब्रह्मस्तम्बपर्यन्तं सर्वं मायामयं जगत्। सत्यं सत्यं पुनः सत्यं हरेर्नामैव केवलम्॥२॥

स गुरुः स पिता चापि सा माता बान्धवोऽपि सः । शिक्षयेच्चेत्सदा स्मतुं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ३॥

निःश्वासे न हि विश्वासः कदा रुद्धो भविष्यति । कीर्तनीयमतो बाल्याद्धरेर्नामैव केवलम् ॥ ४॥

हरिः सदा वसेत्तत्र यत्र भागवता जनाः । गायन्ति भक्तिभावेन हरेर्नाभैव केवलम् ॥ ४॥

अहो दुःखं महादुःखं दुःखाद् दुःखतरं यतः । काचार्थं विस्मृतं रत्नं हरेर्नामैव केवलम् ॥ ६ ॥ दीयतां दीयतां कर्णो नीयतां नीयतां वचः। गीयतां गीयतां नित्यं हरेनीमैव केवलम्।। ७॥ तृणीकृत्य जगत्सर्वं राजते सकलोपरि । चिदानन्रमयं शुद्धं हरेर्नामैव केवलम्।। प।।

इति श्रीभगवन्नामाष्ट्रकं संपूर्णम् ।

श्रीहरिनामाष्टकम् ।

श्रीकेशवाच्युत मुकुन्द रथांगपाणे गोविन्द माधव जनार्दन दानवारे। नारायणामरपते त्रिजगन्निवास जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि ॥ १ ॥ श्रीदेवदेव मधुसूदन शार्ङ्गपाणे दामोदरार्णव-निकेतन कैटभारे। विश्वंभराभरणभूषितभूमिपाल जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि ॥ २॥ श्रीपद्मलोचन गदाधर पद्मनाभ पद्मेश पद्मपद पावन पद्मपाणे। पीतांबरांबररुचे रुचिरावतार जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि।। ३।। श्रीकान्त कौस्तुभधरार्तहराब्जपाणे विष्णो त्रिविक्रम महीधर धर्मसेतो।

वैकुण्ठवास वसुधाधिप वासुदेव जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि॥४॥

श्रीनारसिंह नरकान्तक कान्तमूर्ते लक्ष्मीपते गरुडवाहन शेषशायिन्। केशिप्रणाशन सुकेश किरीटमौले जिह्वे जपेति सततं मधुराक्षराणि॥ ४॥

श्रीवत्सलांछन सुरर्षभ शंखपाणे कल्पान्त-वारिधि-विहार हरे मुरारे। यज्ञेश यज्ञमय यज्ञभुगादिदेव जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि ॥ ६॥

श्रीराम रावणरिपो रघुवंशकेतो सीतापते दशरथात्मज राजसिंह । सुप्रीवमित्र मृगवेधनचापपाणे जिह्ने जपेति सततं मधुराक्षराणि ॥ ७ ॥

श्रीकृष्ण वृष्णिवर यादव राधिकेश गोवर्धनोद्धरण कंसविनाश शौरे । गोपाल वेणुधर पाण्डुसुतैकबन्धो जिह्वे जपेति सततं मधुराक्ष्राणि ॥ = ॥

इत्यष्टकं भगवतः सततं नरो यो नामांकितं पठित नित्यमनन्यचेताः। विष्णोः परं पद्मुपैति पुनर्न जातु मातुः पयोधररसं पिबतीह सत्यम्।। ९।।

इति श्रीहरिनामाष्ट्रकं संपूर्णम् ।